

ఉ ప ని ష త్పా ర ము లు

Lessons From The Upanishads

తొ రి ప టి కు
శ్రీ వి నో బా బా వే

గ్రంథ కర్తా:
అ య్య దే వ ర కా శే శ్వ ర రా వ్త

వెల రు. 1—0—0.

దెజవాడ ఆంధ్రప్రదేశ్ మహాశాలయం
అయ్యంకి వేంకటరత్నం M. Sc. గారిచే
ముద్రించబడినది. 1944.

प्राक्थन (श्री चितोबा भावे)

उपनिषदोंने ईश्वरको 'सत्य' नाम से पहिचाना है, और उसकी निरंतर खोज और उपासना को ही धर्म माना है। ईश्वरके तो अनंत नाम हो सकते हैं। भक्तोंने उसको 'प्रेममय' कहा है। लेकिन प्रेम तो विकारी भी होसकता है। इसलिए उससे अलग पहिचानने केलिये वहाँ प्रेम की निर्विकार व्याख्या करनी होती है। सत्य के विषय में ऐसी कोई व्याख्या कीजरत नहीं रहती। सत्य तो निर्विकार ही हो सकता है।

सत्य को लक्ष्य मानने के कारण उपनिषदों की विचारपद्धति वैज्ञानिक बनी है। यहाँ बुद्धिवादकी निंदा नहीं है। बल्कि उसी का आधार है। बुद्धिवादकी कसौटी पर कस के हर चीज को लेना या छोड़ना है।

लेकिन बुद्धिवाद का मतलब निर्णय-रहित शुष्क तर्क नहीं है। चित्तशुद्धि के बगैर अचूक निर्णय-शक्ति असंभवित है। इसलिये यमनियमादि के द्वारा चित्त-शुद्धि करने पर उपनिषदों ने जोर दिया है।

चित्त-शुद्धि द्वारा सूक्ष्म की हुई बुद्धि से सत्य को खोजो, और प्राप्त हुए हुए सत्य का, जीवन में प्रयोग करो। यह उपनिषदों का शिक्षण है। कितना चैतन्यमय शिक्षण है यह ! उपनिषदों ने खुदही कहा है कि " इसका सिंचन अगर किसी सूखी लकड़ी पर भी किया जाय तो वो पल्लवित हुए बगैर नहीं रहेगी "।

श्री कालेश्वररावजी ने इसका सार थोड़े में हमारे सामने रखा है। वह हमें लाभदायी होगा। ऐसी मैं उम्मीद करता हूँ। क्या हम सूखी लकड़ी से भी अधिक जड़ होंगे ?

— विनोबा.

తొలి పలుకు

(శ్రీ వి నో బా భా వే గా రు)

ఉపనిషత్తులు ఈశ్వరుని 'సత్యము' అను పేరున తెలిపినవి. మరియు ఈశ్వరుని నిరంతరాన్వేషణమును ఉపాసనను కర్తవ్యముని విధించినవి. ఈశ్వరుని నామము అనంతములు. భక్తులు ఈశ్వరుని 'ప్రేమమయు'డనిరి. కాని విహిక ప్రేమ వికృతమైనది కూడ కావచ్చును. గనుక ఆ విహిక ప్రేమ కంటే భిన్నమైన దానిగ తెలిసికొనుటకు ఈ ఈశ్వరప్రేమను నిర్వికార మైనదని చెప్పవలసి యుండును. సత్యమున కట్టి వ్యాఖ్యను చేయవలసిన యవసరము లేదు. సత్యము నిర్వికారమైనది మాత్రమే.

సత్యమును లక్ష్యముగా పెట్టుకొనిన కారణముచే ఉపనిషత్తుల విచార పద్ధతి విజ్ఞానముమీద నిర్మింపబడినది. ఇచ్చట బుద్ధివాదము (హేతువాదము) న శ్రేమియు న్యూనతలేదు. పైగా బుద్ధివాదము విజ్ఞానమునకు బలమును కలుగ జేయు చున్నది. బుద్ధివాదముతో నిశ్చయించిన పిమ్మటనే దేనినైనను స్వీకరించుట గాని తిరస్కరించుట గాని జరుగుచుండును. కాని బుద్ధివాదమున కర్థము నిర్ణయ రహిత శుష్కతర్కము కాదు. చిత్తశుద్ధిలేనిది మహత్తరమైన దానిని నిర్ణయించ గలుగుట యసంభవము. ఇందువలన యమ నియమాదుల ద్వారా చిత్తశుద్ధిని బడయుటకే, ఉపనిషత్తులు ప్రాధాన్య మిచ్చి యున్నవి.

చిత్తశుద్ధి ద్వారా మన్నితముగా చేయబడిన బుద్ధితో సత్యాన్వేషము చేయుము. మరియు ఈ అన్వేషణముచే లభించుచుండు సత్యమును వితము నందు ప్రయోగించుము. ఇది యుపనిషత్తుల శిక్షణము. ఇది యెంతటి చైతన్యమయమైన శిక్షణయై యున్నది? దీనిని బాగుగ యెండిన మార్గము అమీద చర్చనను ఆవి చిగిర్చుకుండ నుండనేరవని ఉపనిషత్తులే స్వయముగా చెప్పి యున్నవి.

శ్రీ కాశ్యపరావుగారు దీని సారమును కొద్దిలో మన యెదుట నుంచినారు. ఇది మనకు లాభదాయక మగునని ఆశించు చున్నాను; మనము ఎండిన కాష్ఠముల కంటే నిర్జీవులమా ?

వి నో బా .

ద్వితీయ ముద్రాణమునకు

ప్రీతి క

ఈ గ్రంథము తొలిసారి శ్రీ భిషగ్రితన డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి ఆయుర్వేదశిక్ష యొక్క దర్శనములను సంపుట ములో భాగముగ ప్రచురింపబడినది. ఇపుడు దీనిని కొలది మార్పులతో స్వతంత్ర గ్రంథముగ ప్రచురించుచున్నాను.

ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానమువలెనే ఆధ్యాత్మికజ్ఞానముకూడ మానవుల కుపకరించు మహాశక్తి. ఇది మానవుల వైతికస్వభావమును పెంపొందింపజేసి యుత్తమోత్తమ పురుషులను సృష్టి చేయును. సహేతుకమైనట్టియు (rational) సశాస్త్రీయమైనట్టియు (Scientific) ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానమునందును శిక్షణమునందును అనుభవమునందును భరతవర్షము తక్కిన అన్ని దేశములకంటె నేటికిని గొప్పదై యున్నది. ఈ దేశము ఇదివరకు లోకములో గురువీరము నధిష్ఠించి యుండుటయేగాక, ముందు కును అట్టిస్థానము నాక్రమించు కాలము సమీపముననే యున్నది. నిన్న మొన్నటిదనుక మతప్రచారమును పూర్తిగ నిషేధించిన సోవియటు రష్యాలో నీ యుద్ధఫలితముగ మత స్వేచ్ఛప్రకటించబడినది. అచటి విద్వాంసులు మన ఉపనిషత్తులను మహాభారతమును తమ భాషలోనికి తర్జుమా చేయించుకొని పఠించుచున్నారు. ఇట్టి బలమైన జాతీయశక్తిని నాశనమున నటుల విడిచివేసి యితర జాతులకు బలముగా నున్న విషయములలో వారికి శిష్యత్వముమాత్రము చేయుచుండుట జాతీయవాదుల కర్హమైన పనికాదు. మన జాతిలో గల యుత్తమ శక్తుల నన్నిటిని పునరుద్ధరించి ప్రాత పునాదులమీదనే నూతన జాతీయ సౌధ పునర్నిర్మాణము గావించుట భారతజాతీయవాదుల కర్తవ్యము.

—గ్రంథకర్త.

ఉ పా ద్ధా త ము

1. ఉపనిషత్తులు భారతీయధార్మికజీవనమున కేగాక మానవకోటియొక్క ఆధ్యాత్మిక జీవితమునకు వునాది గ్రంథము లని చెప్పటలో నతిశయోక్తి లేదు. వేదములు ఇవ్వదలచిన విజ్ఞానమునకు గమ్యస్థానమైనందునను వేదములయొక్క సార మైనందునను ఉపనిషత్తులు వేదాంతమనికూడ పిలువబడు చున్నవి. వైయాకరణుల అర్థప్రకారము ఉపనిషత్తులనగా బ్రహ్మమును పొందచేయునవి. “పశుబలమే ధర్మము, బల వంతులదే రాజ్యము” అను నమ్మకములు మానవులందరిలో ప్రబలియున్న వని సాంఘికశాస్త్రజ్ఞులు (Sociologists) చెప్పు కాలములో, ఇప్పటికి ఏడువేల సంవత్సరముల పైకాలమున, భరతవర్షమునుండి ఉపనిషత్తులు “ఈసృష్టి కంతకు ప్రభువైన ఈశ్వరుడొక్కడే, ఆయన సర్వవ్యాపి, అందరిమానవుల హృద యములలో కూడ నున్నాడు, ఆయన స్వరూపమే ధర్మము, ఆయన పేరే సత్యము, ధర్మమే సత్యము, ధర్మముకన్నా ఎప్పుది లేనే లేదు, ధర్మపక్షము నవలంబించినవా డెట్టి బల వానుడైనను, అధర్మస్రవర్తనగల గొప్ప బలవంతుని యొడించగలడు. ధర్మపక్షమున పోరాడు వారికి జయము తప్పదు. ఇది ఈశ్వరశాసనము” అని చేసిన విస్పష్టమైన ప్రకటన మానవులభావములలోను ఆదర్శములలోను నైతిక విప్లవ మును (Moral revolution) కలుగ జేసినది. అది నేటికిని ముందు

కును మానవులకును మానవసంఘములకును మానవజాతులకును
వర్తించుచున్న ఈశ్వరశాసనము.

రెండవది యేమనగా—“ఎవరును తాను చేసిన అధర్మ
కార్యములకు శిక్ష తప్పించుకొనజాలడు. ప్రభుత్వ మాతనిని
శిక్షించక పోయినను ఈశ్వరుడైన శిక్షించును. ఈ జన్మలో
గాక పోయినను, మరియొక జన్మలో నైనను తగిన శిక్ష కలు
గును. దుఃఖము కలుగును. అతనికి చెడుజన్మ కలుగును. అటు
లనే ధర్మమైన పనులు చేసిన వానికి సుఖము కలుగును. ఈశ్వ
రానందము కలుగును. అతడు మంచిజన్మ మెత్తును. ఇటుల
ప్రతి మానవుడు తనయొక్క బాగులకు తానే కర్తగా
చేయబడినాడు. ఇది కర్మ సిద్ధాంతము. ఇది మానవులకే గాక
మానవ సంఘములకును, మానవ జాతులకును వర్తించును.
(Righteousness exalteth a nation). ధర్మావలంబన మొక
జాతిని పైకెత్తును. అధర్మకార్యము లొక జాతి నధోగతికి
దెచ్చును. ఇది యెప్పటికైనను జరుగును. జరుగక తప్పదు.
ఎట్టి పాపాత్ముడైనను (అధర్మప్రవర్తకుడైనను) పశ్చాత్తాప
పడి మంచి తోషణానికి వచ్చుటకు ఎప్పుడు పడితే అప్పుడే అది
కాశము కలదు. అట్లు ప్రయత్నించు వానికి పైకి వచ్చుటకు
ఈశ్వరసహాయము కలుగును. ఒకజన్మలో చేసిన మంచిచెడుగు
నను బట్టియే శాశ్వతానందము శాశ్వతనరకము కలుగునని
కొంతమంది నమ్ముచున్న విషయము సహేతుకము కాదు.
మానవుడు శాశ్వతమైన జీవుడు. మోక్షముపొందు వరకును
జన్మముల నెత్తుచుండును. అధర్మరహితుడై దుఃఖవిముక్తి నొంది
శాశ్వతానందమును పొందుటకు ఏ జన్మలోనైనను అవకాశము

“ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు కలదు” అను నందేశమును ఉపనిషత్తులు ఇచ్చుచున్నవి.

మూడవది ఏమనగా :—“మానవుడు శరీరముకాదు. శరీరములోనున్న శాశ్వతుడైన జీవుడు. శరీరము చంపబడినను జీవుడు చంపబడనేరడు. జీవుడు నహజముగ స్వతంత్రుడు. జ్ఞాన స్వరూపుడు. ప్రతి మానవుడును స్వతంత్రుడననియు, తన నెవరును బంధింప జాలరనియు వధింప జాలరనియు గట్టినమ్మకముంచుకొనవలెను. నిర్భయుడుగా నుండవలెను. తన బాగోగులకు తానే కర్తనని తెలుసుకొన వలెను” అని ఉపనిషత్తులు చెప్పుచున్నవి. మానవులు స్వతంత్రులు, స్వతంత్రము వారి సహజమైన జన్మ హక్కు, అను సిద్ధాంతమునకు ఇది నిజమైన వునాది. ఇంతే గాక “ఈశ్వరుడు సర్వశక్తి గలవాడు, విజ్ఞాన భునుడు, సర్వజ్ఞుడు, సృష్టిలోని సర్వశక్తులను సదువుచున్న శాసనకర్త. సృష్టి (Evolution) ప్రళయము (Involution) లకు నియామకుడు. ప్రాణమునకును శరీరమునకును ప్రభువు, తేజస్సునకు స్థానము. ప్రేమ, నత్య, ధర్మ, జ్ఞానానంద స్వరూపుడు. అట్టి పరిపూర్ణుడగు పరమపురుషుడు ఈ విశ్వమునంతను విశ్వములోని ప్రతి చిన్న భాగములోను వ్యాపించి యున్నాడు. ఆయన మానవుని హృదయములో కూడ యున్నాడు” అని ఉపనిషత్తులు చెప్పుచున్నవి. గావున ప్రతి మానవుని శరీరము ఈశ్వరుని దేవాలయమై పరమ పవిత్రమగు చున్నది. ఈ సంగతి గ్రహించి ప్రతిమానవుడును హృదయపాఠశుద్ధ్యమును గలిగి యుండవలెను. ఏస్త్రిని అపవిత్రమైన తలంపుతో చూడకూడదు. ఏమానవుని తనకన్న తక్కువ

వానిగా చూడకూడదు. ఇతర మానవులకన్న తామెక్కువ వార మను అహంకారమును మానవులు వదలుకొనవలెను. నీకొనున్న ఈశ్వరుడే సర్వమానవుల హృదయములలోకూడ నున్నందున ఈశ్వరుని ద్వారా నీకు సర్వమానవుల ఐక్యత, సర్వమానవ సమానత్వము, సర్వమానవ సోదరత్వము ఏర్పడినది. “ఈశ్వరుని సర్వభూతములందును ఉన్నటుల సర్వదా తెలిసికొనవలెను. నీవలెనే సర్వమానవులనేగాక సర్వభూతములను కూడ ప్రేమించి వారి కష్టములు నీవిగనే యెంచి వారి దుఃఖనివారణ కొరకు కృషిచేయుము. సర్వభూతదయ కలిగి యుండుము. అహింస నవలంబింపుము. త్యాగము చేయుము” అని ఉపనిషత్తులు బోధించుచున్నవి. ఉపనిషత్తులు బోధించెడి మానవసమానత్వము, సోదరత్వము, స్వతంత్ర్యము ఫ్రాంచి విప్లవ నాయకులగు రూసో, వాల్టేరు మహాశయుల మానవ సమానత్వము సోదరత్వము స్వతంత్ర్యముల కన్న ఎక్కువ దృఢమైన శాశ్వతమైన పునాదులమీద స్థాపించబడుచున్నవి. ఇంతేగాక ఈశ్వరుని అనంతశక్తి నీ లోపల నున్నది. చిత్తశు కలిగినచో దానిసహాయము నీకు లభించును. దాని సహాయమును పొంది ఆత్మస్వతంత్ర్యము, ఆత్మవిశ్వాసము, ఆత్మ కలిగి గొప్పకార్యములను చేయుటకు ప్రయత్నించుము. ఇ గాని వాడనని తలంచకుము.

నాలుగవది అతి ముఖ్యమైనది ఏమనగా:—ఉపనిషత్తు ముఖములు పరిపూర్ణముడైన పరమాత్మను స్వయముగ పొంది వారై ఆయన యొక్క స్వభావ స్వరూపములను వర్ణించి యున్నారు. సత్యవాక్సరిపాలనాదత్తు డగు శ్వేతాశ్వతః

మహర్షి “అంధకారమునకును అజ్ఞానమునకును ఆవలి యొడ్డున నున్న స్వయంప్రకాశమానుడును సర్వజ్ఞుడును నగు పరమ పురుషుని నేను పొందినాను” అని చెప్పినాడు. అట్టి మహా ఋషులు పరమేశ్వరుని ఆరాధన మనగా “పరమేశ్వరునివలె నగుటకు ప్రయత్నించుట”యని స్పష్టముగా చెప్పియున్నారు. మానవుడు తన అల్పజ్ఞత్వమునుండి ఈశ్వరునివలె సర్వజ్ఞత్వమును పొందుటకును (From finite to infinitude) తన అపరిపూర్ణత్వమునుండి ఈశ్వరునివలె పరిపూర్ణత్వమును పొందుటకును (From imperfection to perfection) తన లోప భూయిష్టతనుండి ఈశ్వరునివలె పాపరహితమైన పరిశుద్ధమైన సత్యధర్మ ప్రేమస్వరూపము నొందుటకును (From human to divine) సదా కృషి సలుపుటయే మోక్షమార్గము. ఇదియే సమస్త సీతీకీని ధర్మమునకును మూలసూత్రము. ఈ కృషి నలిపి పై మెట్టుకు పోయినకొలదియు మానవునికి ఆత్మశక్తి విజృంభించును. ఆనందమయుడైన ఈశ్వరునియొక్క ఆనందము ఈ కృషిలో కలుగును. కృషియొక్కవైన కొలదియు ఆత్మశక్తి ఆనందములు ఇంక నెక్కువగును. ఈ జన్మలో కొంతవరకు ఆధించినయెడల ముందుజన్మలో నైనను మానవుడు (జీవుడు) మృత్యునాశమును చేరగలడు. జీవుడు ఈశ్వరునివంటి ఆధ్యాత్మిక స్వభావము కలిగినవాడైనందున తిరిగి ఈశ్వరునివలె అయితే ఈశ్వరుని పొందుటకు శక్తి కలిగి యున్నాడు. కొన్ని యితర మతములలో ఈశ్వరుని నమ్మినందువలన (Faith) నుఖములు అనుభవించు లోకమందు జీవుని పడవేతురని తలచబడుచున్నది. ఉపనిషత్తుల ప్రకారము వట్టినమ్మకము (Faith)

మోక్షము నివ్వజాలదు. "Becoming" అనగా ఈశ్వరుని వలె అగుటయే మోక్షమార్గము. ఈశ్వరు డను వీణాగానము లోని మధురశ్రుతులలో మానవుడు (జీవుడు) ఒక మధురశ్రుతి కావలెను. తక్కిన శ్రుతులతో సమానముగ మాధుర్యము నిచ్చు శ్రుతి గానిచో, అపశ్రుతి నిచ్చును గావున ఆ వీణాగాన ములో భాగ మగుటకు అర్హత లేదు. (బృహదారణ్యక). ఆ మధురశ్రుతి అయినపుడు జీవుడు ఈశ్వరుని పొందును. అప్పుడే దుఃఖభౌజనమైన జనన మరణ చక్రమునుండి జీవునికి విముక్తి కలుగును. మోక్షము శాశ్వతానందము కలుగును. ఈశ్వరుని పొందినపిమ్మట కూడ జీవుడు తన వ్యక్తిత్వమును నిలుపు కొనును (తైత్తిరీయ, ఛాందోగ్య). ఈశ్వరుని పొందినపిమ్మట కూడ జీవుడు సర్వస్వతంత్రుడై ఈశ్వరుని ధర్మసంస్థాపన కార్యముకొరకు అనేక లోకములలో అనేకమైన అవతారము లెత్తుచుండును. ఉపనిషత్తులు "ధీరాః" ధీరులు అను శబ్దమును తలచుగా నుపయోగించు చున్నందున, మోక్షమును కోరు వాడు అనగా ఈశ్వరునివలె కావలెనని ప్రయత్నించువాడు ధీరుడై, శ్రీరాముడు, బుద్ధుడు, మొదలగు, నాటినుండి నేటి వరకును జన్మించిన మహాపురుషులవలె Dynamic personality కావలెను. Passivity కూడదు. అనగ ఆత్మశక్తిని నైతిక శక్తిని బుద్ధిబలమును విజ్ఞానమును సంపాదించి దానినంతను ప్రవృత్తమైన మానవసేవలోను దేశసేవలోను వినియోగింపవలెను. పేదరికములోను అజ్ఞానములోను కష్టములోను మృగ చున్న కోట్లకొలది ప్రజల సుద్ధరించవలెను. అధర్మమును పారదోలి ధర్మమును స్థాపించుటకు నిరంతరము కృషి

నలువవలెను. అంతేగాని ఈశ్వర భ్యానము చేసుకుంటున్నామను పేరున మూడుచుకొని కూర్చొన కూడదు. నలుబదికోటి భారతీయులును రెండువందలకోట్ల మానవులును సర్వభూములును ఈశ్వరుని శరీరమైయున్నదని ఉపనిషత్సతము. దీక్ష విరాట్ స్వరూపమని, నారాయణుడని పేరు. గావున మాత్ర దేశసేవను మానవసేవను సర్వభూతసేవను చేయుటయే ఈశ్వరసేవ అయియున్నది. ఇంకొక విధముగ ఈశ్వరసేవచేయ వీరలేదు.

ఈశ్వరుడు చేసిన ఈ మహాసృష్టి యొక్క యుద్దేశ్యము అధర్మమును ధర్మము జయించుట. అనగ ధర్మసంస్థాపనయైయున్నది. ప్రతిచోటను ధర్మమునకును అధర్మమునకును పోరాటము జరుగును. ధర్మమునకు జయము కలుగును. ఇటుల క్రమక్రమముగా మానవజాతిలో ధర్మాభివృద్ధి కలుగును. ఆదాములు పెరుగును. మానవజాతియొక్క నైతికాభివృద్ధి జరుగుటయే (Moral evolution) ఈశ్వరోద్దేశ్యము. మోక్షకామిని ఈశ్వరుని ఆరాధించుచు ఈశ్వరునివలె కావలెనని ప్రయత్నించు మానవుడు ఈశ్వరోద్దేశ్యమైన ధర్మసంస్థాపన కార్యములో నిరంతరము కృషిసలువ వలెను. అందుల్లో ఆత్మార్పణము గావించవలెను. అటుల ఆత్మార్పణముగావించుట మహాయజ్ఞమని ఛాందోగ్యోపనిషత్తు చెబుచున్నది. ఆ మహాయజ్ఞమునకు బ్రహ్మచర్యవ్రతము నియమమైయున్నది. (ఛాందోగ్య), తపస్సు, త్యాగము, సర్వసత్త్వము, అహింస, సత్యము, అనునవి దక్షిణలు, అనగా సాధనములు (ఛాందోగ్య). తన ఆత్మోన్నతిని కోరువాని

గా ఈ అయిదు గొప్పగుణములను తన జీవితములో అవలంబించి
 నవలెను. త్యాగమయమైన జీవితము అనునదియే మహాయజ్ఞము.
 త్యాగము చేసిన కొలదియు ఆత్మశక్తి వృద్ధియగును. ఈశ్వరా-
 నందము ఎక్కువగా కలుగును. ఈశ్వరభక్తి, యథార్థజ్ఞానము,
 వైరాగ్యము ఇవి ఈ యజ్ఞమునకు సహాయకారులు. మానవ
 జ్ఞాతీయొక్కయు మాతృదేశముయొక్కయు మోక్షముకొరకు
 త్యాగమయమైన జీవితమును నడుపుటయే తన మోక్షమునకు
 దారి. అంతకన్న మార్గాంతరములేదు. “నాన్యఃపంథా విద్యతే
 అయనాయ” ఇట్టి పరిపూర్ణుడగు పరమపురుషుని మానవులకు
 ఆదర్శముగా నిచ్చి ఆ ఆదర్శమును చేరుటకుగాను మానవు-
 లాచరింపవలసిన ఆదర్శప్రాయమైన ఆరాధనను ఉపనిషత్తులు
 నిర్ణయించినవి. ఈ ఆరాధనము సర్వమానవుల ధర్మము,
 సర్వమానవులకు హక్కు అని ప్రకటించినవి. ఉపనిషత్తులు
 భారతీయవిజ్ఞాన వైరాగ్య త్యాగ ధర్మ పర్వత శ్రేణుల అత్యు-
 న్నత శిఖరములో శాశ్వతమైన తేజస్సుతో వెలుగుచున్న
 మహాజ్యోతి. ఉపనిషత్తులకు చాల కాలమునకు పిమ్మట వచ్చిన
 బౌద్ధమతములో అత్యంత త్యాగమయమైన జీవితమును నడపి-
 మద్ధత్వమును పొందుటయే, అనగా బుద్ధునివలె అగుటయే,
 మోక్షమని చెప్పబడినది. అటు తరువాత వచ్చిన వసుకీర్తిస్తు-
 త్రీభువు ప్రత్యేకముగ మోక్షమున కిదే మార్గమని నొక్కి-
 చెప్పి నప్పటికిని “మీ తండ్రియగు పరమేశ్వరునివలె పరి-
 పూర్ణత్వమును పొందుడు.” (Be Ye perfect as your Father
 in Heaven is) అని సెలవిచ్చి యున్నాడు.

అయిదవది యేమనగా:—ఇట్టి ఆదర్శముల నిచ్చుటకే గాక ఉపనిషత్తులు మానవుని దినచర్య కవసరమైన విధులు (practical duties) కూడ బోధించుచున్నవి. ప్రతిబాలుని ప్రతిబాలికకును, ఎనిమిదవ సంవత్సరము మొదలు ఇరువ అయిదవ సంవత్సరము వెళ్ళువరకు బాలునికిని, పదునాఱ సంవత్సరము వెళ్ళువరకు బాలికకును బ్రహ్మచర్యాశ్రమ శిక్షణముతో విద్యనేర్పు గొప్ప జాతీయ ప్రతిష్ఠాపన దేశముల నెలకొల్పు బడినది. ఈ బ్రహ్మచర్యమును గూర్చి 5 వ పాఠము 6 వ నెంబరు మంత్రము క్రింద వాచ్యమైన అతి ముఖ్యమైన మరలు చదువవలెనని కోరుచున్నాను. బ్రహ్మచర్యము ఉపనిషత్తులు ప్రశంసించుచు ఆ బ్రహ్మచర్యవ్రతమును మా వ్రదు వివాహాదుకంటె పిమ్మట కూడ యాజ్ఞవీతములో నుత్తమింప వలసినదని చెప్పుచున్నవి. ధర్మార్థకామమోక్షము నిచ్చు సమస్త విజ్ఞానమును శిక్షణచేయు కలుగజేసి భారతజాతి వీర్యవంతమైన విజ్ఞానవంతమైన స్వతంత్రమైన ఆధ్యాత్మిక నైతిక ఉత్కృష్టతల విహితముగ వ్యక్తమైన గొప్ప నాగరిక గల జాతిగ నావించినది. అస్తిని అనుభవించుటలో ఈ క్రింది యుక్తకృష్ట ధర్మములు ఈజావాస్యోపనిషత్తు శాసించినది:—

“కాబట్టి నీ అస్తిని నీవు త్యాగబుద్ధితో అనుభవించవలెను. (అనగా నీ అస్తికి నీవు ధర్మకర్తవు. యజమాని మేల్కొలుచే. కావున నీకును నీ కుటుంబమునకును ఎంతవరకు అవసరమో దానిని నూత్రము అనుభవించి మిగిలిన దానిని లోకోపకారమునకై వినియోగించుము.) నీ వెన్నటికిని ఇతరులకు చెందిన దానికొరకు ఆశించ కూడదు.” ఇందువలన

మానవులు, మానవ సంఘములు, మానవ జాతులు, ఇతర మానవులను ఇతర మానవ సంఘములను ఇతర మానవ జాతులను అణగదొక్కి వారి స్వత్వములను ఆస్తులను ధనములను అపహరించుట కూడని పని, అనగా అధర్మకార్యమని స్పష్టముగా చెప్పబడుచున్నది. మానవులను మానవ సంఘములను మానవ జాతులను ఇతరులకు చెందిన దానిని అపహరించ కూడదను ధర్మమును అవలంబించినచో మానవ జాతిలో శాంతి, సోదరత్వములు వెల్లి విరిసి యుండును. ఈ మంత్రము యొక్క ఉద్దేశ్యము “సర్వేజనా స్సుఖినోభవంతు” అయి యున్నది. ఇట్టి యుత్కృష్ట ధర్మములెన్నియో ప్రతిపాదించి యుండుటవలన ఉపనిషత్తులు లోకములో సాటిలేనివిగ ప్రకాశించుచున్నవి.

2. భరతవర్షములో తరువాత వుట్టిన గ్రంథములన్నియు భగవద్గీత, బ్రహ్మసూత్రములు, శ్రీమద్భాగవతము, శ్రీమహాభారతము—మొదలగున నన్నియు ఉపనిషద్ధర్మములను సక్కువ స్పష్టముగ బోధించుటకే వుట్టినామని చెప్పవచ్చుచున్నవి. కీర్తనలు, తత్త్వములు, పాటలు, పద్యములు, కథలు మొదలగు వాని మూలమున ఉపనిషత్తులలోని సత్యములు భరతవర్షములోని ప్రజాసేకము యొక్క అడుగుభాగమున కూడ బాగుగ వ్యాపించి భారతజాతిని పరమార్థచింతనగల ధార్మిక జాతిగా గావించినవి. భరతవర్షమునందు తరువాత కనిపించిన మహా సంస్కర్తయగు గౌతమబుద్ధుడు ఈశ్వరాధానను మాత్రము వదలిపెట్టి మిగత జీవునికి పునర్జన్మము, కన్మరాహిత్యము, సత్యము, ధర్మము, అహింస, జితేంద్రి

యత్నము, సర్వభూతములయందు దయ, సర్వనమత్వము మొదలగు ఉపనిషత్సిద్ధాంతములనే తన మతములో బోధించి యున్నాడు గొన్ని శతాబ్దములకు పిమ్మట సిద్ధనాగార్జున యోగిచే ఈశ్వరారాధనము కూడ బౌద్ధమతములో ప్రవేశ పెట్టబడి మహాయానశాఖ స్థాపించబడినది. ఆ మహాయాన శాఖయే చైనాకు గొనిపోబడిన బౌద్ధమతము. వీనుక్రీస్తు ప్రభువు యొక్క ప్రేమతత్త్వముగాని, మహమ్మదు ప్రవక్త బోధించిన యేకేశ్వరోపాసన గాని ఉపనిషత్తులలో లేని నూతన సిద్ధాంతములు కావు.

3. మాక్సుముల్లరు మొదలగు పాశ్చాత్య దేశములలోని ప్రాచ్యవిజ్ఞానకోవిదులు ఉపనిషత్తులువుట్టి ఇప్పటికి ముమూారు మూడువేల సంవత్సరము లైనదని చెప్పినారు. కాని, ఇటీవల ఈజిప్టులోను, భరతవర్షములోని మహేంజదారో, మారప్ప ప్రాంతములలోను, త్రవ్వబడిన శిథిలముల పరిశోధనల వలన క్రీ. పూ. 5000 సంవత్సరముల పైకాలమునకే ఈ రెండు దేశములలో గొప్ప నాగరికతలు నృద్ధిచెంది నిలసిల్లు చుండే విశ్వప్రముగ తేలినది. ఇటీవల జరిగిన భూగర్భశాస్త్ర పరిశోధనల వలన పాశ్చాత్య చరిత్రకారులు ప్రాచీన నాగరికతల వైఖరిను గూర్చి తమ అభిప్రాయములు మార్పుకొన్నారు. ఆదిమనాడు క్రీ. పూ. 4004 వ సంవత్సరమున ఈ సృష్టి చేయ బడినదిని బైబిలులో చెప్పినది ఆధారము లేని విశ్వాసమని తోచినారు. మన “ద్వితీయప్రహరార్ధే శ్లోతనగామాకల్పే నైవస్యశిమన్వతలే కలియుగే ప్రథమపాదే” అను దానిని శ్రీమద్భాగవతములో చెప్పబడిన రీతిని లెకించగా ప్రస్తుత

సృష్టిపుట్టి 195 కోట్ల సంవత్సరము లయినటుల తేలుచున్నది. ప్రస్తుత సృష్టి యని యేల నంటిననగా మన గ్రంథముల ప్రకారము సృష్టి (evolution) ప్రళయము, (involution) మరల సృష్టి ప్రళయము, ఈ విధమైన చక్రము అనంతమైన కాలములో నెల్లప్పుడును తిరుగుచునేయుండును. ప్రపంచ చరిత్రకారుడగు హెచ్. జి. వెల్సు పండితుడు సృష్టిపుట్టి షుమారు 200 కోట్ల సంవత్సరము లయినటుల భూగర్భశాస్త్ర పరిశోధనలు స్పష్టీకరించిన వని వ్రాసియున్నాడు. ఇంతే గాక భరతవర్షము, చైనా, ఈజిప్టు దేశములలో క్రీస్తుకు ఏడువేల సంవత్సరములకు పూర్వమే నిలుకడయైన నాగరికత లుండెనని వ్రాసియున్నాడు. కావున వేదములలో భాగమైన ఉపనిషత్తులు నేటికి ఏడువేల సంవత్సరములకు పూర్వమే పుట్టె ననుటలో సతిశయోక్తి లేదు.

4. ఉపనిషత్తులు సత్యాన్వేషులు శ్రమపడి కనుగొన్న శాశ్వతసత్యములై, హేతువాదమునకును ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధికిని సరిపడునవై, కట్టుకథలుగాని కవిత్వపు అతిశయోక్తులు గాని గాక, యధార్థజ్ఞానము నిచ్చుచున నగుటవలన, నేటికిని ముందుకును భారతీయులనే గాక మాః కోటి నంతను ఉద్దేశించి మానవులు మానవసంఘముల మానవజాతులు మంచి మార్గములో నడచుటకు ప్రేరేపించు గల శక్తి మంతములై యున్నవి.

ఉపనిషత్తుల పేర తర్వాతకాలములో పుట్టిన వానిని వదలివేయగా నిలచిన ఉపనిషత్తులు నూటయెనిమిది పండితులు చెప్పుచున్నారు. వాటిలో అతి ముఖ్యమైనవని పరమ

ప్రమాణములని అంగీకరించబడినవి పదకొండు అయియున్నవి. శ్రీ శంకరాచార్యులవారు తమ సుప్రసిద్ధమైన ఉపనిషద్భాష్యమును ఈ ఏకాదశోపనిషత్తుల నాధారముగ జేసి వ్రాసియున్నారు. శ్రీ రామానుజాచార్యులవారు కూడ తమ గొప్పభాష్యమును వీటిలో మొదటి పదింటిమీద ఆధారపరచినారు. ఆ పదకొండు ఏవనగా (1) ఈశావాస్య, (2) కేన, (3) కఠ, (4) ప్రశ్న, (5) ముండక, (6) మాండూక్య, (7) తైత్తిరీయ, (8) ఐతరేయ, (9) ఛాందోగ్య, (10) బృహదారణ్యక, (11) శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తులు. ఏకాదశోపనిషత్తులలో ఐతరేయోపనిషత్తు ఋగ్వేదముయొక్క భాగము. ఈశావాస్య, బృహదారణ్యకోపనిషత్తులు, శుక్లయజుర్వేదముయొక్కయు; కఠ, తైత్తిరీయ, శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తులు కృష్ణయజుర్వేదముయొక్కయు భాగములు. కేన, ఛాందోగ్యోపనిషత్తులు సామవేదముయొక్కయు; ప్రశ్న, ముండక, మాండూక్యోపనిషత్తులు అథర్వవేదముయొక్కయు భాగములై యున్నవి. ఈ పదకొండు ఉపనిషత్తుల నుండియే ఈ ఉపనిషత్పాఠములు తీసికొనబడినవి.

క. ప్రప్రథమమున జ్ఞానసూర్యుడు దయించి గొప్ప నాగరికతలను నిర్మాణము గావించుకొనిన ప్రాచీనజాతులలో, సమేరియా, అస్సీరియా, బాబిలోనియా, ఫోయిసీషియా, క్రిటు, ఛాల్డియన్ జాతులు, వారి నాగరికతలు ఊరు పేరు లేకుండ పోయినవి. నాటినుంచి నేటివరకుకూడ జీవించియున్న జాతులు మూడు మాత్రమే. అవి భరతవర్షము, చైనా, ఈజిప్టు జాతులు. వీటిలో ఈజిప్టుయొక్క ప్రాచీన నాగరికతకు

తగిన ఆధ్యాత్మిక వునాదులు గాని నైతికబలము గాని లేక పోవుటవలన రెండు గొప్పవిదేశపాలనముల క్రింద ఈజిప్టు యొక్క ప్రాచీననాగరికత తుడిచిపెట్టుకొని పోయినది. క్రీస్తు శకప్రారంభమున వచ్చి ఆరువందల సంవత్సరములు పాలించిన రోమనుపాలనముక్రింద ఈజిప్టు తన నాగరికతను మతమును వదలిపెట్టి రోమనుల నాగరికతను వారు ప్రవేశపెట్టిన క్రైస్తవమతమును అవలంబించి క్రైస్తవదేశ మయినది. పిమ్మట, క్రీ. శ. 641 వ సంవత్సరము నుండి అనేకశతాబ్దములు పాలించిన అరబ్బుఖలీఫాలపాలనములో ఈజిప్టు ఇస్లాము మతమును స్వీకరించి అరబ్బుల భాషను విజ్ఞానమును నాగరికతను అవలంబించి యిప్పుడు ప్రధాన అరబ్బు జాతులలో నొకటిగా నున్నది. అచట నూటికి ఎనిమిది మందిమాత్రము క్రైస్తవులున్నారు. మిగిలినవారందరు ముసల్మానులు. క్రైస్తవులు కూడ వేషభాషలలో ముసల్మానుల వలెనే యుందురు. ప్రస్తుత ఈజిప్టుకును ప్రాచీన ఈజిప్టుకును ఫారోరాజుల గోత్రలగు పిరమిడ్లు తప్ప ఏకత్వమును కనవరచు చిహ్నములు మరేమియు లేవు.

చై నాజాతిలో ఈశ్వరారాధనము మొదలగు ఆధ్యాత్మికజ్ఞానము ప్రథమమున ప్రబలకుండినను, కల్పూషియను మొషియను, టాయో, మొదలగు మహాపురుషుల బోధల ఫలితముగ, అత్యంతమైన నైతికోత్కృష్టత కలిగి యున్నందున, ఆ జాతి నేటికిని తన ప్రాచీననాగరికతను జాతీయవ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొని యున్నది. చైనాకు ఆధ్యాత్మికజ్ఞానము భరతవర్షమునందు వుట్టిన గౌతమబుద్ధునిమతమును

స్వీకరించుట వలన కలిగినందున, భరతవర్షమును తనకు గురువుగా చైనాజాతి గౌరవించు చున్నది. భరతవర్షము. తన సహజమైన ఆధ్యాత్మిక సంపన్నత వలనను, నైతికోత్కృష్టత వలనను గొప్ప జాతిగా నేటికిని నిలచియున్నది. భరతవర్షము యొక్క జాతీయజీవితము యొక్క యుత్కృష్టతకు ఉపనిషత్తులే ముఖ్యకారణమై యున్నవి. ఈ దేశము వేలకు వేలు సంవత్సరములుగి న్వతంత్రము ననుభవించి ధర్మభూమియై ధనధాన్యసమృద్ధిని సుజ్ఞానమును కలిగియుండెను. ప్రకృతి శాస్త్రములను పరిశ్రమలను కళలను శిల్పములను అత్యంతముగ వృద్ధి చేసుకొనెను. సర్వతోముఖమైన, విహికాముష్మిక ప్రదమైన నాగరికతను స్థాపించి కాపాడుకొనెను. లోకములో సగ్రహణము నాక్రమించెను. భారతీయ వైద్య వేదాంతగణిత జ్యోతిష ప్రకృతిశాస్త్రాది విజ్ఞానము అరబ్బు దేశములకును ఆచటనుండి యూరపు ఖండమునకును ప్రసరించెను. అయిదు సందలసంవత్సరములక్రిందట (Renaissance) యూరపులోని మానసిక వికాసముతో ప్రారంభమయి అతిత్వరితముగా క్రిందికి యావనశక్తితో ప్రపంచమంతటను ఆక్రమించిన శ్వాత్మనవనాగరికత భారతదేశమునుగూడ ఆక్రమించుటలన భారతజాతీయనాగరికత బాగుగా క్రిందికి త్రోయబడినదిగాని భారతజాతి బ్రతికియున్నజాతి (Living Nation) యగుటచే న్నకీయమైన ఆధ్యాత్మికశక్తివలన మేలుకొని మరల తన నాంత నాగరికతను స్వతంత్రమును విజ్ఞానమును ఆర్థికసంపత్తిని పునరుద్ధరించుకొనుట కొరకు గట్టిగా కృషి నలుపుచున్నది. కొలదికాలమునుంచియు మరియొక నూతననాగరి

కతయగు రుష్యాకమ్యూనిస్టు నాగరికతకూడ భారతజాతీయ నాగరికతను జాతీయజీవనమును ఎదుర్కొనుచున్నది. మన భారతజాతీయ జీవనపునర్నిర్మాణమును గూర్చి యోచించు నపుడు మన జాతీయనాగరికతకు పోటీగవచ్చుచున్న పాశ్చాత్య నాగరికతయొక్కయు, రుష్యాకమ్యూనిస్టు నాగరికతయొక్కయు గుణదోషములను సానుభూతితోనే విమర్శించవలసిన యావశ్యకత యేర్పడినది.

6. పాశ్చాత్యనాగరికత మానవాభివృద్ధి కవసరమైన ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానమును అత్యంతముగ వృద్ధిచేసినది. జాతీయత (Nationality) ప్రజారాజ్యము (Democracy) లను సిద్ధాంతములను స్థాపించినది. బాసితత్వమును రద్దుపరచినది. కాని కేవలము ఐహిక నాగరికతయై ధనసంపాదనమే ప్రధానముగ చేసికొని గొప్పపారిశ్రామికయంత్రశాలలు, షాహుకారుజాతి, ప్రపంచ అంగళ్ళు, రాజ్యకాంక్ష, వృద్ధిచెంది, పోటీలలోకిని పోరాటములలోకిని ఈడ్వబడినది. పాశ్చాత్యదేశములలో పెద్ద పరిశ్రామికయంత్రశాలలు, గనులు, రైళ్ళు, స్త్రీమర్లు మొదలగునవన్నియు షాహుకార్ల చేతులలోనుండి, మధ్యమతరగతి ప్రజలు కార్మికులు షాహుకార్లకింద పనిచేసి జీవించవలసివచ్చుటచే సంఘములోను శాసనసభలలోను ప్రభుత్వములోను ధనికమునకు విశేషమగు పలుకుబడి యేర్పడినది. షాహుకార్ల కార్మికుల తిరుగుబాటు కమ్యూనిజమైయున్నది.

కమ్యూనిజం స్థాపనాచార్యులగు కారల్ మార్క్సు మహాశయుడేమి 26 సంవత్సరముల క్రిందట రుష్యాకమ్యూనిస్టు నాగరికతను స్థాపించిన లెనిన్, స్టాలిన్ మహాశయులేమి తమ

ఆదర్శములకొరకు అఖండత్యాగములను చేసినదీరులు. రష్యాలోని నిరంకుశరాజరికమును ప్రభువర్గమును కూలద్రోసినారు. వారియొక్క “జాతీయ ధనమును పెద్ద యంత్రశాలల యజమానులగు షాహుకార్లు మాత్రమే అనుభవించకూడదు. అందరికిని న్యాయముగా పంపిణీకావలెను. కోట్లకొలది కార్మికులకు షాహుకారుజాతినుండియు, కోట్లకొలది రయితులకు జమీందారిపద్ధతినుండియు విముక్తి కావలెను” అను ఆశయములు మిగుల యుత్కృష్టములై యున్నవి. కమ్యూనిష్టు రష్యాలో జనసామాన్యమున కుపకరించు కొన్ని నూతన ఆర్థిక విద్యావిషయిక కార్యక్రమములను ఏర్పాటుచేసి పాగించుచున్న మాట వాస్తవమే. కాని వారిదృక్పథము పాశ్చాత్యనాగరికతయొక్క భౌతిక (Materialistic) ఆవరణ చాటలేదు. కారలు మార్కు మహాశయడు (Materialistic interpretation of History) నూనవచరిత్రను భౌతికదృష్టితోనే వివరించవలెను, అను సిద్ధాంతమును స్థాపించినాడు. ఆధ్యాత్మికత తత్వము మానవుల కనర్థదాయకమని స్పష్టముగా వారు ఖండించుచున్నారు. రీశ్వరవాదులై ఈశ్వరుడు జీవాత్మ మోక్షము మొదలగు మృకములను మానవులు వదలివేయవలెనని వారి బోధలై యున్నవి. వారు పాశ్చాత్యనాగరికతలో నొక ముఖ్యభాగమైన షాహుకారు తత్వముతో (Capitalism) పోరాడుటలో మానవులకు అసలే సొంతభూములు సొంతఆస్తి వారసత్వపు హక్కులు ఉండకూడ దను రెండవకొనకు పోయినారు. ఇతరవర్గముల నన్నింటిని అత్యంతదౌర్జన్యముతో నాశనము గావించి కేవలము కాయకష్టము చేయువారియొక్క నిరంకుశరాజ్యమును

(Proletariat dictatorship) స్థాపించినారు. ఇటులనే ప్రతి దేశములోను కాయకష్టము చేయువారి మధ్యను (Proletariat) ఇతరవర్గములన్నిటిమధ్యను నిరంతరము ద్వేషపూరితమైన పోరాటములు, దౌర్జన్యయుతమైన విప్లవములు జరిగి, కాయకష్టము చేయువారియొక్క నిరంకుశరాజ్యము స్థాపనకావలెనని వారి ఆశయము. వారికి గృహపరిశ్రమలు ఖద్దరు గ్రామపరిశ్రమలు పనికిరావు. ప్రభుత్వమే పెద్దయంత్రశాలలను స్థాపించి వస్త్రములు మొదలగు సమస్తసరుకులను తయారు చేయించవలెను. భూములన్నియు ప్రభుత్వమువే. వర్తక వ్యాపారమంతయు ప్రభుత్వమే చేయవలెను. పాశ్చాత్యదేశములలో వలెనే సోవియటు రష్యాలోకూడ పారిశ్రామిక యంత్రశాలల చుట్టు గొప్పపట్టణములు పెరిగినవి. పల్లెటూర్లు క్షీణించినవి. వస్త్రములు మొదలగు మానవావసరములన్నియు పట్టణములనుండి గ్రామములకు రావలసి పచ్చును. ఇంతేగాక దేశములోని స్త్రీపురుషు లందరును సొంతపొలములుగాని సొంత పరిశ్రమలుగాని సొంతవర్తకముగాని లేక ప్రభుత్వయంత్రశాలలలోను, ప్రభుత్వమునకు చెందినట్టిగాని పెద్ద ప్రజాసంఘములకు ప్రభుత్వము వప్పగింత చేసినట్టిగాని, గొప్ప వ్యవసాయ ఖండములలోను, మజూరీకి పనిచేసి జీవించవలెనని వారి కార్మికగ్రామము. అటుల రుష్యాలో చేసినారు. ప్రథమమున 1919 రాజ్యాంగవిధానములో 'ప్రతివారును శక్తికొలది పనిచేయవలెను. తన జీవనమునకు అవసరమైనంత మజూరిని పొందవలెను' అని పెట్టగా పనిచేయుట తక్కువై తినుట ఎక్కువైనది. చేతనైనవారుకూడ పనిచేయుట మానినారు. అందు

వలన 1936 విధానములో ఎవరెంత పనిచేసిన అంత మజూరి యివ్వబడు నను మార్పును చేసినారు. వారి నాగరికతకు కుటుంబము (Social unit) పునాదినంబుకాదు. వ్యక్తులే పునాది. స్త్రీలు పురుషులు ఎవరెంతటవారు బ్రతుకుదురు గావున వివాహము కంట్రాక్టు అయియున్నది. గాని మతధర్మము కాదు. వారి సంతానమునకు వారసత్వపు హక్కులేదు. వారు జాతీయతత్వమునకు వ్యతిరేకులై అంతర్జాతీయవాదులై యున్నారు. చైనా దేశమునకు కమ్యూనిజం పనికిరాదని చైనా జాతీయ పక్షకనాయకుడగు డాక్టరు సోయెట్ నేను ప్రకటించి యున్నాడు. భారతజాతికి కూడ కమ్యూనిజం పనికిరాదు. కమ్యూనిజంతో అవసరముకూడ లేదు. కమ్యూనిజం చిన్న మొక్క. దినదినమునకు మార్పులు చెందుచున్నది. భారతీయ చైనా నాగరికతలు అనేక పోటీలుకాగి దృఢముగా నాటుకొని అనేక శతాబ్దములనుండి వ్యాపించిన గొప్ప వటవృక్షములు.

7. సర్వేజనా స్పృహనోభవంతు, ధనముకన్న ధర్మము స్కవది, అను ఆధ్యాత్మిక ధర్మములను పునాదిగాగల భరత స్వము చైనా దేశములలో, పురపాలనానిర్మాణము, విజ్ఞానము, వర్తకవ్యాపారములు, పరిశ్రమలు, కళలు, శిల్పచాతురిని ప్రదర్శించు ఆలయములు, సౌధములు, ఉద్యానవనములు, మొదలగు వానితో విరాజిల్లుచు విశ్వర్యముతో తులతూగుచుండిన అందమైన గొప్ప పట్టణము లుండినను, ఆ రెండు దేశముల నాగరికతలకు గాఢమైన యుపస్తంభములు, ప్రధాన బలము, గ్రామములు, గ్రామ సంఘములు (Village Communities), గ్రామ పంచాయితీలు, వ్యవసాయము, తోటలు

పెంచుట, పశుసమృద్ధి, గ్రామపరిశ్రమలు, ఖద్దరు, గృహపరిశ్రమలు, చిన్నపరిశ్రమలు అయియుండెను. జాతీయధన పంపిణీ న్యాయముగ జరుగుచుండెను. ఈ నాగరికతలకు కుటుంబము వునాది సంస్థ. వ్యక్తికాదు. వివాహము మతధర్మము. అది కంట్రాక్టుకాదు. ఇంటినుంచి స్త్రీలు కూలికి బయటికి వెళ్ళకుండగనే వారికికూడ తగినపని కల్పించి గృహపరిశ్రమలు పోషణచేయగలవు. స్త్రీలు తమపిల్లలను తామే మాతృప్రేమతో వ్యయముగా పెంచుటకును సతీధర్మమును, మాతృధర్మమును చక్కగా నెరవేర్చుచు నీతిని కుటుంబనుఖమును కాపాడుకొనుటకును ఇదియే మార్గము. ఇదియే గృహస్థాశ్రమ ధర్మము. సోవియటు రష్యాలో అందరు స్త్రీలు మజూరీకి పోవలసియుండురు. గావున తమ పిల్లల పెంపకమును ప్రభుత్వనియమితులగు దాదుల చేతులలో వదిలివేయవలసియుండును. ఇది అస్వాభావికమైన పద్ధతి. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమునకు వ్యతిరేకము. ఈ రెండునాగరికతలు (భారతీయ చైనా నాగరికతలు) గ్రామనాగరికతలు. ఏగ్రామములోను అన్నవస్త్రములకు కొదవలేదు. అన్ని వృత్తులును ప్రబలియుండెను. విదేశసరుకులపోటీ లేనేలేదు. అందరికిని సుఖమైన జీవనోపాధి కలిగియుండెను. అన్నివిద్యలును, కళలును, శిల్పమును వర్ధిల్లెను. భూమి రయితుది. గ్రామములోని బంజర్లు, అడవులు, జలాశయములు, పోరంబోకలు మొదలగున వన్నియు గ్రామసంఘమునకు (Village community) చెందెను. రయితువద్దనుండి మితమైన శిస్తును మాత్రము ప్రభుత్వము వసూలు చేసెను. ఎక్కువ చేయుటకు వీలులేదు. గ్రామవ్యవహారములను గ్రామ పంచాయితీ

పరిష్కరించెను. ప్రతి గ్రామము దేశముయొక్క ఐశ్వర్యమును
 ధర్మమును విజ్ఞానమును నాగరికతను కాపాడుచుండెను. ప్రతి
 గ్రామ మొక ప్రజాస్వామ్యముగ (Republic) నుండెనని జస్టిసు
 ఫీల్డింగు వ్రాసినాడు. మన దేశములో ప్రభుత్వధర్మములను
 నిర్వర్తించిన రాజులు పెద్దరాజులైనను చిన్న రాజులైననుండి రే
 గాని ప్రభుత్వమునకును రయితులకును మధ్య (భూభామందులగు)
 జమీందార్ల జాతి లేదు. జమీందారి పద్ధతి మన దేశనాగరిక
 తలో భాగముకాదు. రయితుల యొక్కయు గ్రామసంఘముల
 యొక్కయు అనాదిసిద్ధమైన హక్కుల నపహరించిన ప్రస్తుత
 జమీందారి పద్ధతిని ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ కాలములో వారన్
 హేస్టింగ్సు, కార్న్ వాలీసు ప్రభువులు మన దేశములో స్థాపించి
 యున్నారు. వారు దీనిని ఇంగ్లాండులోని భూభామందు పద్ధ
 తిన (Land-lordism) హిందూ దేశమున స్థాపించినారని
 బెరిడిల్ కితు తన హిందూదేశ రాజ్యాంగ చరిత్రలో వ్రాసి
 యున్నాడు. రయితులకును గ్రామసంఘములకును అనాదిసిద్ధ
 బగానుండిన హక్కుల నన్నింటిని పునరుద్ధరించుటకు భారత
 తీయవాదులు బద్ధకంకణులై యున్నారు. పాశ్చాత్య
 నాగరికత భరతవర్షము చైనా దేశములలో వ్యాపించినకొల
 నయు విదేశ పారిశ్రామికనరుకులు దిగుమతి యగుటయేగాక
 పాశ్చాత్య దేశములలో వలెనే విదేశ స్వదేశ షాహుకార్లచే
 గొప్ప పారిశ్రామిక యంత్రాళాలలు స్థాపించబడి ధనికవర్గము
 అనగా షాహుకారుజాతి ఏర్పడుచున్నది. పట్టణములు వృద్ధి
 యగుచు వాటి ప్రాముఖ్య మెక్కువగుచున్నది. ఆ దేశముల
 లోని ధనికవర్గ - కార్మికసమస్యలు ఈ రెండు దేశములలో

నుదయించుచున్నవి. ఖద్దరు, గ్రామపరిశ్రమలు, గృహపరిశ్రమలు, చిన్నపరిశ్రమలు పునరుద్ధరణము కాబడకుండ నీయంత్రశాలలుఅడ్డురాగలవు. కావున పరిస్థితులింకను విషమించక ముందే దేశములో ధనికవర్గమును వృద్ధికాకుండ అరిగట్టవలెననియు, న్యాయముగా జాతీయధనము పంపిణి గావలెననియు, జాతీయధనాభివృద్ధికే ఖద్దరును, గ్రామ పరిశ్రమలను, గృహపరిశ్రమలను, చిన్నపరిశ్రమలను, పునరుద్ధరించుటయే అత్యవసరమనియు, తప్పనిసరిగా యంత్రములతోనే సాగించవలసిన పెద్దపరిశ్రమలను, పెద్ద బ్యాంకులను, గనులను, రైళ్ళను, స్త్రీమరులు విద్యుచ్ఛక్తి మొదలగువాటిని ప్రజాప్రభుత్వమే నడపవలెననియు భారతీయ చైనా జాతీయనాయకులు ప్రకటించియున్నారు. ఇందు కొరకే మహాత్మాగాంధీ అఖిలభారతచర్ఖాసంఘమును అఖిలభారత గ్రామపరిశ్రమలసంఘమును స్థాపించియున్నారు. 1931లో జరిగిన కరాచికాంగ్రెసుయొక్క తీర్మానమును, భారతీయ ఆర్థిక ప్రణాళిక (National Planning) కమిటీయొక్క కార్యక్రమమును, డాక్టరు నా యెటు సేను యొక్క గ్రంథములను, చైనా క్యూమింటాంగు తీర్మానములను చదివినచో నీ సంగతి స్పష్టము కాగలదు. ఖద్దరుకును, గ్రామపరిశ్రమలకును, గృహపరిశ్రమలకును, చిన్నపరిశ్రమలకును, విదేశసరకులయొక్కయు మిల్లుసరుకులయొక్కయు పోటీ తగులకుండ కాపాడుట ప్రభుత్వముయొక్క విధ్యుక్త ధర్మమై యున్నది. ఇట్టి కార్యక్రమము వలననే కుటుంబములయొక్కయు, గ్రామములయొక్కయు, ఆర్థిక సాంఘిక రాజకీయ స్వేచ్ఛ కాపాడబడి పాశ్చాత్య నాగరికతయొక్కయు రుష్యా నాగరికతయొక్కయు లోపములు

తొలగించబడుచున్నవి. ప్రకృతిశాస్త్రములు యంత్రములు మానవుల విహిక ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి నుఖమునకు పనిముట్లుగా చేసికొనతగినవే గాని వాటికి మానవులు దానులు కాగూడదు.

ఈ ఘోరయుద్ధము ముగియగనే, మరల యుద్ధములు న్యతంత్ర పోరాటములు సాంఘిక పోరాటములు కలుగకుండ, మానవజాతులలో స్నేహవాత్సల్యములు సోదరభావము శాశ్వతశాంతి స్థాపితమగుటకును, మానవాభివృద్ధి నిరాటంకముగను శాంతముగను జరుగుటకును, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణ మెటుల జరగవలెనను విషయమునుగూర్చి ధీమంతులగువార చర్చించుటకు మొదలిడినారు. ఈ మహత్కార్యము జయప్రదముగ నెరవేరుటకుగాను, తపస్సు, త్యాగము, అందరి యందును సమభావము, సత్యము, అహింస, (ఛాందోగ్య) మానవు లందరియందును ప్రేమ (బృహదారణ్యక) ఇతరులకు చెందిన దాని కొరకు ఎన్నడును ఆశించకుము (ఈశానాస్య) సముకన్న ధర్మమే ఎక్కువది (బృహదారణ్యక) మొదలగు ధర్మముల మీద నిర్మింపబడిన భారతీయ చైనా నాగరికత ఆధ్యాత్మికతత్వమే ప్రధానస్థానము నొక్కిమించవలసి యున్నది; దానిని అన్ని దేశములును గుర్తించు దినములు త్వరలోనే రాగలవు.

8. కావున మానవజాతియొక్క శాశ్వతమైన శాంతి అభివృద్ధికి, సర్వతోముఖమైన విహికాముష్మికప్రదమైన భారత జాతీయ నాగరికత న్యతంత్రము పునరుద్ధరించ బడుట చాల అవసరమైయున్నది. మరియు భారతజాతియొక్క ఆధ్యా

త్మికశత్రుమును ఇతరజాతులు అవలంబించవలసియున్నది.
 భారతజాతి వేలనంవత్సరములుగ అఖండత్యాగములచే
 కాపాడబడిన తన నాగరికతను వదలిపెట్టి విదేశనాగరికతల
 నవలంబించుటకు యత్నించినయెడల అది ఆత్మవినాశకరము.
 విదేశనాగరికత పట్టకపోగా ఉన్నదికూడ పోయి జాతి నశిం
 చును. “పదివేల నంవత్సరములనుండి దిట్టముగా నాటియున్న
 ఆధ్యాత్మిక నాగరికతను విసర్జించి మాతననాగరికతను నేర్చు
 కొన ప్రయత్నించుటవలన భారతజాతి నాశనమగునే గాని
 మాతన నాగరికత పట్టదు. కొండలలో పుట్టి వెయ్యిమైళ్ళ
 దూరము తూర్పుగా సాగిన నదీప్రవాహమును పశ్చిమముగా
 త్రిప్ప ప్రయత్నించుట అసాధ్యమైనపని. ఒకవేళ ఆ ప్రయ
 త్నమువలన ఆ ప్రవాహ మెండిపోవునేమోగాని పశ్చిమ
 ముగా మాత్రము తిరగదు” అని శ్రీ వివేకానంద స్వాముల
 వారు చెప్పియున్నారు. కావున భారతజాతి విదేశములనుండి
 మంచివిషయములను నేర్చుకొని తన కార్యక్రమములో చేర్చు
 కొనవలెనే గాని విదేశనాగరికతలయొక్క వ్యామోహము
 అనుకరణము బొత్తుగా పనికిరాదు, ముఖ్యముగా అమెరికా
 ఇంగ్లాండులవలె మనము (Democracy) ప్రజారాజ్యమును,
 ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధిని అవలంబించవచ్చును. సోవి
 యటు రుష్యాలో జనసామాన్యముకొరకు గావించిన అభివృద్ధి
 కరమైన కార్యక్రమములను మనజాతి కనుగుణ్యముగ మార్చి
 యవలంబించ వచ్చును. కాని “స్వధర్మే నిధనం శ్రేయః పర
 ధర్మో భయావహః” అను భగవద్గీతా వాక్యము మనజాతీయ
 ధర్మమైయున్నది. భారత జాతీయ జీవన పునరుద్ధరణమునకు

ఉపనిషద్ధర్మములు విశేషముగ తోడ్పడగలవు. ఉపనిషత్తుల గా
విశ్వమానవకోటికి వర్తించునవై, కులమతభేదములకును వె
చెడుసాంఘిక ఆచారములకును, ఎక్కువ తక్కువల అహంకార త
రోషములకును, ఎట్టి అవకాశము లేనివై యున్నవి. కావున
ఉపనిషద్ధర్మముల ఆచరణముయొక్క పునరుద్ధరణములో నీ
హిందూమహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతభేదము లంతరించి వేర
ములో నమానత్వము, సోదరత్వము, ఐకమత్యము కలుగ
గలదు. ఉపనిషద్ధర్మము లనెడి గంగానదీ ప్రవాహముతో
ఇస్లాముయొక్క ఏకేశ్వరోపాసనము సోదరత్వము, క్రైస్తవ
మతముయొక్క త్యాగప్రేమతత్వములు, యమునా నదీ
స్వతులవలె సమ్మేళనమై నవ్యభారత జాతీయ జీవనవాహినిగా
ప్రవహించగలదు. భారతప్రజలలో నూతన జీవము కలిగి
నిస్సహాయతకు బదులు ఆత్మవిశ్వాసము, ఆత్మశక్తి, ఆత్మ
స్వాతంత్ర్యములు, ధైర్యస్థైర్యములు, చురుకుదనము, పాప
భావము, ఐకమత్యము, దైవభక్తి, పారమార్థిక చింతనము,
అహింసాసత్యములు, స్వార్థత్యాగము, మానవ సేవానురక్తి,
దేశోద్ధరణానక్తి, మొదలగు నద్గుణములు కలిగి తమ జాతి
పర్వవిధముల నుద్ధరించుకొనుటకు శక్తిమంతులగుదురు.
మానవజాతియొక్క నాగరికతా పుష్పవనమునకు మరల భా
తీయ చైనా నాగరికతా పుష్పములు నూతన సౌరభము,
శోభను కలుగజేయగలవు.

9. మన జాతీయ జీవనమునకు జాతీయ నాగరికత
పునాది అత్యుత్కృష్టమైన ఉపనిషత్తులని ప్రతిభారతీయుడు

ర్వపడవలెను. ఉపనిషద్ధర్మముల యాచరణము మానవులకు
 గాక్షము నిచ్చును. దేశమునుద్ధరించును. మానవకోటిని
 సంపదేయును. అట్టి ఉపనిషత్తుల పఠనమునందు ముఖ్యముగా
 మువజనులకు అభిరుచిని శ్రద్ధను కలుగజేయు సుద్దేశముతో
 గ్రంథము వ్రాసినాడను. నేను ఉపనిషత్తులను వ్రాయుటలో
 ఇంకను గొన్ని ఉపయుక్తమైన విషయములను చేర్చి “భారత
 కేశము మానవకోటి కిచ్చుచున్న సందేశమును పేరున ఇంక
 ంచెము పెద్దగ్రంథమును వ్రాయవలె నని సంకల్పించితిని!
 ని, నా అనారోగ్యము వలన అది సాగలేదు. దానికి కావల
 న గ్రంథపఠనముకూడ సాగలేదు. ఇంతలో నా మిత్రులైన
 వాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు తాము రచించుచున్న ఆత్మ్య
 ప్రస్థమైన “ఆయుర్వేదశిక్ష”యను గ్రంథములో మిగిలిన
 పర్వములతో పాటు వేదాంతధర్మన మగు ఉపనిషత్తు లేమి
 పెప్పుచున్నవో తెలుపుట కొక అనుబంధగ్రంథమును
 మ కివ్వమని నన్ను కోరినందున నేనింతవరకు వ్రాసిన
 వానిని “ఉపనిషత్పాఠము”లను పేరున ప్రచురించుట
 చ్చితిని. ఇందులోని పాఠములు ఆరు (1) సత్త్వాన్నేష
 ణము, (2) సృష్టికారణము, (3) పరమాత్మ, (4) జీవాత్మ,
 5) పరమాత్మను పొందుట, (6) మానవ ధర్మములు అని
 టికి పేరు. వీటిని పఠించినచో ఉపనిషత్తుల బోధ లేమో, అవి
 ంత ఉత్కృష్టమైనవో విద్యార్థులకును సామాన్యజనులకును
 తెలియగలదు. ఆ గూ పాఠములు తెలిపెడి విషయములను
 ిధించుటకై ఏకాదశోపనిషత్తులలోని మంత్రములనే ఎత్తి
 వ్రాసితిని. ప్రతిమంత్రము క్రిందను తెలుగు అర్థమును

ఇంగ్లీషు అర్థమును వ్రాసితిని. కొన్నింటికింద కొంచెము
లముగ తెలుపు పరాలను కూడ వ్రాసితిని. అసలు ము
ములు మహాబుషుల అనుభవములు. వాటి అర్థము తె
కొని వాటిని శ్రద్ధతోను, గౌరవముతోను, ప్రతిదినము పఠ
వను, మననముచేసినను గొప్ప ఆత్మవికాసము కలుగునన
నిస్సంశయము. ఆ యుద్దేశ్యముతోడనే అసలు మంత్ర
లివ్వబడినవి. ఉపనిషత్తుల కాలములో నుండిన స్త్రీల ఉన్న
స్థితిని గూర్చియు, చతుర్వర్ణములను గూర్చియు, రెండు అ
బంధములు కూడ చేర్చితిని. కొంత ఉపోద్ఘాతము కూ
వ్రాసితిని. ఈ పుస్తకము వలన కొంచెమైనను లాభముకల
ఎంచబడినచో నేను సంకల్పించిన అసలు గ్రంథమును ఎవ
కైనను వ్రాసి అంధ్రమహాజనులకు సమర్పించు కొనెదను.

బ్రహ్మజ్ఞానియైన శ్రీవినోబాభావేగారు నాకు దయ
వ్రాసియిచ్చిన అమూల్యమైన తొలిపలుకును కూడ
గ్రంథమునందే చేర్చితిని. వారికి నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను.

శాంతి కుటీరము,
నందిగామ.

అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు.

(3)

విషయసూచిక

ప్రథమ పాఠము

రెండవ ,,

మూడవ ,,

నాలుగవ ,,

అయిదవ ,,

ఆరవ ,,

మొదటి అనుబంధము

రెండవ ,,

నత్యాన్వేషణము

సృష్టికి కారణము

పరమాత్మ

జీవాత్మ

పరమాత్మను పొందుట

మానవధర్మములు

స్త్రీల యున్నతస్థితి

చాతుర్వర్ణములు

కాంత్రిమంత్రము

హరిః ఓం

అసతౌ మా స ద్గమయ

తమసో మా జ్యోతిర్గమయ

మృత్యో ర్మా అమృతం గమయ

బృహదారణ్యక. 1 ఆ. 3 చా 28 మాం.

ఓ పరమేశ్వరా! నన్ను అసత్యమునుండి సత్యమునకు,
అంధకారము (అజ్ఞానము) నుండి వెలుతురు (జ్ఞానము) లోనికి,
మరణమునుండి శాశ్వతానందమయ జీవనమునకు గొనిపోయి.

O Lord, Lead me from Untruth to Truth,
From ignorance to Knowledge and
From death to Eternal Bliss.

ఉ ప ని ష త్ప ర ము లు

మొ ద టి పా ర ము

స త్యా న్వే ష ణ ము

(The search for Truth)

హరిః ఓం.

1. బ్రహ్మవందినో వదంతి

కిం కారణం బ్రహ్మ కుతః స్మ జాతాః

జీవామ కేన క్వచ సంప్రతిష్ఠా

అధిష్ఠితాః కేన నుభేతరేషు

వర్తమామే బ్రహ్మవిదో వ్యవస్థామ్.

శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్. ప్రథమాధ్యాయః 1.

సత్యాన్వేషులగువారు కొందరు గూడి తమలోతాము
లుల చర్చించిరి. ఈమహాసృష్టికి కారణమేమి? ఎచటనుండి
మనకు మనము వుట్టినాము? దేనివలన మనము బ్రతుకు
నున్నాము? తుదకు మనకు విశ్రాంతిస్థల మెక్కడ? మన
కుభదుఃఖములన్నియు ఎవరివలన, లేక దేనివలన నిర్ణయించబడు
చున్నవి? ఏ శాసనములు మనలను నడపుచున్నవి? పరబ్రహ్మ
మని చెప్పుదురే, అది ఎట్టిది?

Seekers of truth discuss among themselves—what is the
cause of this creation? Whence are we born? Why do we
live? Where is our final rest? Under whose or what laws are
we subject to happiness and misery? What laws are
controlling us? Some say, it is Parabrahma. Is it the
cause? What is its nature?

[ప్రశ్నా:— మన చుట్టునున్న విశ్వము అనంతముగ
నున్నది. ఈ విశ్వమునందు మానవుడు అణువువలె నున్నాడు.

కాలము అనంతమైనది. దీనిలో ఏ మనుజుడును నూరు సంవత్సరములకన్న జీవించుటలేదు. జన్మించిన ప్రతిమనుజునికీని జంతువునకును మరణము తప్పదు. గనుక ఈ అద్భుతమైన అనంతమైన మహాసృష్టికి కారణమేమి? మానవు డెటుల వు జీవించుచున్నాడు? మరణించిన పిమ్మట స్థితి ఏమి? మొదలై పై సత్యాన్వేషుల ప్రశ్నలే ఆలోచనకలవారందరును వేసికొ యున్నారు. ఈ ప్రశ్నలకు సహేతుకమైన సత్యమైన జవా బను ఇచ్చునవే ఉపనిషత్తులు.]

2. కాలః స్వభావో నియతి ర్యదృచ్ఛా
భూతాని యోనిః పురుష ఇతి చిన్త్యా
సంయోగ ఏషాం సత్వాత్స్వభావా
దాత్మాప్యనీశః సుఖదుఃఖహేతోః॥

శ్వేతాశ్వతర. పృథమ.

కాలము, స్వభావము, శాసనము, అదృష్టము, జీవదార్ధము, భౌతికశక్తి, తెలివి - ఇవిగాని, వీటియొక్క కారణముగాని ఈ మహాసృష్టికి కారణము కాదు. పైన చెప్పబడిన ప్రతిదానియొక్క స్వభావమును బట్టియు, పుట్టుక బట్టియు సృష్టికి కారణము కాగల అర్హత దానికి లేదు. మనుష్యునిలోనున్న జీవాత్మకూడ సుఖదుఃఖములకు లోబడి యుండి స్వతంత్రము లేనిదై యున్నందున సృష్టినిజేయు సర్వత కలదికాదు, అని వారు నిర్ణయించిరి.

They came to the conclusion that Time, Nature, Law, Chance, Matter, Energy, Intelligence—neither these nor a combination of these can bear examination, because of the own nature and origin. The self (Individual Self) also is

it to be the cause of the creation, itself not being a free agent and being under the sway of happiness and misery.

3. తే ధ్యానయోగానుగతా అపశ్యన్
జీవాత్మశక్తిం స్వగుణైర్నిఘాధామ్
యః కారణాని నిఖిలాని తాని
కాలాత్మయుక్తా న్యధితీష్ఠ త్యేకః॥

శ్లోతాశ్వాతర. ప్రథమ. 3.

(చర్చ సలిపి బాగుగా యోచించి తుదకు) ధ్యాన యోగము గావించి మరియొక విధమున పూర్తిగ తెలియక దాగియుండెడి సత్యమును తమ ఆత్మశక్తివలన కనుగొనిరి. ఆ కనుగొనినది యేమనగా - అద్వితీయుడై జ్ఞానమునకు స్థానమై పైన చెప్పబడిన కాలము, స్వభావము, జీవాత్మ మొదలగు వాటి కన్నిటికి నియామకుడై యున్న పరమాత్మ ఈ సృష్టికి కారణమని కనుగొనిరి.

(After full discussion and consideration) they practised Dhyaanayoga (concentrated meditation) and discovered the truth, which could not be fully known by any other method, by self intuition and power of Self. They realised that it is Paramaathma, who is one without a second, who is the seat of intelligence and wisdom and who controls all the above mentioned causes beginning with time and ending with individual soul, that is the cause of this creation.

4 ఈ విధముగనే సుకేశనుడు, సత్యకామ, గార్గ్య, కౌసల్య, భార్గవ, కవంధి అను సత్యాన్వేషులు బయలుదేరి జ్ఞానమును పొందుటకు పిప్పలాదఋషివద్దకు వచ్చి అడుగగా, ఆయన వారినందరిని మరి యొక సంవత్సరము బ్రహ్మచర్యవ్రత మనుష్ఠించి పిదప వారికి కావలసిన ప్రశ్నల నడగవచ్చునని

చెప్పెను. వా రటులనే మరియొక సంవత్సరము బ్రహ్మచర్యవ్రతమును చక్కగా ననుష్ఠించి, పిమ్మట ఆయనను నృగూర్చియు, పరబ్రహ్మమును గూర్చియు ప్రశ్నలు నడిగిరి. రడిగిన ప్రశ్నలును ఆ పిప్పలాదముషి వారికి యిహ సమాధానములును, ప్రశ్నోపనిషత్తయి యున్నవి.

ప్రశ్న. ప్రథమ. 1

Similarly Sukesan, Gaargya, Kowsalya, Bhaargava, and Kavandhin-all these devoted to the discovery of Truth approached the adorable Rishi Pippalada, and requested him to explain to them about the cause of creation and about Parabrahma. The Rishi asked all of them to pass another year of Brahmacharya and then ask any question which they liked. Accordingly they observed one year of Brahmacharya again and approached him with all their questions to find out the Truth. Their questions and his answers constitute the Prasnopanishad.

5. ఛాందోగ్యోపనిషత్తుయొక్క అష్టమ ప్రపాఠములో దేవేంద్రుడు బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందుటకై చక్రర్ముఖబ్రహ్మవద్దకు పోయినట్లును చతుర్ముఖబ్రహ్మ మొదలగు పరమార్థము 32 సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యవ్రతమును ఇంద్రునిచే అనుష్ఠింపజేసి కొంతభాగ ముపదేశించినట్లును మరల 32 సంవత్సరములు బ్రహ్మచర్యవ్రత మనుష్ఠింపజేసి మరికొంతభాగ ముపదేశించినట్లును, మూడవ పరమార్థము 3 సంవత్సరములు ఇంద్రునిచేత బ్రహ్మచర్యవ్రత మనుష్ఠింపజేసి సాంతముగా బ్రహ్మవిద్యయొక్క రహస్యము నతని బోధించెననియు చెప్పబడియున్నది. ఇందువలన ఉపనిషత్తులోని సత్యములను ఎంత కష్టపడినమీదట, ఎంతకఠినమైన నియమములను జరిపి, ఆత్మశక్తిని విజృంభింప జేసినమీదట కనుగొనిరో తేటతెల్ల మగుచున్నది.

6. [పై విధముననే నచికేతుడు యమధర్మరాజును ప్రశ్నించెను]
 యేయం ప్రేతే విచికిత్సా మనుష్యే
 ౭ స్తీత్యేకే నాయ మ స్తీతి చైకే
 ఏత ద్విద్యా మనుశిష్టస్త్వయాహం
 వరాణా మేష వర స్త్యతీయః॥

శతోపనిషత్, పాథమాధ్యాయం. ప్రథమశ్లో. 20

మనుష్యుడు మరణించిన పిదప అతని ఆత్మ (జీవాత్మ) చావకుండునని కొందరును, శరీరముతోనే అంతయు నశించును గాని వేరు ఆత్మ అనునది మిగిలియుండదని మరి కొందరును, చెప్పెదరు. ఈ సందేహానివృత్తి నాకు చేయవలసినది. నేను దీనిని తెలిసికొనగోరుచున్నాను. నీవు నాకిత్తు నన్న వరములలో ఇది ఆఖరు వరముగా భావించి నాకు ఈ విషయమైన సత్యమును బోధించుము, అని నచికేతుడు యమధర్మరాజు నడిగెను.

(Similarly Nachiketa asked Yama thus.)

When man dies, there is this doubt, Some say "He exists afterwards also". Some others say "He does not." This I desire to know, namely, whether his Soul continues to exist after the death of the body. Please instruct me about this. This is my final boon that you promised to grant me.

7. ఈ ప్రశ్న ఆలోచన గలవారందరును వేయు ప్రశ్నయే
 ఇందుకు

“నిత్య శ్శాశ్వతోఽయం పురాణో
 న హస్యతే హన్యమానే శరీరే”

శత. ప్రథమ. ద్వితీయ. 18

మనుష్యుని శరీరము చంపబడినను లోపలి జీవాత్మ చంపబడదు. అజీవాత్మ శరీరమును వదిలిపోవుటయే శరీరము

నకు మరణము. జీవాత్మ ఎల్లప్పుడును ఉండునది, శాశ్వతమైనది, సనాతనమైనది, అని యమధర్మరాజు జవాబు చెప్పెను.

Yama replied as follows:—

Even when the body is destroyed, the Soul which is eternal, everlasting, and ancient does not die. Death only pertains to the body but not to the Jeevatma (individual Soul) within. When the Soul leaves the body, the body dies.

8. ఆత్మానగ్ం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవతు

బుద్ధింతు సారథిం విద్ధి, మనః ప్రగ్రహమేవచ.

కఠ. ప్ర. తృ. 1

(ఈజీవయాత్ర) చేయుటలో) శరీరము అను రథము మీద జీవాత్మ అను రథికుడు ఎక్కి ఇంద్రియములనెడి గుఱుములను రథమునకు కట్టి తన మనస్సనెడి పగ్గముతో వాటిని లాగుచు తనబుద్ధి అనెడి సారథితో రథమును తోలించుచున్నాడు, అని తెలిసికొనవలెను (అని యమధర్మరాజు జవాబు చెప్పెను.)

Know that the (Jeevatma) soul is the master of the chariot and sits within it and that the body is the chariot (in the soul's pilgrimage of life). He uses his own intellect as the driver of the chariot and his own mind as the rein (that directs and controls the senses which are the horses of the chariot)

[మఠా:—ఈ జీవాత్మనుగూర్చి విపులముగ 4 పాఠములో చెప్పెదము. నృష్టినిగూర్చి ఉపనిషత్తులు ఏడు చెప్పుచున్నవో తెలిసికొందము.]

రెండవ పాఠము

సృష్టి కారణము

(The cause of the creation)

హరిః ఓం

1. ఆత్మావా ఇదమేక ఏవాగ్రీ ఆసీత్ ।

నాన్యత్కించ న మిషత్, స ఈక్షత లోకాన్నసృజా ఇతి॥

[బ్రహ్మేంద్రోపనిషత్, ప్రథమ అధ్యాయము, ప్రథమఖండము. 1]

స ఇమాల్లోకా నసృజత [డిటా 2]

సృష్టికి పూర్వము ఇది యావత్తు ఒక్కడైన పరమాత్మ లో నుండెను. ఆ పరమాత్మకన్న వేరేమియు లేకుండెను. ఆయన లోకములను సృష్టిచేయ సంకల్పించెను.

ఆయన ఈలోకములను అన్నిటిని సృష్టించెను.

Before creation, this whole was (in) Paramatma who was one without a second. There was nothing else. He desired to create the worlds.

He created all these worlds.

[షరా:—ఆకాశమున కనపడు అనేక నహస్ర సంఖ్య గల నక్షత్రము లన్నియు లోకములే. మన భూమిచుట్టు దిగు చున్న చంద్రుడు భూమికి రెండులక్షల ముప్పది తొమ్మిదివే మైళ్ళదూరమున నున్నాడు. మన భూమి సంవత్సరమున కొక సారి దేనిచుట్టు దిరిగివచ్చుచున్నదో, ఆ సూర్యుడు (సూర్య గోళము) భూమికి తొమ్మిదికోట్ల యేబదిలక్షల మైళ్ళ దూర మున నున్నాడు. ఇవి మనకు చాల నమీపమున నున్న గోళ ములు. మనకు కనపడు నక్షత్రములు మనకు లెక్కపెట్ట నలవి

కానంత దూరమున నున్నవి. కొన్ని నక్షత్రములు నూర్పు
కన్న నూరు రెట్లు పెద్దవి. ఒక్కొక్క నక్షత్రముల గుం
యొక్క వెలుతురు నూర్పుని వెలుతురుకన్న మూడులక్ష
రెట్లున్నది. వాటిలో దేనిసడక (గతు)లు చాచికి గలవు. వే
దీని ప్రత్యేక ఆధారములు లేకుండ ఆకాశములో నిలచి త
తమ గతులను నిర్వర్తించుచున్నవి. ఇందువలన, ఈ మహ
విశ్వము ఎంత అనంతమైనదో, దీనియొక్క సృష్టికర్త ప
అనంతశక్తి, అనంతజ్ఞానము కలవాడో మనకు గోచరించగలదు.

2. అసద్వా - ఇదమగ్రీ ఆసీత్, తతోవై సదజాయత,
తదాత్మానగ్దం స్వయమకురుత.

తైత్తిరీయోపనిషత్. బ్రహ్మసల్లి. సప్తమ. |

ఈ స్థూలరూపమగు చేతనాచేతనజగత్తు సృష్టి
పూర్వము అవ్యక్తముగ, అనగ నామరూపభేదములు లే
బ్రహ్మములో నుండెను. ఆ పరమాత్మనుండియే ఈ వ్యక్త
మైన ప్రపంచము పుట్టెను. పరమాత్మ స్వయముగ త
నుండియే ఈ సృష్టిని చేసెను.

In the beginning this was non-Being i. e. without name
and form. From Paramaatma verily this universe with man
old forms and names was born. Paramatma created all this
from Himself.

3. స్వయంభూః..... ఈశావాస్య ఉపనిషత్ 8
ఆయనను ఎవరు సృష్టించలేదు. ఆయన స్వయంభువు.

He is Self existant.

[వరా:— ఉపనిషత్తులకు శ్రీ వేదవ్యాసులవారి
వ్యాఖ్యానమని చెప్పదగిన బ్రహ్మసూత్రములలో నిటులున్నది:

‘అత్మకృతేః పరిణామాత్.’

బ్రహ్మసూత్రములు

1-4-26.

అనగ పరమాత్మ తానే సృష్టిగా నూర్పును జేసి
ఈ సృష్టిని చేసెను. (సృష్టిని చేసిన నిమిత్తకారణమే కాకుండ
సృష్టికి ఉపాదానకారణము కూడ భగవంతుడే అయి
యున్నాడు.)]

4. పూర్ణమదః పూర్ణమిదం, పూర్ణాత్పూర్ణ ముదచ్యతే
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ, పూర్ణమేవావశిష్యతే.

బృహదారణ్యక. 3-1-1

పరమాత్మ అనంతమైనది. (సృష్టి) విశ్వము అనంత
మైనది. అనంతమైన పరమాత్మలోనుండి అనంతమైన విశ్వము
వచ్చినది. మిగిలినది కూడ అనంతమే.

Paramaatma is Infinite. The Universe is Infinite. From
the infinite Paramaatma the Infinite Universe has emanated.
What remains also is Infinite.

5. యథోర్ణనాభి న్సృజతే గృహ్లాతే చ
తథాక్షరా త్సమ్భవతీహ విశ్వం

ముద్దళోపనిషత్, ప్రథమ ముండకం-ప్రథమ భండకం.

ఏవ్రకారముగా సాలెపురుగు తనలోపలనుండి తన
పులను (దారములను) సృజించుచున్నదో మరల వాటిని తన
లోపలికి గుంజుకొనుచున్నదో, అవిధముగానే నాశరహితమైన
పరమాత్మయందుండి ఈ నిఖిలజగత్తు పుట్టుచున్నది.

As the spider creates (projects) threads of silk from with-
in itself and takes them back again unto itself, so from the
imperishable Paramaatma, the Universe comes out.

6. తదేత త్సత్యం

యథా సుదీప్తా త్పావకా ద్విస్ఫులింగా
స్సహస్రశః ప్రథవస్తే సయాపాః
తథాక్షరా ద్వివిధా స్సోమ్య భావాః
ప్రజాయస్తే తత్ప్రచైవాపియన్తి.

మండక. ద్వితీయమండకము. ప్రథమఖండం. 1.

ఈ విషయము సత్యము ఏప్రకారము బాగుగా
మందుచున్న అగ్నినుండి దానితో సమానరూపముగల నిష్క
రవ్వలు వేలకొలది పుట్టుచున్నవో ఆవిధముగానే నాశరహిత
మైన పరమాత్మనుండి వివిధములగు జీవులు పుట్టుచున్నవి.
మరల ఆ పరమాత్మనే చేరుచున్నవి.

This is the truth. As from a blazing fire thousands of
sparks, similar to it in form spring out, so my young friend,
manifold beings originate from the Imperishable Paramatma
and they verily go back into Him again.

7. యతోవా ఇమాని భూతాని జాయన్తే

యేన జాతాని జీవన్తి
యత్ప్రాయ స్త్యభిసంవిశన్తి
తద్విజ్ఞానస్య తద్భ్రహ్మేతి.

తైత్తిరీయోపనిషత్. భృగువల్లి పృ.

ఈ భూతములన్నియు దేనినుండి పుట్టుచున్నవో, పుట్ట
నవి దేనివలన జీవించుచున్నవో, లయమునుపొంది మరల
దేనిని ప్రవేశించుచున్నవో దానినిగూర్చి తెలుసుకొనుము.
అదియే పరబ్రహ్మము.

Seek to know that from which all beings here are born,
having been born by which they remain alive and into which
on departing they enter - That is Paramaatma.

8. సన్మూలా స్సోమ్యమా స్సర్వాః ప్రజా
స్సదాయతనా స్సత్ప్రతిష్ఠాః.

ఛాందోగ్యోపనిషత్, షష్ఠ, అష్టమ 6

ఈ సమస్త చేతనాచేతనసృష్టి పరమాత్మయే కారణముగా గలది. ఆ పరమాత్మయే ఆధారముగా గలది. ఆ పరమాత్మయందే లయస్థితిగలది.

All this Universe has Paramaatma as its cause and support. It dissolves again unto Him.

9. ఏకోహి రుద్రో నద్వితీయాయ తస్థు
ర్య ఇమాంల్లోకా నీశత ఈశనీభిః
ప్రత్య జ్జనా స్తిష్ఠతి సఞ్చుకోచాన్తకాలే
సంన్మజ్య విశ్వాభువనాని గోపాః.

శ్వేతాశ్వతర. 3 వ అధ్యాయం. 2

ఎవరైతే ఈ లోకములను తన సర్వశక్తిత్వమువలన నంరక్షించుచు నడపుచున్నాడో, అట్టి రుద్రుడు (పరమేశ్వరుడు) ఒక్కడే. అనగ అద్వితీయుడు. అట్టివాడు రెండవవాడేవడును లేడు. మానవులారా! మీలో ప్రతివాని హృదయమునందును ఆయన ఉన్నాడు. ఆయన ఈ సర్వలోకములను తనలోనుంబయికి తీసి రక్షించుచు తుదకు వాటి నన్నింటిని మరతనలోనికి గుంజుకొనును.

He who protects and controls the worlds by his own powers, He — Rudra (Supreme Soul) is indeed one only. There is no one beside him who can make Him the second. O! men! He is present inside the hearts of every one of you. After projecting and maintaining all the worlds, He again withdraws them unto Himself.

10. ఐతదాత్మ్య మిదగ్ నర్వం
తత్సత్యగ్ స ఆత్మా.

ఛాందోగ్య; షష్ఠ, ఆష్టమ ?

ఈ సమస్త జగత్తు ఆ పరమాత్మయే ఆత్మగా గలది. ఈ విషయము సత్యము. ఆ పరమాత్మ ఈ నర్వవిశ్వమునకు ఆత్మ.

The whole Universe has Paramaatma as its Soul. This is the Truth. Paramaatma is the Soul of all this Universe.

11. మాయాంతు ప్రకృతిం విద్యా న్నాయినంచ మహేశ్వరం
కస్యావయనభూతైస్తు వ్యాప్తం నర్వమిదం జగత్.

శ్వేతాశ్వతర. 4 అధ్యాయం. 10

మాయ అనునది ప్రకృతియే యని తెలుసుకొనుము. మాయకు ప్రభువు పరమేశ్వరుడే నని తెలిసికొనుము. ఆయనలో భాగమైన జీవసంఘముతో ఈ సృష్టి యావత్తు నిండి ఉన్నది.

Know then that Maaya is the same as Prakriti and know that the great God is its Lord. The whole creation is filled by beings (Individual Souls) who are part of Him.

[షరా:—ఈ మహావిశ్వమునందు పరమేశ్వరుడు, అనంఖ్యాకములగు జీవాత్మలు, ప్రకృతి అనగా జడ ప్రపంచము అను మూడు తత్వములు కనబడుచున్నవి. ఈమూటి సంబంధమును తెలిసికొనుటయే జ్ఞానము. పై మంత్రముల అర్థ మేమనగా, ప్రకృతి జీవాత్మలు కలిసిన విశ్వమునకు పరమేశ్వరుడు ఆత్మగా నున్నాడు. ప్రకృతి జీవాత్మలు కలిసిన విశ్వము పరమేశ్వరునికి శరీరముగ నున్నది. మానవశరీరమునకు జీవాత్మ

ఎటుల ఆత్మగా నున్నాడో, అటులనే ప్రకృతిజీవులు కలిసిన విశ్వమునకు పరమాత్మ ఆత్మగా నున్నాడు. పరమాత్మ ఈ విశ్వములోని ప్రతిభాగమునందును వ్యాపించియుండి మానవుని హృదయములోకూడ నున్నాడు. ప్రకృతికి మాయయనికూడ పేరు. జగత్తుయొక్క సృష్టి, మరల దాని లయము మరల సృష్టి, మరల లయము, ఎల్లప్పుడును జరుగుచునే యుండును.]

12. య ఏకో జాలవా నీశత ఈశనీభిః

సర్వాం ల్లోకా నీశత ఈశనీభిః

య ఏవైక ఉద్భవే సంభవే చ

య ఏతద్ విదు రమృతాస్తే భవంతి.

శ్వేతాశ్వతర. 3 వ ఆధ్యాయం. 1.

ఆయన సృష్టిలయకాలములయందు ఒక్కడుగనే యుండును. తనయొక్క అనిర్వచనీయమైన శక్తివలన ఈ సృష్టి ప్రకృతిని ప్రభువుగ నున్నాడు. ఆయనయే ఈలోకములన్నిటిని రక్షించుచు వాటిలో పని చేయుచున్న శక్తుల నన్నిటిని, శాసనముల నన్నింటిని నడుపుచున్నాడు. ఆయనను తెలిసికొన్నవారు అమృతత్వమును పొందుదురు.

It is the self same one, who exists alone at the time of reation and dissolution of the Universe, and who assumes manifold powers and appears as the Divine Lord by virtue of His inscrutable power. He it is that protects all the worlds and controls all the various forces working therein. Those who realise this Being become immortal.

మూ డ వ పా ఠ ము

ప ర మా త్మ (God)

i

స ర్వ వ్యా పి (Omnipresent)

1. ఈశావాస్య మిదగ్ నర్వం

యత్కించ జగత్త్వాం జగత్ .

ఈశావాస్య

ఈ మారిపోవుచుండెడి సర్వజగత్తు, దానికి నియం
కుడును సృష్టకును అయిన ఈశ్వరునిచేత వ్యాపించి
యున్నది. జగత్తుయొక్క ప్రతి చిన్న భాగముకూడ ఆయన
వ్యాపించబడి యున్నది.

This whole changing universe is pervaded by Es
who is its Lord and controller, and every small part of
pervaded by Him.

2. తద న్తరస్య సర్వస్య, తదు నర్వస్యాస్య బాహ్యతః

ఈశావాస్య

ఈశ్వరుడు ఈ నమ స్తజగత్తునకును లోపలను బా
లను వ్యాపించి యున్నాడు.

Eswara pervades both inside as well as outside
creation.

3. బ్రహ్మైవేద మమృతం పురస్తా

ద్భ్రహ్మ పశ్చాద్భ్రహ్మ దక్షిణత శ్చోత్తరేణ

అథశ్చోర్ధ్వం చ పృథ్వతం

బ్రహ్మైవేదం పిశ్వమిదం వరిష్టం. ముణ్డక ద్వి.

Verily all this is Immortal Brahman. He is in fr
us. behind us, on our right side, on our left side, belo
and above us. He exists everywhere. The Supreme Lord
wards this whole universe.

నాశరహితమగు పరమాత్మ మనకు ఎదురుగాను, వెనుకను, కుడిప్రక్కను, ఎడమప్రక్కను, క్రిందివైపునను పైవైపునను అన్నివైపులను వ్యాపించియున్నది. ఈజగత్తు సర్వమును పరమాత్మ మయమై యున్నది.

ii

మానవుని హృదయములోగూడ నున్నాడు.

He also exists in the heart of man.

4. ఏకోవశీ సర్వభూతాంతరాత్మా
ఏకం సూపం బహుధా యః కరోతి
త మాత్మస్థం యేన సర్వస్య నిధీరా
స్తేషాం సుఖం శాశ్వతం నేతరేషాం.

కథ. ద్వి. ద్వి. 12

అనమానుడును సర్వజగత్తును తన అధికారముక్రింద (వశమందు) గలవాడును, సర్వభూతములకును అంతరాత్మగా నున్నవాడును అగు ఏ పరమాత్మ ఒక్కరూపమును అనేక నామరూపభేదములు గలదానినిగా చేయుచున్నాడో, అట్టి పరమాత్మను తమ ఆత్మయందు వసించుచున్నటుల చూచెడి జ్ఞానులకు శాశ్వతసుఖము కలదు. ఇతరులకు కలుగదు.

The one without the second, the ruler of the universe, the soul of the creation, who makes his one form manifold—Him the wise men (devotees) perceive as indwelling in their own selves (souls) and to them belongs eternal happiness (bliss) and to none else.

5. నిత్యోనిత్యానాం చేతనకృతనానా
మేకో బహూనాం యో విదధాతి శామాన్

తమాత్మస్థం యేనపశ్యంతి ధీరా
స్తేషాం శాంతి శాశ్వతీ నేతరేషామ్.

శత. ద్వి. ద్వి. 13.

శాశ్వతుడును జ్ఞానమునకు స్థానమును ఒక్కడును అగు పరమేశ్వరుడే అందరియొక్క (న్యాయమైన) కోరికలను తీర్చుచున్నాడు. ఆయనను తమ ఆత్మలయందు వసించుచున్నటుల భక్తులు చూచుచున్నారో వారికే శాంతికలుగును. ఇతరులకు కలుగదు.

He, the one eternal Being and the seat of Intelligence, who though one fulfils the (proper) desires of all - Him the wise men (devotees) perceive as indwelling in their own selves (Souls) and to them belongs eternal peace and to none else.

6. అవి నన్నిహితం గుహాచరం

నామ మహాత్మదం

షష్ఠిక. ద్వి. ద్వి. 1

ఆ పరబ్రహ్మము యోగులకు (భక్తులకు) ప్రత్యక్షమైనది. హృదయగుహయం దున్నదగుటచే మిక్కిలి సమీపమున నున్నది. నుప్రసిద్ధమై మహత్తరమైనది. సర్వమున కాధారమైనది.

Parabrahma is realised by (Yogis) devotees. He is very close, being in the cavity of the heart of men. He is glorious and is the support of the universe.

[షరా:—“ఈశ్వరుని ఆరాధించుటకు మక్కాకుకాని కాశీకిగాని యేల పోవలెను. నీహృదయగుహయందుండు వానినే నీవు ఆరాధించుము” అని భక్తాగ్రేసరుడగు కబీరు బోధించి హిందూముసల్మానుభేదములు కల్పితములని ప్రక

టించెను. ప్రతివాని హృదయగుహయందును ఈశ్వరుడున్నందున మానవులలో నెక్కువవారని, తక్కువవారని భేదము లుండజాలవు. సమస్త మానవులును నమానులు, సోదరులు]

iii

విజ్ఞానమును (Intelligence)

7. ఏవం వా అరణ్యదం మహద్భూత మనస్త
మపారం విజ్ఞానమున ఏవ.

బృహదారణ్యక. 2-4-12.

ఈ మహా అపారమైన అనంతమైన సత్యస్వరూపుడు విజ్ఞానమునై యున్నాడు.

This great endless Infinite Reality is but pure Intelligence

సర్వజ్ఞుడు (Omniscient)

8. ఏవ సర్వేశ్వర ఏవ సర్వజ్ఞ ఏషోఽన్తర్యామ్యేష
యోనిః సర్వస్య ప్రభ వాప్యయాహి భూతానాం.
మాంధూక్య

ఈ పరమేశ్వరుడే సర్వమునకు నియామకుడు. ఇత సర్వజ్ఞుడు, సర్వము తెలిసినవాడు. ఇతడు యావత్తు విశ్వము నందు వ్యాపించి యున్నాడు. సర్వజగత్తునకు ఉత్పత్తిస్థానము. సర్వభూతముల సృష్టికిని, లయమునకును కారకుడు.

This is the Lord and controller of all. He is omniscient and knows everything. He pervades the whole universe and is its source. He is the cause of the creation and its dissolution.

iv

అశరీరుడు (Formless)

9. అశరీరం శరీరే, స్వనవస్థే స్వవస్థితమ్
మహాంతం విభు మాత్మానం, మత్వాధీరో నశోచతి.

ఋ. పృ. ద్వ. 22

పరమాత్మను శరీరము లేనివానిగను అనిత్యములగు
అన్నిశరీరములందును ఉన్నవానిగను అతి గొప్పవానిగను వర్ణ
వ్యాపిగను తెలిసికొన్నజ్ఞుని దుఃఖమును పొందనేరడు.

That wise man will not have any grief who realises
Paramaatma as bodiless but existing in all bodies, which are
impermanent, and as supreme and all pervading.

10. అచక్షుశ్రోత్రం తదపాణి పాదం
నిత్యం విభు సర్వగతం.

మండక. పృ. పృ. 6.

పరమాత్మ కన్నులు, చెవులు, కాళ్లు, చేతులు లేనిది
కాశ్వతమైనది. అన్నిచోట్ల నున్నది సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది.

Paramaatma has neither eyes nor ears nor feet nor hands.
is eternal and pervading everywhere.

క న న క ర్త (Law giver)

1. భీషాఽస్మా ద్వాతః పవతే భీషోదేతి
నూర్యః భీషాఽస్మాదగ్ని శ్చేంద్రిశ్చ
మృత్యుర్ధావతి పశ్చాదుతతి.

తైత్తిరీయ. బృహ్మ. అష్ట. 1

ఈ పరమాత్మయొక్క భయముచేత వాయువు వీచు
చున్నది. ఆయన భయముచేతనే నూర్య దుదయించు

చున్నాడు. ఆయన భయము చేతనే అగ్ని మండుచున్నది. వర్షము కురియుచున్నది. ఆయన భయముచేతనే అయిదవ దగు మృత్యువు తన మారణవిధులను వేగముగా నిర్వహించుచున్నది.

Out of fear for Him, the wind blows, through fear of Him the sun rises, through fear of Him Agni (Fire) and Indra (rain) and Death the fifth, speed in their duties.

12. ఏతస్యవా అక్షరస్య ప్రళాననే గార్గి
మూర్యాచంద్రిమసౌ విధృతౌ తిష్ఠతః
ఏతస్యవా అక్షరస్య ప్రళాననే గార్గి
ద్యావా పృథివ్యా విధృతే తిష్ఠతః.
ఏతస్యవా అక్షరస్య ప్రళాననేగార్గి నిమేషా ముహూర్తా
అవరోరాత్రౌ ణ్యర్థమాసా మాసా ఋతవః
వంపత్సరా ఇతి విధృతా స్తిష్ఠన్తి.
ఏతస్యవా అక్షరస్య ప్రళాననే గార్గి ప్రాచ్యోఽన్యో
నద్యః న్యన్దన్తే శ్వేతేభ్యః పర్వతేభ్యః
ప్రతీచోఽన్యో యాయాంచ దిశమను.

బృహదారణ్యక. అ. 3-8.

ఓగార్గి! అక్షరుడైన పరమాత్మయొక్క ప్రచండమైన శాననము వలననే సూర్యుడు, చంద్రుడు తమ తమ స్థానములలో నున్నారు; ఓగార్గి! అక్షరుడైన పరమాత్మయొక్క ప్రచండమైన శాననము వలననే ఆకాశము, భూమి తమ స్థానములలో నుంచి పడిపోకుండ నిలచియున్నవి; ఓగార్గి! అక్షరుడైన పరమాత్మయొక్క ప్రచండమైన శాననమువలననే, నిమిషములు, ముహూర్తములు, రాత్రింబగళ్ళు, వక్షములు,

మానములు, ఋతువులు, సంవత్సరములు వరుస తప్పకుండ తమ తమ కాలములలో వచ్చుచున్నవి; ఓగార్గి! అక్షరుడైన పరమాత్మయొక్క పశ్చిమండ్లమైన శాసనము వలననే కొన్ని నదులు, శ్వేతపర్వతములనుండి తూర్పుగా ప్రవహించుచున్నవి. మరి కొన్ని నదులు పశ్చిమముగా పశ్చిమండ్లము అటులనే పోవుచున్నవి. ఇతరనదులు తమ పోకడలలో ఆగకున్నవి.

Under the Mighty Law of this Immutable (Parama purusha) O Gargi! the Sun and Moon are held in their positions; under the Mighty Law of this Immutable, O Gargi! Heaven and Earth maintain their positions; under the inexorable Law of this Paramapurusha, O Gargi! Moments, Muhurtams, days and nights, fortnights, months, seasons and years are held in their respective places; under the inexorable Law of the Immutable, O Gargi! some rivers flow eastward from the white mountains, others flowing westward continue in that direction and still others keep to their respective courses.

13. యత శ్చోదేతి సూర్యో
అస్తం యత్రచ గచ్ఛతి
తం దేవా స్సర్వేఽర్పితా
స్తదు నాత్యేతి కశ్చన; ఏతద్వై తత్.

కఠ. డ్వి. పృ. 9.

సూర్యుడెవనివలన ఉదయించుచున్నాడో ఎవనివలన అస్తమించుచున్నాడో, ఎవనికి నమస్త దేవతలును అధీనులై యున్నారో, ఎవనిని ఎవ్వరును అతిక్రమించలేరో, ఆయనయే పరబ్రహ్మము.

Under whose law the Sun rises and sets, under whose control all the Gods are, and who has no equal—That is Parabrahma.

vi

తే జ స్సు న కు స్తా న ము

Source of Light

14. న తత్ర నూర్యో భాతి న చన్ద్రితారకం
నేమా విద్యుతో భాన్తి కుతోఽయ మగ్నిః
త మేవ భాన్త మనుభాతి సర్వం
తస్య భాసా సర్వ మిదం విభాతి.

కఠ. ద్వి. ద్వి. 15.

పరమాత్మ ఎదుట నూర్యుడు ప్రకాశింపడు. చంద్రుడు, నక్షత్రములు ప్రకాశింపరు. ఈ విద్యుచ్ఛక్తికి ప్రకాశము లేదు. అగ్నికి ప్రకాశ మెక్కడిది? స్వయంప్రకాశమాన మగు పరమాత్మయొక్క కాంతిని ప్రతిబింబించియే వీరందరును ప్రకాశించుచున్నారు. ఆ పరమాత్మయొక్క కాంతివల్లనే ఈ సూర్యచంద్రాదిజ్యోతిస్సమూహమున కంతకును ప్రకాశము కలుగుచున్నది.

Before the Paramaathma the Sun does not shine nor the moon and the stars nor these electric lightings and much less the fire, all these shine reflecting His light. By His light all these become illuminated.

vii

ప్రాణ ము న కు ప్రాణ ము

Life of Life

15. శ్లోత్రస్య శ్లోత్రం మనసో మనో
యద్వాచోహ వాచం న ఉ ప్రాణస్య ప్రాణః
చక్షుషః చక్షు రతిముచ్య ధీరాః
ప్రీత్యాస్మా ల్లోకాదమృతా భవన్తి.

శేష. ప్రథమఖండం.

ఈశ్వరుడు శ్రోత్రమునకు శ్రోత్రము, మనస్సునకు మనస్సు, వాక్కునకు వాక్కు, ప్రాణమునకు ప్రాణము, కన్నులకు కన్ను, అయి యున్నాడు. దీనిని జ్ఞానులు తెలిసికొని ఈ శరీరపాపంతరము మోక్షమును పొందుచున్నారు.

It is by the power of Easwara that the ear hears. So He is the ear of the ear. It is by His power that the eye sees. So He is the eye of the eye. It is by His power that the tongue speaks, life functions and mind understands. So, He is the tongue of the tongue, life of life, and mind of the mind. The wise man realises this and attains immortality after death.

16. యచ్ఛృణోతి న పశ్యతి
యేన చక్షూంసి పశ్యతి
తదేవ బ్రహ్మ త్వం విద్ధి.

శేన. పృ. 1.

ఏది కనులకు కనబడదో, దేనివలన కన్నులు చూచుచున్నవో, అదియే పరబ్రహ్మ మని తెలిసికొనుము.

Know that alone to be Parabrahma whom the eyes cannot see, but by whose grace the eyes possess the power of sight.

17. ప్రాణ శరీర నేతా.

మండక. ద్వీ. ద్వీ. 8.

ప్రాణమునకును శరీరమునకును ప్రభువు.

He is the Lord of both life and body.

viii

ప్రేమస్వరూపుడు (God is Love)

18. ప్రియ మిత్యేన దుపాసిత.

బృహదారణ్యక. 4-1-3.

ఆయనను ప్రేమన్వరూపు డని యుపాసించవలెను.

He should be worshipped as Love,

19. ప్రపంచోపశమం శాంతం శివ మద్వైతం.

జుండుశ్వా. 7.

ఆ పరమాత్మ జగత్తునకు అంతటికి లయస్థానము. రాగ ద్వేషాదులు లేని శాంతన్వరూపుడు, మంగళకరుడు, అద్వితీయుడు.

Paramaatma is the place of rest after dissolution. He is Peace and Bliss. He is Benevolence. He is one without a second.

ix

న త్య స్వ రూ ప ము

He is Truth Himself

20. నత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మకల్పి. పృ. 1.

ఆ పరమాత్మ నత్యస్వరూపము, జ్ఞానము, అనంతము అయి యున్నది.

Paramaatma is Truth, Intelligence and Infinitude.

21. తస్యోపనిషత్ నత్యస్య సత్యమ్.

బృహదారణ్యక. 2-1-2

పరమాత్మకు ఉపనిషత్తులలో నివ్వబడిన పేరు “తే లము నత్యము” అని.

The name given to God by the Upanishads is “Truth or Truth, ie. Absolute Truth.”

22. యత్ర తత్సత్యస్య పరమం నిధానమ్.

ముండక. తృ. పృ. 6

పరమాత్మయే సత్యమునకు స్థానము.

God is the seat of Truth.

23. తదమృత మభయ మేత ద్బ్రహ్మేతి తస్యహవా యే
ఏతస్య బ్రహ్మణోనామ నత్యమితి.

ఛాందోగ్య. అష్ట. తృతీయ ఉ

ఇదియే అమృతము, అభయప్రదము. ఇదియే బ్రహ్మ మనబడుచున్నది. అట్టి యీ పరబ్రహ్మమునకు నశ క మనిపేరు.

This alone is immortal and gives protection from fear. This alone is called Parabrahma. Truth is the name of Parabrahma.

[షరా:— మహమ్మదు ప్రవక్త ఏకేశ్వరోపాసన బోధించుచుండగా బహుదేవతార్చనపరులును, విగ్రహాలను పూజించువారలు నగు ఆయన దేశీయులు ఆయన చంపుటకై యత్నించిరి. ఆయన తన ముఖ్యశిష్యుడగు “అబూబకర్”తో కూడ శత్రువులనుండి తప్పించుకొనుటకు పారిపోయి ఒక కొండగుహలో దాగుకొనెను. శత్రువులు వారి వెంబడించి తరుముకొని వచ్చుచుండిరి. వారా కొండగుహనున్నటుల వారికి తెలియదు. ఆ కొండగుహ ముందునుండి అనేక పర్యాయములు శత్రువులు అటు నిటు పోయిరి. లోపలనున్న ‘అబూబకర్’కు కంపమెత్తెను. ‘మనమిద్దరమే యుంటిమే’ వారు లోపలికి వచ్చినచో మన గతి ఏమగును, అని ఆయన ప్రశ్నించెను. అందుపైన ప్రవక్తమహమ్మద్ “మనమిద్దరముండుటేమి? మనము ముగ్ధురమున్నాము. మూడవవార్షిక నర్వశక్తిమంతుడును, మనకు తండ్రియు నగు పరమేశ్వరుడు ఆయన మనవద్ద నున్నాడు. నిర్భయముగా నుండుము” అని అబూబకర్ను మందలించెను. అబూబకర్ మనశ్శాంతి

పోంది ధైర్యముగా నుండెను. శత్రువులు గుహలోనికి రాకుండనే వారి తోవను పోయిరి. ముహమ్మద్ ప్రవక్త, అబూబకర్ ఉభయులును అచటినుండి వెళ్ళి మరియొక సురక్షితమైన ప్రదేశమును చెరిరి. ఈశ్వరభక్తులకు ఈశ్వరుడు తమతో కూడ నున్నాడని తెలియుటవలన ఎంత నిర్భయత్వము కలుగునో దాని కిది యుదాహరణము.]

24. సత్య మేవ జయతే, నాన్యతం.

ముండక. ర్మ. పృ. 8.

సత్యమే జయమును పొందును. అసత్యము జయించదు.

Truth alone will triumph. Untruth will not succeed.

x

ధర్మనిలయం (Seat of Virtue and Dharma)

25. శుద్ధ మపాపవిద్ధమ్.

ఈశావాస్య. 8.

ఆయన పాపరహితుడు, పరిశుద్ధుడు, పవిత్రుడు.

He is untainted by sin. He is pure and holy,

26. స వృక్షకాలాకృతిభిః పరోఽన్యో
యస్మాత్ ప్రపిబిచ్ఛః పరివర్తతేఽయం
ధర్మావహం పాపనుదం భగేశం
జ్ఞాత్వాఽత్మస్థ మమృతం విశ్వధామ.

శ్వేతాశ్వతర. 6-6.

ఈ విశ్వముయొక్క పుట్టుకకు లయమునకు కారకు డెవరో, యావత్తు ధర్మమునకు మూలస్థాన మెవరో, పాపముల

నశింపు జేయువాడును, సుగుణములకెల్ల నిలయుమును, శాశ్వతుడును, విశ్వమునకు ఉనికి పట్టు నెవరో, అట్టి పరమాత్మ తన లోపలనే యున్నట్లును, సంసారవృక్షమునకును, భక్తులు దర్శింపకును, రూపమునకును అతీతుడుగను భక్తులు దర్శింపచున్నారు.

Knowing Him, who is the origin and dissolution of the Universe — the source of all Dharma (righteousness), the destroyer of all sin, the source of all Virtue, the immortal and the abode of the Universe — as seated in one's self, He is perceived as different from and transcending the tree of Samsaara as well as time and form.

27. పరాత్పరం పురుష ముపైతి దివ్యమ్.

ముణ్డక. తృ. ౩

(ఆత్మవేత్తలు) ప్రకాశమానుడును అన్నిటికన్న ప్రేక్షకునిగా పరమపురుషుని పొందుచున్నారు.

Seekers of Paramaatma attain Him, who is the source of light and the highest, noblest and supreme personality.

28. తచ్ఛ్రేయో రూప మత్యస్పృజత ధర్మం;

తస్మాద్ధర్మా త్పరం నాస్తి

అథో అబలీయాన్ బలీయాం నమాశంసతే

ధర్మేణ, యోవై స ధర్మః సత్యం వైతత్.

బృహదారణ్య. 1-4

ధర్మము అను ఉత్కృష్టరూపమును ఆయన దానిని ధర్మముకన్న గొప్పది లేనేలేదు. తన పక్షమున ధర్మము బలహీనుడు ఎంతటి బలవంతునైన నోడించగలడు. ధర్మవత్సము.

He projected that excellent form (of His) namely Dharma (righteousness and Justice). There is nothing higher than Dharma. Even a weak person can defeat a mighty person with the weapon of Dharma. Dharma is Truth.

షరా:—పై 20 మొదలు 28 వరకు చెప్పబడిన క్రిములు అతిప్రాముఖ్యమైనవి. “పరమేశ్వరుడు పాపరహిత, పరిశుద్ధుడు, ధర్మస్వరూపుడు; సత్యమని ఆయన పేరు. ‘మే సత్యము’” అని వీటిలో చెప్పబడినవి. సృష్టిచేయుటలో స్వర్గుని యుద్దేశ్యము ధర్మసంస్థాపనమై యున్నది. అధర్మమును ధర్మమునకు నిరంతరము పోరాటము జరుగుచు ధర్మమే యుచుచు మానవకోటిలో ధర్మముయొక్క అభివృద్ధి జరుగుచును. ఇది మానవకోటియొక్క నైతిక అభివృద్ధి (Moral evolution). ధర్మపక్షమున నున్నవాడు కడు బలహీనుడైనను టి బలవంతు డెదుర్కొనినను ఆ బలవంతు నోడించగలడు, మే జయించి తీరు ననునది యీశ్వరశాసన మని పై క్రిములు చెప్పుచున్నవి. హిందూదేశములోని పురాణము లంటిలోను ధర్మమునకు ప్రతినిధులగు దేవతలకును, అధర్మమునకు ప్రతినిధులగు రాక్షసులకును ఎల్లప్పుడును పోరాటము జరుగుచున్నటులను తాత్కాలికముగా దేవత లోడి యి కష్టముల పాలగుచున్నటులను, కాని ధర్మస్వరూపుడగు కమంతుని సహాయము వారికి గలిగి వారు విజయముపొంది, బలవంతు లయినటులను అనేక కథలను ఇచ్చి ప్రజల హృస్సులకు ఈ సత్యమును బాగుగా నాటజేసి యున్నారు.

ధర్మమునకు ప్రతినిధులయిన దేవతలకే భగవంతుడు వ్యతిరేకము నిచ్చినటుల కూడ వర్ణించబడినది. అమృత

మనగా జరామరణముల నుండియు, దుఃఖమునుండియు విముక్తి
 శాశ్వతశాంతి. ఉపనిషత్తుల తరువాత ప్రధాన గ్రంథమైన
 భగవద్గీత 4 వ అధ్యాయము 7,8 శ్లోకములలో ధర్మమునకు
 ఊహిత గలిగి, అధర్మము వృద్ధియైనపుడు ధర్మసంస్థాపనము
 కొరకు అవసరమైనపుడెల్ల నేను భూలోకమున పుట్టుచున్నా
 అని శ్రీకృష్ణుడు చెప్పిన వాక్యములు భారతీయులచేత జ్ఞా-
 మించుకొనబడి తాత్కాలికముగా ధర్మచ్యుతి కలిగిన
 మహాపురుషులు పుట్టి ధర్మమును పునరుద్ధరింప జేయుదురని
 నమ్మకమును దృఢముగా కలిగింప జేసినవి. విముక్తి చెంద
 జీవాత్మలు భగవదు ద్వేష్యమైన ధర్మసంస్థాపనము కొరకు భూ-
 కమునం దవతరించి తమ కార్యమును నెరవేర్చి పోదు
 బ్రహ్మసూత్రములు 3-3-32లో చెప్పబడి నటుల రాబోవు
 పాతము యొక్క చివరను చూపించియుంటిమి. మహా భా-
 తము యొక్క యద్వైతముకూడ ధర్మపక్షావలంబు ల
 పాండవులు ప్రథమమున ఎన్నికష్టములు పొందినను భా-
 వంతుని సాయమువలన అధర్మపరులగు కౌరవుల నోడి-
 విజయము పొందినటుల చూపించుటయే యైయున్నది. పిమ్మ-
 చాలకాలమునకు వచ్చిన బౌద్ధమతములో కూడ బుద్ధు-
 వానుడు ధర్మసంస్థాపనము కొరకు ప్రపంచములో ననేకావ-
 రముల నెత్తుచున్నాడని చెప్పబడియున్నది. ఇందుకొ-
 మోక్షమును పొందిన జీవాత్ములగు బోధినత్వులు భూలో-
 కమునకు వచ్చి పోవుచుందురని చెప్పబడినది. పిమ్మట స-
 రించిన ఏసుక్రీస్తు ప్రభువు కూడ తాను పరమేశ్వరుని రా-
 మును, అసగా ధర్మమును భూలోకమున స్థాపింప వచ్చితి
 చెప్పియున్నాడు.

ధర్మసంస్థాపన మనగ మానవులకును మానవసంఘము కును మానవజాతులకును కలిగెడి కష్టములను అన్వాయము ను తొలగించి వారియొక్క ఐహికాముష్మికమైన అభివృద్ధికే టుబడుటయే యున్నది. ప్రస్తుతకాలమున అస్పృశ్యుల శ్పృశ్యతను పారదోలుట, స్త్రీల హక్కుల పునరుద్ధరణము, యితుల శార్మికుల కష్టముల నివారణ, టామములు భూకంప లు మహామారి కలరామొదలగు వాటివలన బాధితులగు ారి సహాయము కొరకును, అజ్ఞానమును, దరిద్రమును, ాధులను పారదోలుటకొరకును సాంఘిక సేవానిర్మాణము (organised Social service,) మానవుల కుపయుక్తములగు త్రుశోధనలు (Scientific Researches) మానవులలో ాత్మిక జ్ఞానవ్యాపకము, ప్రజల సౌఖ్యమును అభివృద్ధిని గజేయు రాజ్యపాలనను స్థాపించుట శిష్టరక్షణము దుష్ట ణము, భారతదేశోద్ధరణము, చైనాజాతియొక్క స్వతంత్ర ాను సంరక్షించుటకు దుష్టమైన జపానుతో చైనా జాతీయ ాయకుడగు చ్యాంగుకేషక్ జరుపుచున్న స్వతంత్ర పోరా యు, ప్రపంచమును కష్టపెట్టుచున్న యుద్ధములు పోరాట లు మరల జరుగకుండ విశ్వమానవ జాతిలో శాశ్వతమైన ాతి, అన్ని జాతులమధ్యను స్నేహవాత్సల్య సోదరభావములు ట్లునటుల మానవకోటియొక్క పునర్నిర్మాణము, మొద గున వన్నియు ధర్మసంస్థాపనము క్రిందికి వచ్చును. ఈ కాల క రైళ్ళు, స్త్రీమరులు, ఆకాశవిమానములు, కేబిల్ ాములు, రేడియోలు, మొదలగు వాని మూలమున ానవజాతులన్నియు ఏకముగ చేయబడి యొకే కష్టసుఖము

లకు లోబఱుపబడినవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రతి వ్యక్తియు తన యొక్క స్వంతమోక్షము కొరకు మాత్రము యోచించక మాతృదేశము యొక్కయు మానవకోటియొక్కయు మోక్షమే తనమోక్షమని భావించి కృషీనలుపు టనసరమై యున్నది. ప్రపంచము, దేశము, సుఖముగా నుండనిదే వ్యక్తులకు సుమేదుల కలుగును ?

కావున ఏ భారతీయుడైనను ప్రపంచము నావరించిన దుఃఖినిముక్తికొరకును, భారత దేశమునావరించియున్న దైన్యస్థితిని పోగొట్టుటకును, పనిచేయకుండ తనయొక్క వ్యక్తిమోక్షము కొరకై ప్రయత్నింతునని యనుకొనుట వట్టిభ్రమ. మానవకోటి యొక్కయు మాతృదేశముయొక్కయు మోక్షమే వ్యక్తి యొక్క మోక్షమని భావింపవలయును. శ్రీరామానుజుల వారిని గురించి యొక కథ గలదు. వారిగురువు ఆయన కొక గొప్ప మంత్రము నుపదేశించెను. ఆ మంత్రము నుపాసించుట వలన ఆయనకు మోక్షము లభించును. కాని ఆయన ఆ మంత్రము నితరుల కుపదేశించిన యెడల వానికి మోక్షము గల్గుట నిజమేకాని, ఆయనకు మాత్రము మోక్షమునకు బదులు నరకము కలుగునని గురువుయొక్క ఆజ్ఞ. కాని రామానుజుల వారు తాను నరకమునకు పోయినను సరే, తోడిమానవుల యందును మోక్షమునకు పోవలసినదే యని తలచి శ్రీరంగదేవాలయము గాలిగోపురము మీదికి ఎక్కి అనేక వేలమంది జనులకు వినబడునటుల ఆ మంత్రము నుచ్చరించి, యీ మంత్రమును మీరు పాసించినచో మీకు కైవల్యము కలుగునని బిగ్గరగా చెప్పెను. ఇది ఆయనయొక్క గొప్ప త్యాగమును తెలు.

చున్నది. అందువలన ఆయనకు మోక్షమే వచ్చెను. ఈ రామానుజులవారే అప్పటికి చాలకాలమునుంచి అంటరానివారుగా చూడబడి, దూరముగా నుంచబడి, మానవ మాక్కులను కోల్పోయిన జాతులందరికిని తన భక్తిమార్గమగు ఈశ్వరుని ప్రేమతత్వమును బోధించి అస్పృశ్యతను తీసివైచి తక్కిన అన్ని కులములతో బాటు సమాన ప్రతిపత్తిని వారికికూడ కలుగజేసెను. ఇది ధర్మసంస్థాపనమునకు గొప్ప నిదర్శనము.

ఈ ధర్మసంస్థాపన యజ్ఞమును గావించుటలో సమర్పించవలసిన దక్షిణలనుగూర్చి అనగా సాధనములనుగూర్చి రాబోవు అయిదవ పాఠముయొక్క 1వ వెంబరు మంత్రమును చూడుము.

xi

అ నంద స్వ రూ పు డు

He is Bliss itself

29. తద్విజ్ఞానేన పరిపశ్యంతి ధీరా

ఆనందరూప మమృతం యద్విభాతి.

మజ్జిమ. ద్వి. ద్వి

అమృతమయుడును ఆనందస్వరూపుడు నగు పరఃత్మను పరిపూర్ణమైన జ్ఞానముచేత నుపాసించి ధీరు లగువా బాగుగ చూచుచున్నారు.

The wise meditate by perfect knowledge and realise Paramaatma, who is immortal and Bliss itself.

30. రసోవై సః, రసగ్ం హ్యేవాయం లబ్ధ్వాఽనన్ది భవతి

కోహేవాన్యాత్కః ప్రాణాత్ యదేష ఆకాశ

ఆనందో నస్యాత్ ఏష హ్యేవానందయాతి.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మ. సప్తమ 1.

ఆ పరమాత్మ ఆనందస్వరూపుడే. ఉపాసకుడగు జీవుడు ఆ యానందరసమును పొంది ఆనందము కలవాడగుచున్నాడు. ఏ కారణమువల్ల నైనను సర్వలోకప్రకాశకుడైన, ఆనందరస స్వరూపుడైన పరమాత్మ లేకపోయిన యెడల మరియెవడు ఇటుల (జీవుని) నడిపించును? ఎవడిటుల ప్రాణము సిచ్చి యుజ్జీ వింపజేయును? ఆ పరమాత్మయే ఆనందింపజేయుచున్నాడు.

Paramaatma is Bliss itself. The Jeevaatma that worships Him gets the Bliss and becomes joyful. If for any reason the Paramaatma, the illuminer of the creation and the embodiment of Bliss, does not exist, who else will guide the individual soul like this and give life to him and inspire him like this? It is Paramaatma that gives Joy to him (individual soul.)

31. ఆనందో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్

ఆనందా ద్యేవ ఛిల్విచూని భూతాని జాయంతే

ఆనందేన జాతాని జీవంతి

ఆనందం ప్రాయ స్త్యభినంవిశంతి.

తైత్తిరీయ. భృగు. వృష.

ఆనంద మయుడగువాడు పరమాత్మయే యని తెలుసుకొనలెను. ఆనంద మయుడగు పరమాత్మచేతనేకదా ఈ సర్వభూతములు పుట్టుచుండును! అట్లు పుట్టిన భూతకోటియెల్ల ఆ ఆనందమయుని చేతనే జీవించుచున్నది. ఆ ఆనందమయుని యందే లయించి పశ్యవేశించుచున్నది.

Understand that Paramaatma is Bliss. All beings are born from Paramaatma who is Bliss itself. Having been born, they remain alive by the Blissful Paramaatma, and on departing they enter into the Blissful.

[షర — ఈశ్వరాని 'సత్' 'చిత్' 'ఆనందం' అని ఉపనిషత్తులు చెప్పినవి. 'కాశ్వతమైసనత్యము' 'జ్ఞానము'

'ఆనందము' అని చెప్పినవి. ఈ విశ్వసంతము (ఈశ్వరుని) ఆనందములో జన్మించి, ఆనందములో వృద్ధిచెంది, జీవించియుండి ఆనందములో లయమగుచున్నదని ప్రేమంత్రము చెప్పుచున్నది. ఆనందము చుట్టునుకంటె చాల నుత్కృష్టమైనది. దుఃఖము ఇందియలోలక్ష్మమై కల్మషమై క్షణభంగురమై దుఃఖభూయిష్టము కావచ్చును. ఆనంద మటలగాక కల్మష రహితమై పరిశుద్ధమై శాశ్వతమైయున్నది. మానవుడు (జీవుడు) స్వభావము చేత ఆనందమయము. బీవితము సహజముగ ఆనందముతో కూడినది. అందుచలననే ప్రతిజీవినీ ఎత్తకష్టములు కలుగుచున్నవి. జీవించవలె నను కోరిక స్వభావముగ నుండును. సృష్టియొక్క- సౌందర్యము, పవిత్రమైనవేదము, జ్ఞానంపాదనము, మధురగానము, శిల్పము, చిత్తరుత్తము, కవిత్యము మొదలగు లలితకళల యుపాసన, మానవునికి ఆనందమును కలుగ జేయుచున్నవి. ఈశ్వరుడనెడి వీణాగానములో జీవుడొక మధురశ్రుతి యగుటకు ప్రయత్నించవలెనని ఉపనిషత్తులు శాసించుచున్నవి. కాని మానవుడు ఇంద్రియలోలుడై దురాశావరుడై, దుష్టచింతనగలవాడై, స్వల్పనుభములను కొరి తాపత్రయములలో చిక్కుకొని ఆనందమును కోల్పోయి దుఃఖమును పొందుచున్నాడు. సేవాత్మాగములతో కూడిన పవిత్రమైన, ఉత్తమమైన జీవితమువలన, సరియైన జ్ఞానమువలన, ఈశ్వరోపాసన వలన, మానవుడు తన జీవితమును దుఃఖరహితమైన ఆనందమయముగా చేసికొనవలెనని యుపనిషత్తులు. మానవుని జన్మ ఆనందమును పొందుటకే యుద్దేశించబడినది. దుఃఖ పడుటకు కాదు.]

నా లు గ వ పా త ము

జీ వా త్మ

(Individual Soul)

1. నిత్య శ్వాశ్వతోయం పురాణో

న హన్యతే హన్యమానే శరీరే.

శ్లోపనిషత్. ప్రథమాధ్యాయము, ద్వితీయశ్లో. 18.

ఈ జీవాత్మ ఎల్లప్పుడు ఉండునది. శాశ్వతమైనది. సనాతనమైనను క్రొత్తది. శరీరము చంపబడుచున్నను, జీవాత్మ చంపబడదు.

The Individual soul is eternal and permanent. Though ancient, it is always fresh. It cannot be killed though the body (in which it dwells) is killed.

2. తస్మై సహోవాచ

ఇహోవాన్తశ్శరీరే సోమ్య స పురుషో

యస్మిన్నేతాః షోడశకలాః ప్రధవన్తితి.

ప్రశ్న. షష్ట. 1.

ఏ పురుషునియందు ఈ షోడశకళలు పుట్టుచున్నవో ఆ పురుషుడు (జీవాత్మ) ఈ శరీరము లోపల నున్నాడు.

The Individual soul who possesses sixteen kalas dwells inside this body.

3. సప్రాణ మస్మజత.

ప్రశ్న. షష్ట. 4.

జీవుని యనుభవమునకుగాను ప్రాణము సృజింపబడెను.

Life is created for the enjoyment of the soul.

4. ద్వా నువర్ణా సయుజా వఖాయా సమానం
వృక్షం పరిషన్వ జాతే తయో రన్యః పిప్పలం
స్వాద్వ త్వనశ్చ న్నన్యో అభిచాక శీతి.

మల్లకోపనిషత్. తృతీయ మండక. ప్రథమఖండ 1.

సమానమగు ఆ ధ్యాత్మస్వభావము కలిగినట్టియు, శాశ్వత సఖులై నట్టియు, పక్షినదృశు లగు నిద్దరు (జీవేశ్వరులు) ఒకే (శరీరము) వృక్షములో నివసించుచున్నారు. వారిద్దరిలో నొక డగు జీవుడు (అజ్ఞానమువలన) రుచిగా కనబడునట్టి సుఖదుఃఖ లక్షణాత్మక మగు కర్మఫలమును తినుచున్నాడు. రెండవవాడగు ఈశ్వరుడు, ఆ కర్మఫలమును అనుభవించక సాక్షిమాత్రుడై చూచుచున్నాడు.

Two birds [The Purusha and the Paramapurusha] of the same spiritual nature who are inseparable friends dwell in the same tree. [the body] One of them [the Purusha] enjoys [in his ignorance], the fruits of the body namely the joys and sorrows thereof ; while the other [Paramapurusha] does not taste the fruits but remains a mere witness.

5. సమానే వృక్షే పురుషో నిమగ్నో
అనీశయా శోచతి ముహ్యమానః
జన్తం యదా పశ్యే త్యన్య
మీశ మన్య మహిమాన మి పితశోగః.

మల్లకో. తృతీయ. ప్రథమ. 1

తనకు సమీపముగా నున్న ఈశ్వరుని మరచినవాడై శరీరమునందలి జీవుడు సంసారములో మునిగి దుఃఖము పొంది చున్నాడు. వేరుగా నుండువాడును ప్రేమస్వరూపుడును అగి

పరమేశ్వరుని మహిమను జీవుడు ఎప్పుడు చూచునో ఆ మెంటనే పర్యదుఃఖ నిమిత్తు డగును.

In this tree [body] the purusha forgets the Paramapurusha who is so near him, gets himself entangled in Samsara and becomes immersed in grief. As soon as he realises the love and glory of the Paramapurusha who is in the same tree [body] he attains freedom from all grief.

[పరా—ఈ మంత్రములవలన జీవుడు ఈశ్వరుని వంటి స్వభావము గలవాడని, ఈశ్వరునికి శాశ్వతసఖుడని చెప్పబడినది. జీవుడు కూడ సహజముగ స్వతంత్రుడు, ఆనందభుయుడు; కాని అజ్ఞానమువలన (జీవుడు) మానవుడు ఇంద్రియనుఖములలో నిమగ్నుడై ఈశ్వరుని మరచి స్వతంత్రమును, ఆనందమును కోల్పోవుచున్నాడు. జ్ఞానమును పొంది ఈశ్వరుని తెలిసి గొనగనే మరల స్వతంత్రమును, ఆనందమును పొందుచున్నాడు.]

6. ఏషహి ద్విష్టా స్ప్రష్టా శ్రోతా ఘ్రీతా రసయితా మంతా బోధా కర్తా విజ్ఞానాత్మా పురుషః.

ప్రశ్న. చతుర. 9.

ఈ జీవాత్మయే చూచువాడు, స్పృశించువాడు, వినువాడు, వాసనచూచువాడు, గుచిచూచువాడు, తలచువాడు, తెలిసికొనువాడు, చేయువాడు, జ్ఞానస్వరూపు డగు పురుషుడు.

It is the Individual soul who is the intelligent Purusha [in the body] that sees, touches, hears, smells, tastes, thinks, understands and acts.

7. ఆత్మానగ్ం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవతు

బుద్ధింతు సారథిం విద్ధి చునః ప్రగ్గ్రహమేవచ

కథ. ప్రథమ. తృతీయకే.

ఈ జీవయాత్ర చేయటలో శరీరము అను రథముమీద (శరీరమునకు యజమానియగు) జీవాత్మ అను రథికుడు ఎక్కి (ఇంద్రియములను గుఱ్ఱములను రథమునకు కట్టి) తన మనస్సు నెడి పగ్గముతో వాటిని లాగుచు తన బుద్ధి అనెడి సారథితో రథమును తోలించుచున్నాడు.

Know that the Jeevatma [Individual soul] is the master of the chariot and sits within it and that the body is the chariot. [in the soul's pilgrimage of life] He uses his own intellect as the driver of the chariot and his own mind as the reins [that direct and control the senses which are the horses of the chariot.]

8. జీవాపేతం వాచ కిలేదం మ్రియతే

నజీవో మ్రియతే.

ఛాందోగ్య. షష్ఠ. ఏకాదశ. 3.

ఈ శరీరము జీవునిచేత విస్జ్ఞించబడియే నశించుచున్నది. జీవుడు నశింపడు.

As soon as the Individual Soul leaves this body, this body dies but the Individual Soul will not die.

మరా:—సామాన్యముగా మానవుని త్యాగమునుండి వెనుకకు లాగునది మరణముయొక్క భయము, శరీరమునందును శరీరసుఖములయందునుగల పీడితి అయియున్నవి. ఈ శరీరము, ఈ శరీరసుఖములు, శౌద్ధి కాలము మాత్రముండునవి. ఈ కాలము అనంత కాలముతో ఇసుక రేబవు పంటిది. శరీరమునకు మరణము తప్పదు. శరీరములో జీవాత్మ అనునది యొకటి కలదు. అది శరీరము చంపబడినను చచ్చునదికాదు. నే ననునది జీవాత్మయే. అది ఉత్తమ జన్మలకు పోవుటకును కష్టోన్నతి పొంది శాశ్వత ఆనందము పొందుటకును మనము

నదా ప్రయత్నించవలెను, అను జ్ఞానము కలిగినచో శరీరము వందును, శరీర సుఖములయందును గల అనవసరమైన ప్రీతి పోయి మరణమునకు లక్ష్యపెట్టక ఎట్టి త్యాగములనైన గొప్ప ఆదర్శముల కొరకు చేయుటకు మానవుడు వెనుదీయడు. అతని యొక్క ఆత్మశక్తి విజృంభించి, ధైర్యము కలిగి, ధర్మము కొరకును నత్యము కొరకును, కృషి సల్పుటయే జీవిత పరమావధి యని గ్రహించి అందులో తనను ఆత్మార్పణ గావించు వాడగును.

9. మఘవ స్మర్త్యం వా ఇదగ్ శరీర మాత్తం మృత్యునా,
తదస్యామృత స్యాశరీరస్యాత్మనోఽధిష్ఠాన మాత్మోవై
నశరీరః ప్రియా ప్రియాభ్యాం సహనై స శరీరస్య సతః
ప్రియాప్రియయో రపహతి రస్త్య శరీరంవా వసంతం
సప్రియాప్రియే స్పృశతః. ఛాందోగ్య. అష్టమ. ద్వాదశ. 1.

ఓ ఇంద్రుడా! ఈ శరీరమే మరణము పొందు పదార్థము. మృత్యువుచేత వ్యాపింపబడియే యుండును. ఈ శరీరము అమృతమయ్యుండే నట్టియు శరీరరహితుడై నట్టియు ఈ జీవాత్మకు సర్వవశమున కలుగు సుఖదుఃఖానుభవమునకు స్థానము. శరీర రహితుడైన ఈ జీవాత్మ సుఖదుఃఖములచేత ఆక్రమింపబడి యుండును. శరీరయుక్తుడై యుండగా సుఖదుఃఖములకు నాశనములేదు. జననమరణములనుండి విముక్తుడైన జీవుని సుఖదుఃఖములు స్పృశించవు.

O Indra! it is this body that dies and it is surrounded by death. This body is the abode of the Purusha. [Individual soul], who is without form and is blissful, for his enjoyment of pleasures and pains caused by his deeds [Karma past and present]. This purusha encaged in a body is subject to joys and sorrows which do not leave him till he becomes free

om births. [Encagement in the body]. The freed Individual is not touched by pleasures and pains.

10. అన్నాద్భూతాని జాయంతే జాతా న్యస్తేన వర్ధంతే
అద్యతేఽత్తి చ భూతాని తస్మాదన్నం తదుచ్యత ఇతి
తస్మా ద్వా ఏతస్మా దన్నరసమయాత్ అన్యోఽన్తర
ఆత్మా ప్రాణమయః తేనైషపూర్ణః సవా ఏష పురుష
విధవష తస్య పురుష విధతాం అన్వయం పురుష విధః.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మ. ద్వి. 1.

అన్నమువలన సర్వభూతములు పుట్టుచున్నవి. అట్లు పుట్టిన జీవములన్నియు అన్నము వలననే వృద్ధిపొందుచున్నవి. అన్నము భూతములకు భోగ్య పదార్థమై భుజింపబడుచున్నది. భూతములను మరల అయింపజేసి కొనుచున్నది. గనుక అది అన్నమని చెప్పబడుచున్నది (అన్నమనగ ప్రకృతియని కూడ అర్థము). అట్టి యీ అన్నరసమయమైన (ప్రకృతి పదార్థమైన) దేహముకంటె ఇతరమైన ప్రాణమయము, ఈ దేహమునకు లోపలనున్నది. (అనగా అన్నమయకోశము లోపలిదై, దానిని నడిపించుచున్నది ప్రాణమయకోశము.) ఈ ప్రాణమయము చేత అన్నమయము వ్యాపించబడియున్నది. ఈ ప్రాణమయము కూడ పురుషాకారము కలదే. అన్నమయముయొక్క (శరీరము యొక్క) పురుషాకారత్వముచే అనుకరించి ఈ ప్రాణమయము కూడ పురుషాకారము కలది యగుచున్నది.

Living beings are born from food (matter); those that are born are reared by food. Food is consumed by them and finally they are consumed by matter. Hence it is called "Annam". Verily other than the body called Annamaya, which is formed from the essence of food, there is another inside it which controls it and that is the vital force called

Pranamaya. The body is filled and pervaded by the vital force or life [pranamaya]. That also assumes the form of a person according to the form of the body.

11. ప్రాణం దేవా అనుప్రాణంతి మనుష్యాః పశవశ్చయే

ప్రాణోహి భూతానామాయుః

తస్మాద్ధర్మాయుష ముచ్యతే, తస్మాద్వా

వతస్మాత్ప్రాణమయాత్ అన్యోఽన్తర

ఆత్మానునోమయః తేనైష పూర్ణః సవాపషపురుషవిధవ

తస్యపురుష విధతామ్ అన్వయం పురుషవిధః.

తైత్తిరీయ, బ్రహ్మ, తృతీయ.

దేవతలుకూడ ప్రాణమువలన జీవింపుచున్నారు. మనుష్యులును పశ్వాది జీవజంతువులును ప్రాణమువలన జీవింపుచున్నారు. సమస్త భూతములకును ప్రాణమే ఆయువుగనుక ప్రాణము సర్వభూతములకును ఆయువని చెప్పబడుచున్నది. ఇదివరకు చెప్పబడిన ప్రాణమయమునకు లోపల అన్యమైన మనోమయము ఉన్నది. మనోమయముచేత ప్రాణమయము వ్యాపింపబడి యున్నది. నడిసింపబడుచున్నది. ఈ మనోమయముకూడ పురుషాకృతి కలదే. ప్రాణమయముయొక్క పురుషాకారత్వము ననుసరించి మనోమయముకూడ పురుషాకారము కలది యగుచున్నది.

Whatever gods' men, or other living beings exist, all of them depend upon Prana [vital force] for their life. Truly Prana is the life duration of all animate world. On this ground it is regarded as the universal life. Verily other than the Prana, there is another inside it which controls it, and that is the mind called manomaya. The life is filled and pervaded by the mind [mental force]. That also assumes the form of a person according to the form of the life.

12. తస్మాద్వా ఏతస్మాన్మనోమయాత్
అన్యోఽన్తర ఆత్మా విజ్ఞానమయః
తేనైషపూర్ణః సవా ఏష పురుషవిధ ఏవ
తస్య పురుషవిధతామే అన్యాయం పురుషవిధః,

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మ. చతుర్థ.

అట్టి ఈ మనోమయకోశములోపల అన్యుడైన జీవాత్మ
గలడు. దానికి విజ్ఞానమయుడని పేరు. ఈ విజ్ఞానమయునిచేత
మనోమయకోశము వ్యాపింపబడియున్నది. నడిపింపబడుచున్నది.
విజ్ఞానమయుడుకూడ పురుషాకృతి గలవాడే. మనోమయము
మొక్క పురుషాకృతి ననునరించి విజ్ఞానమయుడగు జీవాత్మ
కూడ పురుషాకారము కలవాడగుచున్నాడు.

Inside the mental plane, other than the mind, exists the
individual soul called Vijnanamaya. The mental kosa is
pervaded and controlled by the Vijnanamaya [soul]. The
soul also assumes the form of a person according as the
Manomaya does.

13. విజ్ఞానం యజ్ఞం తనుతే కర్మాణి తనుతేఽపిచ
విజ్ఞానం జీవాన్సర్వే । తస్మాద్వా ఏతస్మా
ద్విజ్ఞానమయాత్ అన్యోఽన్తర ఆత్మాఽఽ
నన్దమయః తేనైష పూర్ణః.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మ. తంశకు.

విజ్ఞానమయుడగు జీవాత్మయే యజ్ఞములను కర్మలను
చేయుచున్నాడు. దేవతలందరును (మానవులు మొదలగు జీవ
జంతువులును) విజ్ఞానమయులగు జీవన్మూపులే - అట్టి ఈ
విజ్ఞానమయుని లోపల అన్యుడైన అనందస్వరూపుడగు షక

మాత్మ కలదు. ఆనందమయుడగు పరమాత్మచేత విజ్ఞానమయ డగు జీవుడు వ్యాపింపబడియున్నాడు. ఆనందమయుడగు పర మాత్మకు విశ్వమువలెనే జీవాత్మకూడ శరీర మగుచున్నది.

This Jiva or individual soul who is Vijnanamaya per- forms all sacrifices and works. All the Devas [men and other living beings] are individual souls. In the Vijnana- maya other than that, the Universal soul who is Bliss itself exists. The [Universal soul] Anandamaya pervades the individual soul [i. e. the individual soul is the body of the Universal soul.]

[షరా:—శరీర శాస్త్రజ్ఞులును ఇతర ప్రకృతి శాస్త్ర జ్ఞులును అన్నమయకోశ మగు శరీరమును గూర్చియు, ప్రాణ మయకోశ మగు ప్రాణమును గూర్చియు, అనగా బ్రతికియున్న శరీరము చచ్చిన శరీరములను గూర్చియు, ఇటులనే అన్నమని పిలువబడు ఇతర జడపదార్థమును గూర్చియు, దాని యందలి ప్రాణమని చెప్పదగిన భౌతికశక్తిని (Energy) గూర్చియు మాత్రమే పరిశోధనలుజేసి అనేక విషయములు కనుగొనియున్నారు. మూడవకోశమగు మనోమయ కోశమును గూర్చి వారికి బహు తక్కువగా తెలియును. విజ్ఞానమయ కోశమును గూర్చియు, ఆనందమయ కోశమును గూర్చియు, వారి శాస్త్రములలో విచారించనే లేదు. అంతమాత్రముచేత తమయొక్క పరిశోధనలలో చేరనట్టి జీవాత్మ, పరమాత్మ అనునవి లేవనిగాని ప్రకృతి శాస్త్రములకు వ్యతిరేకమనిగాని చెప్పుట చాల పొరపాటు. ఈ మహానృప్తినిగూర్చి పూర్తిగా తెలిసికొనవలెనన్న ఈ అయిదుకోశములనుగూర్చి పూర్తిగా తెలిసికొనవలెను. ప్రకృతి శాస్త్రములు కొంతవరకే పరిశో

ధనలు చేయుచున్నవి. వేదాంతము అనగా ఉపనిషత్తులు, ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానము నంగీకరించుచు దానికి మించి ఆఖరు కోశమగు ఆనందకోశము వరకుపోయి పరమాత్మను కనుగొని పూర్తిఅయిన జ్ఞానమును ఇచ్చుచున్నవి.]

14. స య శ్చాయం పురుషే,
య శ్చాసావాదిత్యే స ఏక ఇతి.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మ. అష్ట. 1

మనుజుని జీవాత్మలో ఎట్టి ఆనందస్వరూపుడగు పరమాత్మ కలదో, అట్టి ఆనందస్వరూపుడగు పరమాత్మయే సూర్యునియందును కలడు.

The same Blissful Paramaatma that exists in the human soul also exists in the sun.

15. నైవస్త్రి నపుమానేష నచై వాయం నపుంసకః
యద్యచ్ఛరీర మాదత్తే తేన తేన స యుజ్యతే.

శ్వేతాశ్వతర. అ. 5-10

జీవాత్మ స్త్రీకాదు. పురుషుడు కాదు. నపుంసకము కాదు. ఎట్టి శరీరములో జీవాత్మ నివసించునో ఆ శరీరముతో ఏకత్వము నొందును.

The Individual Soul is neither female nor male nor neuter. Whatever body it assumes, it becomes identified with that.

[షరాః—అనగ జీవాత్మలకు లింగ, వర్ణ, కుల, జాతి భేదము కాని భాగ్యవంతులు, పేదవారు అనుభేదము కాని, మనుష్యులు, దేవతలు, పశుపక్షి వృక్షాదులను భేదముకాని లేవు. వాటి వాటి కర్మలనుబట్టి సుఖదుఃఖములను పొందుటకు

మంచి చేదు జన్మముల నెత్తుచుండును. అన్ని జీవాత్మలును మోక్షము పొందుటకు అర్హత కలవే.]

16. యోని మన్యే ప్రసద్యస్తే

శరీరత్వాయ దేహినః

స్థాణుమన్యేఽనుసంయంతి

యథాకర్మ యథా శ్శ్రుతమ్. కథ. ద్వి. ద్వి. 7.

వారివారి కర్మల ననుసరించియు వారివారికి గలిగినజ్ఞానము ననుసరించియు కొందరు జీవాత్మలు శరీరమును పొందుటకొరకు గర్భములయందు ప్రవేశించుచున్నారు. (పునర్జన్మము లెత్తుచున్నారు.) మరికొందరు జీవాత్మలు స్థావరభావమగు మోక్షమును పొందుచున్నారు. (పునర్జన్మమునుండి విముక్తిని పొందుచున్నారు.)

According to their deeds and mental, moral and spiritual condition, some Jeevas (individual souls) after leaving this body enter into the wombs for fresh births (in new bodies) while others become free from the cycle of births and deaths and attain Bliss.

17. పుణ్యేన పుణ్యం లోకం నయతి

పాపేన పాపం.

ప్రశ్న. తృ. 7

జీవాత్మ పుణ్యకార్యములుచేసి మంచి జన్మలను, పాపకార్యములు చేసి పీనజన్మలను పొందుచున్నది.

The individual soul attains happier and higher births by meritorious acts and lower and miserable births by sinful deeds.

18. రమణీయచరణాః యత్తేరమణీయాంయోని మాస

కర్మ . . . . . కర్మాయచరణాః యతే కర్మాయాః యోని
పద్యేర్క శ్వయోనిం వా సూకరయోనిం వా.

ఛాందోగ్య పంచమ ప్రపాతకము. దశమఖండము 7.

అట్టివారు పుణ్యకర్మలు చేసినవారైన యెడల మంచి
కానులలో పుట్టుదురు. (మంచి జన్మలు పొందుదురు.) వారు
త్పితకర్మ గలవారైన యెడల శునకసూకరములవంటి నీచ
కానులయందు పుట్టుదురు (నీచజన్మ లెత్తుదురు.)

If they have done good acts, they are born in good
wombs i.e., take to good births. If they have done evil deeds,
they are born in miserable wombs i. e., take to miserable
births like dogs and pigs.

19. స్థూలాని సూక్ష్మాణి బహూనిచైవ
రూపాణి దేహీన్యగుణై ర్వృణోతి
క్రియాగుణై రాత్మగుణైశ్చ తేషాం
సంయోగహేతు రవరోఽపి దృష్టః.

శ్వేతాశ్వతర అ. 5. 12.

తన గుణములనుబట్టి కార్యములనుబట్టి మనఃస్థితినిబట్టి
కాత్మ అనేక స్థూల సూక్ష్మరూపములైన శరీరములను పొం
దుచున్నది. ఈ కలయికకు కారణము మాత్రము మరియొక
దేవుని కాననగును. (ఈశ్వరునియొక్క శాననమువలన)

The individual soul (embodied self) takes to many forms,
gross and subtle, based on the qualities belonging to himself,
his actions and to his mental condition. The cause of their
combination is found to be still another (Paramapurusha).

29. తస్యహైతస్య హృదయస్యాగ్రం ప్రద్యోత తే;
తేషాం ప్రద్యోతేనైష అత్మా నిష్కామతః - చక్షుష్టేవా,

మూర్ధ్నివా, అన్యేభ్యోవా శరీర దేశేభ్యః, తముక్తా
మంతం ప్రాణోఽనుత్క్రామతి; ప్రాణ మనుత్క్రామత్త
సర్వే ప్రాణా అనుత్క్రామన్తి; సర్వజ్ఞానో భవతి, సర్వజ్ఞ
మేహన్వవక్రామతి, తం విద్యాకర్మణే నమత్వారభేతే పు
వ్రజ్జచ.

బృహదారణ్యక 4-4

తేజోవంతమైన హృదయాగ్నియునుండి జీవాత్మ కి
ముయొక్క కంటినుండిగాని, శరీరముయొక్క
ఇతర భాగమునుండిగాని, బయటికి వెడలిపోవును. జీవా
శరీరమును విడిచి వెళ్ళునపుడు దానితోకూడ ముఖ్యప్రాణ
ఇతర ప్రాణములు పోవును. అప్పుడు జీవాత్మ అహంకార
మమకారములతో వెళ్ళును. ఆ అహంకార మమకారము
అనుకూలమైన సూతన శరీరములో జీవాత్మ ప్రవేశించు
జ్ఞానము, కర్మ, వెనుకటి అనుభవము జీవునితో కూడ పోవు

The individual soul departs from that brightened
through the eye or head or through any other part of the body.
When it departs, the vital force follows; when the vital force
departs, all the other praanas follow. Then the individual soul
has particular consciousness and goes to the body which
related to that consciousness. It is followed by knowledge
work and past experience.

21. అజాదుకాం లోహిత శుక్ల కృష్ణాం

బహ్వః ప్రజాం సృజమానాం సరూపః

అజోహ్యకో జపమాణోఽనుశేతే

జహత్యేనాం భుక్తభోగా మజోఽన్యః.

శ్వేతాశ్వతర 4

ఒక స్త్రీ కలదు. ఆమె ఎరుపు తెలుపు నలుపు మొదలయిన వివిధరంగుల మోహన స్వరూపము గలిగి తనవంటి పిల్లలనే లెక్క లేనంతమందిని కనుచున్నది. ఆమె కూడ అనాదియైనది. ఆమెయే ప్రకృతి, లేక మాయ. ఆమె ప్రక్కన ఆమెయొక్క మోహజాలములో పడి, ఒక అనాది పురుషుడు బద్ధుడై పడియున్నాడు. ఈయన బద్ధుడైన జీవాత్మ. మరొక అనాది పురుషుడు ఆమె అనేకులచే ననుభవింపబడుటను చూచి వదలివేసినాడు. ఆయన ముక్త జీవుడు.

There is a single Female (Prakriti or Maya) of red white and black colours who is unoriginated and produces numerous offsprings resembling herself. By her side lies one unborn Male (the individual soul in bondage) being attached to her, while another Male (the freed individual soul) also un-originated, forsakes her seeing her enjoyed by many.

22. అనీశశ్చాత్మా బధ్యతే భోక్తృ భావాత్
జ్ఞాత్వా దేవం ముచ్యతే సర్వపాలైః.

శ్వేతాశ్వతర, అ. 1-8.

జీవాత్మ పరమాత్మను తెలిసికొన నంతకాలము అశ్వరములైన ప్రాపంచిక సుఖదుఃఖములకు బద్ధుడై యుండును. చావు పుట్టుకల చక్రములో పడి కొట్టుకొనుచుండును. ఎప్పుడైతే జీవాత్మ పరమాత్మను తెలిసికొనునో, అప్పుడు ఈ సంశయన్నింటి నుండి విముక్తి చెంది, శాశ్వతానందమును పొందును.

As long as the Individual Soul does not realise the Lord (the Supreme Soul) it gets bound to wordly ephemeral pleasures and sorrows and is subject to the cycle of births and

deaths. When it realises Him, it becomes free from all fetters and enjoys eternal Bliss.

23. ఏష సంప్రసాదోఽస్మాచ్ఛరీరా త్సముత్థాయ
పరంజ్యోతి రుపసమ్పద్య స్వేన రూపేణాభినిష్పద్యతే.
ఛాందోగ్యం అష్టమ ప్రపాఠకం. ద్వాదశ. 2

విముక్తుడైన జీవుడు శరీరమునుండి వెడలిన పిమ్మట
పరమాత్మను బొంది స్వస్వరూపముతో గూడినవా డగుచు
న్నాడు.

The freed Individual soul as soon as he leaves this body attains the Supreme soul and shines in his original blissful nature.

[షరా:—యావదధికార మవస్థితి రాధికారికాణాం.

బ్రహ్మసూత్రములు 3—3—32.

ఈ పరివూర్ణత్వమును చెంది విముక్తులైన జీవాత్మలు
భగవన్నియమితమైన ధర్మసంస్థాపనకార్యమును నెరవేర్చు
నిమిత్తము - ఆ మహాకార్యము పూర్తియగువరకును, పునర్జన్మ
ము నెత్తనచ్చును. (బౌద్ధమతములో బోధిసత్వులను గూర్చి
గొడ నిటులనే చెప్పబడియున్నది.)]

అ య ద వ పా ర ము

ప ర మా త్మ ను పొ ం దు ట

(Realisation of God)

1. అథ యత్తపో దాన మార్జవ
మహింసా సత్యవచన మితి
తా అస్య దక్షిణాః

ఛాందోగ్య. తృ. సప్తదశ. 4.

తపస్సు, త్యాగము, అందరియందును సమభావము, అహింస, సత్యము, అనునవియే ఈ యజ్ఞమునకు దక్షిణలు.

Tapas (concentrated meditation) self-sacrifice, treating all alike, non-violence and truth are the only offerings in this Yagna.

[షరాః—అహింసా వ్రతములో దౌర్జన్యరాహిత్యము, సర్వభూతములయందును ప్రేమ, సర్వమానవ సోదరత్వము ఇమిడియున్నవి. భగవంతుని పేరే సత్యమనియు, సత్యమే ధర్మమనియు, పైకి పాఠములో చదివియున్నాము. గావున సత్యములో ఈశ్వరారాధనము, ధర్మప్రవర్తన ఇమిడియున్నవి. పరమాత్మను పొందుటకొరకు చేయబడు త్యాగమయమైన క్షవితమే ఈ మహాయజ్ఞము. ఇంద్రాదిదేవతల అనుగ్రహమును పొంది స్వల్పసుఖములను సంపాదించుటకై, పశ్వాదులను చంపి యజ్ఞయాగాదులను గావించుట హీనమైనదని ఉపనిషత్తులు చెప్పుచున్నవి. (ముణ్డాక. ప్ర. ద్వి. 7) ఉపనిషత్తుల ప్రకారము యజ్ఞమనగా త్యాగము. పరమాత్మయొక్క ప్రీత్యర్థము మాతృదేశము యొక్కయు, మానవకోటి యొక్కయు

నేవలో సంపూర్ణ త్యాగము గావించు జీవితమును నడపుట, ధర్మస్వరూపుడగు పరమేశ్వరునియొక్క యుద్దేశ్యమైన ధర్మ సంస్థాపన కార్యములో ఆత్మార్పణము గావించుట, ఈ మహాయజ్ఞము. ఈ మహాయజ్ఞమునకు దక్షిణాలు అనగా సాధనములు ఈ సుప్రసిద్ధ మంత్రములో జెప్పబడియున్నవి. ఈ దక్షిణాలు సమర్పించి అనగా ఈ సాధనములను ఉపయోగించి ఈ మహాయజ్ఞమును గావింపవలె ననునదియే, భరతవర్షము నాడును నేడును మానవకోటికి ఇచ్చుచున్న సందేశము. ఈ మంత్రములోని ధర్మములను నవీన కాలమున మహాత్మా గాంధీ తన జీవితధర్మముగను తాను తలపెట్టిన యుద్యమము కన్నిటికిని సాధనములుగను అవలంబించియున్నాడు. ఈ మహాయజ్ఞమైన ధర్మసంస్థాపనను గూర్చి పై లి వ పాఠముయొక్క 28 నెంబరు మంత్రముక్రింద వ్రాయబడిన షరాను చూడుము.]

2. హిరణ్మయేన పాత్రేణ సత్యస్యా పిహితం ముఖం

తత్త్వం పూష న్నపావృణు సత్యధర్మాయ దృష్టయే.

ఈశావాస్య. 15

సత్యముయొక్క ముఖము బంగారు పాత్రచే మూయబడినది. ఓ ప్రభువా! సత్యధర్మములకే బద్ధకంకణుడైన నేను సత్యమును ధర్మమును బాగుగా చూచుటకుగాను నా కొరకు ఆ పాత్రను తీసివేసి దానిని తెరచుము.

The face of Truth is covered by a golden lid. O Lord, the opener, I pray, remove the lid and open it for me who is devoted to truth and Dharma so that I may behold it.

[షరా:—పరమాత్మకు సత్యమని పేరనియు, ధర్మము

కియన యొక్క స్వరూపమనియు, ధర్మమనగా సత్యమే ననియు పైమూడవ పాఠములో చదివియున్నాము.]

3. సత్యేన లభ్యస్తపసా హ్యేష ఆత్మా
సమ్యజ్ జ్ఞానేన బ్రహ్మచర్యేణ నిత్యం

మణ్డక. తృ. పర్. 5.

ఆపరమాత్మ సత్యము చేతను తపస్సు చేతను, సరియైన యదార్థ జ్ఞానము చేతను, బ్రహ్మచర్యము చేతను ఎల్లప్పుడు లభ్యుడు.

God is always attainable by Truth, Thapas (concentrated meditation) true knowledge of God and a disciplined life of absolute purity.

4. తేషామేవై బ్రహ్మలోకో యేషాం తపో బ్రహ్మచర్యం
యేషు సత్యం ప్రతిష్ఠితమ్. పుశ్చ. పర్థమ. 15.

ఎవరికి తపస్సు, బ్రహ్మచర్యము గలవో, ఎవరియందు సత్యము స్థిరముగా నిలిచియున్నదో, అట్టివారి కే పరమపదము కలుగును.

Whosoever performs Thapas (Concentrated meditation and Brahmacharya (a disciplined life of absolute purity) and in whomsoever truth is firmly planted, they alone attain eternal Bliss.

5. తపసా బ్రహ్మచర్యేణ శ్రద్ధయా విద్యయా

ఽఽత్మాన మన్విష్యా.

పుశ్చ. పర్థమ. 10.

తపస్సుచేతను, బ్రహ్మచర్యముచేతను, శ్రద్ధచేతను జ్ఞానము చేతను పరమాత్మను ఉపాసించవలెను.

One should worship God by Thapas (concentrated meditation) Brahmacharya (a disciplined life of absolute purity,) devotion and true knowledge.

6. అథ యద్యజ్ఞ ఇత్యాచక్షు తే బ్రహ్మచర్యమేవ
తద్రబ్ధహ్మచర్యేణ హ్యేవ యో జ్ఞాతా తం విందతే.

ఛాందోగ్య. ఆష్టమ. పంచ 1.

దేనిని యజ్ఞ మని (త్యాగమయమైన జీవిత మని) చెప్పుదురో, అది బ్రహ్మచర్యము వలననే సాధ్యమైనది. బ్రహ్మచర్యముచేత ఎవడైతే పరమాత్మను తెలిసికొనునో వాడు ఆ పరమాత్మను పొందును.

What is called yagna (a life of sacrifice) can only be possible by the observance of Brahmacharya. Whosoever realises God by Brahmacharya, he attains Him.

[మరా:—పై నె 1 రు మంత్రమువలెనే, ఈ నె 6 రు మంత్రముకూడ త్యాగమయమైన జీవితమునే యజ్ఞమని చెప్పుచున్నది. ఆ మంత్రములో ఆ యజ్ఞమునకు సమర్పించవలసిన శ్రిణులను గూర్చి చెప్పినది. ఈ మంత్రములో నా యజ్ఞమునకు కావలసిన (నిష్ఠ) జీవిత శిక్షణమును గూర్చి చెప్పబడుచున్నది. దానిని బాగుగా జరుపుటకు బ్రహ్మచర్యవ్రతానుష్ఠాన మావశ్యకము. నృప్తిని చేయుటలో ఈశ్వరోద్దేశ్యమైన ధర్మ సంస్థాపన కొరకు, త్యాగమయమైన జీవితమును నడుపుట యజ్ఞము. మాతృదేశము యొక్కయు, మానవజాతియొక్కయు కష్టనివారణ కొరకు కృషి గలుపుట, ధర్మస్థాపనమై యున్నది.

బ్రహ్మచర్యవ్రతము విద్యార్థి దశయగు బ్రహ్మచర్యాశ్రమములో ప్రారంభమై పిమ్మట మానవుని యావజ్జీవితము

నందును అనుష్ఠించబడు ధర్మమైయున్నది. బ్రహ్మచర్యాశ్రమము, గృహస్థాశ్రమము, వానప్రస్థ, సన్యాసాశ్రమములు అన్నియు మోక్షమునకు సాధనములేనని ఛాందోగ్యోపనిషత్తు, ద్వితీయ ప్రపాఠక, త్రయోవింశ ఖండ, నె 1 రు మంత్రములో చెప్పబడియున్నది. గార్గి యను ఆమె, యావజ్జీవము బ్రహ్మచారిణిగనే యుండి జీవన్ముక్తురాలయ్యెను. జనకమహారాజు గృహస్థాశ్రమమును, రాజ్యమును, వదలకుండ గనే జీవన్ముక్తుడయ్యెను. యాజ్ఞ వల్క్యుడు కొంత కాలము నకు సంసారమును త్యజించి, సన్యాసాశ్రమమును స్వీకరించి ముక్తి నొందెను. జీవన్ముక్తి అనగా ఈ జీవితములోనే మోక్షదశ ననుభవించుట. తర్వాత తక్కిన ఆశ్రమముల నవలంబించినను, అవలంబించకున్నను, ప్రతి బాలుడును బాలికయు బ్రహ్మచర్యాశ్రమము నవలంబింపక తప్పదు. ఈ బ్రహ్మచర్యాశ్రమ విద్యావిధానము ప్రాచీనకాలమున భరత వర్షమును గొప్ప వీర్యవంశమైన శేజోవంశమైన ధర్మభూయిష్టమైన, ధనధాన్య సమృద్ధిచే కళకళలాడుచుండిన ఐహికా ముష్మిక ప్రదమైన అత్యుత్కృష్టమైన గొప్ప నాగరికత గల జాతిగావించిన జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనము.

ప్రతిబాలునికిని, బాలికకును కూడ సాధారణముగా ఎనిమిదవ సంవత్సరమున (కొన్ని వేళల అయిదవ సంవత్సరములోకూడ) ఉపనయన సంస్కారమును చేసి గాయత్రీ మంత్రము నుపదేశముచేసి విద్యాభ్యాసమును ప్రారంభింతురు. ఆవెంటనే, బాలుడు గురుకులాశ్రమమునకుబోయి అచటనే నిఃసించుచు 25 లేక 36 సంవత్సరములు వెళ్ళువరకును ఆచార

ర్యులవద్ద విద్య నభ్యసింపవలెను. ఇంటియం దుండరాదు. ఆడ పిల్లలకు 16 లేక, 18 సంవత్సరములు వెళ్ళువరకును వివాహ మగువరకును బ్రహ్మచర్యాశ్రమ పద్ధతినే విద్యగరపుచుండిరి. ఆడపిల్లలకును, మగపిల్లలకును, గురుకులాశ్రమములు వేరు వేరుగ నుండెను. ఆడపిల్లలకు ప్రత్యేక గురుకులాశ్రమములు లేనిచోట్ల తమ గృహములయందే విద్య నభ్యసించుచు, బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును నడుపు చుండిరి. తల్లి తండ్రిలే ఆమెకు కావలసిన శిక్షణము నిచ్చిరి. వారికి స్నేహితుడైన లేక స్నేహితురాలైన మరియొక గురువుయొక్క సహాయము ఆమెకు లభించును. ప్రతి విద్యార్థియు, విద్యార్థినియు శైల వారుఝామున నిద్రనుండి లేవవలెను. కాలకృత్యములు దీర్చు కొని స్నాన మాచరించి, నిష్ఠగా కూర్చొని, గాయత్రీ మంత్రమును సూర్యోదయమగువరకును ఉపాసించవలెను. హోమము చేయవలెను. ప్రాణాయామముకూడ నాచరించవలెను.

ప్రాణాయామము ఆరోగ్యమునకు బుద్ధివికాసమునకు చాల హామికారి. ఇటులనే సాయంత్రము కూర్చొని సూర్యాస్తమయమయి నక్షత్రములు కనుపడువరకును, గాయత్రీ మంత్రమును ఉపాసించవలెను. ప్రాణాయామమును కూడ చేయవలెను. గాయత్రీ మంత్రము మిగుల నుత్కృష్టమైనది. దాని ప్రాశస్త్యమును వర్ణించుచు నవీనభారత సంస్కర్తయగు శ్రీ రాజా రామమోహనరాయలవారు కూడ ప్రత్యేకముగ వ్రాసినారు. గాయత్రీ మంత్ర మిది.

ఓం, భూ ర్భువ స్సువః, తత్, సవితుః, వరేణ్యం
భర్గో, దేవస్య, ధీమహి, ధియో, యోనః ప్రచోదయాత్ ఓం॥

దీనియర్థమేమనగా “సర్వలోకములకు ప్రభువు, జ్ఞాన స్వరూపుడు, తేజస్సునకు స్థానము, సమస్త లోకములకు ఆశ్రయము, పాపరహితుడు, మంగళకరుడు నగు పరమాత్మను మేము పాపించుచున్నాము. ఆయన మా బుద్ధిని వికసింపజేసి మాకు జ్ఞానమును ప్రసాదించి మమ్ముల నడిపించును గాక.”

ఇది ప్రాచీన భారతవర్షములో ప్రతి బాలుడును బాలికయు పిమ్మట గృహస్థాశ్రమములో ప్రతి పురుషుడు, స్త్రీ కూడ నుపాసించుచుండిన మహామంత్రము. ఇందులో నాకు అన్న వస్త్రముల నిమ్ము నాకు పశువుల నిమ్ము నాకు ధనమునిమ్ము నా శత్రువులను నాశము చేయుము నాకు పుత్రుల నిమ్ము అను మొదలగు స్వల్పకోరికలు లేవు. “నాకు జ్ఞానమును ప్రసాదించి నన్ను ధర్మమార్గమున నడిపించుము” అను ఉత్తమమైన కోరికమాత్రమే కలదు. ఇదియే భారతీయ జాతీయ ప్రార్థన. మానవకోటియొక్క నైతికాభివృద్ధిలో (Moral evolution) గొప్ప పై మెట్టు.

బ్రహ్మచర్యాశ్రమ మనుష్ఠించబడు ఆశ్రమము ఏ గ్రామమునకును మూడుమైళ్ళకంటె సమీపమున నుండరాదు. ఇంక నెక్కువదూరమున నుండనచ్చును. ఇవి (Residential Universities) విద్యార్థులు, అచార్యులు, కాపురముండి విద్యాభ్యాసము నొందు విశ్వవిద్యాలయములు. ఇచట విద్యార్థులను సమస్త విద్యాసారంగతులను చేయవలెననియే ఆశయము. ప్రతివిద్యార్థి పడునెనిమిది సంవత్సరముల కాలమువరకు కోజుకు ఇరువదినాలుగు గంటలు ఆశ్రమముననుండి విద్య నభ్యసించినపుడు ఎన్ని విద్యలనైన సంపాదించగలడు. విద్యార్థి

దశలో తన శరీరమును సుఖపెట్టుకోవలెనని కోరగూడదు. ఉదయముననే చన్నిశ్లస్నానము చేయవలెను. ప్రాణాయామము, పిమ్మట శరీరపశ్చిమ చేయవలెను. అడవికిబోయి సమిధలు తెచ్చుకోవలెను. చాపమీద పరుండవలెనే కాసి మెత్తని పక్కమీద పరుండరాదు. వేదరికమును స్వీకరించిన బ్రాహ్మణులయొక్క పిల్లలయినను, రాజకుమారులైనను, ధనవంతులయిన వర్తకుల బాలురయినను, పారిశ్రామికుల వ్యవసాయకుల, కార్మికుల పిల్లలయినను ఒకేచోటనివసించి, ఒకే విధమైన శరీరమునకు సుఖమునుకోరని జీవితమును గడపవలెను. ఈవిద్య అంతయు ఉచితముగ నివ్వబడుచుండెను. వివిధ విషయములను బోధించుటకు పెక్కుమంది ఆచార్యులుండిరి. సాధారణముగా ప్రతి ఆచార్యుడును చాల విద్యలలో నిపుణుడు గనే యుండెను. విద్య ముగించి ప్రధానాచార్యునొద్ద (Certificate) శిక్షణ జయప్రదముగా ముగించినటుల పత్రమును పొంది, గృహమున కేగునపుడు ప్రతి విద్యార్థి తన కుటుంబ శక్తికొలది గురు దక్షిణను సమర్పించి పోవుచుండెను.

ఆశ్రమములో ప్రతి విద్యార్థి అత్యంతమైన నైతిక శిక్షణమును పొందెను. స్త్రీలతో కలిసి మెలసి యుండరాదు. వారితో నవ్వులాటలు, కేళింతలు, సరసనల్లాపములు కూడదు. అందరు స్త్రీలను తల్లులవలె బహుమర్యాదగానూ, పవిత్రముగానుచూడవలెను. కామోదేశము వలన ఇంద్రియము పడిపోయినచో అనివరకు జరిపిన బ్రహ్మచర్యవ్రత మంతయు వ్యర్థమగును. మరల బ్రహ్మచర్యవ్రతమును ప్రారంభించవలెను. మాంసాహారముకూడదు. ప్రస్తుత నవనాగరికులగు విద్యార్థు

లుపయోగించుచున్నటుల చుట్టలు, బీడీలు, సిగరెట్లు, నస్యము మొదలగు వాటిని ఆ కాలపు విద్యార్థులు ఎరుగనే ఎరుగరు. అప్పటి విద్యార్థి హృదయ పారిశుద్ధ్యము కలిగి జితేంద్రియుడై భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యముల నభ్యసించి, గొప్ప ఆధ్యాత్మిక సంపన్నుడయ్యెను. విద్యార్థికి త్యాగము, నేవ ఈ రెండు జీవితపరమావధిగ నేర్పబడెను. విద్యా విధానవిషయములో, (1) వేదాధ్యయనము — దీనితో నిరుక్తము, శిక్ష, వ్యాకరణము, ఛందస్సు (కవిత్వము) అను భాషావిషయిక జ్ఞానము; (2) వేదాంతశాస్త్రము — ఉపనిషత్తులు మొదలగునవి, తర్కశాస్త్రము (Logic) మానసికశాస్త్రము (Psychology) (3) ఆయుర్వేదము — శరీరశాస్త్రము, జంతు, వృక్ష, ప్రకృతి శాస్త్రములు (4) జ్యోతిషశాస్త్రము, గణితశాస్త్రము, రేఖాగణితము, భూగోళశాస్త్రము, భూగర్భశాస్త్రము (5) ధనుర్వేదము — సైనిక శిక్షణము (6) శిల్పవేదము — ఇంజనీయరింగు, శిల్పము, చిత్తరువులు, (7) అర్థశాస్త్రము — ఆర్థిక రాజకీయశాస్త్రము, ప్రభుత్వవిధానము (8) ధర్మశాస్త్రము — నీతి చట్టములు (Law) సాంఘికశాస్త్రము (Sociology) కుటుంబమునకు సంఘమునకు దేశమునకు విధులు మొదలగునవి. (9) గాంధర్వవేదము — సామవేదము మొదలగు సంగీత శాస్త్రము. (10) వృత్తివిద్యలు — వ్యవసాయము, తోటలు వేయుట, పరిశ్రమలు, చేతిపనులు, వర్తకవ్యాపార విద్యలు.

ఈ విద్యలన్నియు ఆ ఆశ్రమములలో నేర్పబడుచుండెననియు విద్యార్థి ఆశ్రమమును వదిలివచ్చుటకు ముందుగా

కామశాస్త్రము (Sexual Science) అనగా భార్యతో ధర్మముగాను, సౌఖ్యముగాను ఎటుల ప్రవర్తించవలెనో, మంచి పుత్రులను పుత్రికలను కని యెటులపెంచవలెనో, దానినికూడ నేర్పి పంపిరనియు, శ్రీ దయానంద నరస్వతి స్వాములవారు తమ సత్యార్థప్రకాశికలో వ్రాసియున్నారు. మనుస్మృతిలో కూడ నిటులనే చెప్పబడినది. అయితే విద్యార్థులకును, విద్యార్థినులకును విద్యావిధానములో కొంత భేదముండెను. అంతేగాక, ఏవిద్యార్థికి జీవితములో ఏవిద్యలు ఏవృత్తివిద్యలు ఎక్కువ అవసరములో వాటి నెక్కువ నేర్పుచుండిరి. ధర్మము, సత్యము, తపస్సు, ఇంద్రియ నిగ్రహము హృదయపారిశుద్ధ్యములతో బాటు “మానుషంచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ” అనగా ఐహికవిద్యలను సంఘమునకు దేశమునకు మానవజాతికి చేయవలసిన సేవావిద్యలను కూడ నేర్చుకొని ఆచరించుచు ఇతరులకు బోధింపుము అనియు, “ప్రజాచ, ప్రజనశ్చ ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ” అనగ ధర్మపత్నికి, మంచి పిల్లలను కనుటకు పెంచుటకు, కుటుంబ సుఖమునకు, సంబంధించిన ధర్మములను కూడ నేర్చుకొని ఆచరించుము, ఇతరులకు బోధింపుము” అనియు తెత్తిరి యోపనిషత్తు, శిక్షావల్లి, అనువాకము, నవమ మంత్రములో శాసించబడినది.

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయమునుగూర్చి చెప్పి ఈ బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును గూర్చిన షరాను ముగించెదను. ఉపనిషత్తుల కాలము తరువాత చాల శతాబ్దములవరకును ఈ శిక్షణమంతయు పురుషులతోబాటు స్త్రీలకును బ్రాహ్మణక్షత్రియ వైశ్యశూద్ర విభేదములు లేకుండా ఆర్యధర్మము

గ్రింద చేరిన యావత్తు భారతజాతికిని యివ్వబడినది. యజుర్వేదము 26-2 వ మంత్రములో స్పష్టముగా “బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులందరును, స్త్రీలును, లింగమనానవులును వేదముల నభ్యసించి యితరులకు గోధించవలెను” అని స్పష్టముగా నున్నది. ఇటులనే తథర్వణవేదము 11-16-3, 18మంత్రములలో బాలురు బ్రహ్మచర్య విధానమును అనుష్ఠించి, విద్యలు నేర్చుకొని, పిమ్మట కుటుంబము తమ ఇచ్చవచ్చిన మంచి ఆడపిల్లలను వివాహమాడవలెనో, అటులనే బాలికలుగూడ బ్రహ్మచర్య విధాన ప్రకారము వేదములను ఇతర విద్యలను అభ్యసించి పిమ్మట తమ ఇచ్చవచ్చిన యోగ్యులైన విద్యావంతులైన పురుషులను వివాహమాడవలెను అని చెప్పబడినది. శ్రౌత సూత్రములలో గౌర్య యజ్ఞకాలమున మంత్రములను చెప్పవలెను అనియున్నది. ఈ పై మంత్రములను శ్రీ దయానంద సరస్వతీ స్వాములవారు తమ సత్యార్థప్రకాశికలో వ్రాసియున్నారు. తాద్యులైన రావణాసురుడును లంకలోని రాక్షసులును, వేదాధిపతియగు రామాయణము చేయుచుండిరని వాల్మీకి రామాయణములో చెప్పబడియున్నది.

కాని చాల శతాబ్దములకు పిమ్మట చాలమంది వేదాధ్యయనము చేయుటను మానివేసినారు. అటుల వేదాధ్యయనము చేయనివారి నందరిని శూద్రులుగ చేసినారు. పిమ్మట శూద్రులు స్త్రీలు వేదములు చదువుట కధికారము లేదని వ్రాసినారు. కాని వేదాంత విజ్ఞానముపొందుటకును, మోక్షము పొందుటకును, శూద్రత్వము స్త్రీత్వము అడ్డురాదనియే వ్రాసి

నారు. స్త్రీలకును శూద్రులకును వేదములలోని జ్ఞానము నిచ్చుటకే శ్రీమహాభారతము, శ్రీమద్భాగవతము పుట్టినవన్నారు. శ్రీమహాభారతమునకు పంచమ వేదమని పేరుపెట్టినారు. వేదవిద్యయందు శ్రద్ధగల శూద్రులు ద్విజులగుట, ద్విజులు శూద్రులుగ చేయబడుట జరుగుచుండెను. పుట్టుకను బట్టిగాక గుణకర్మలను బట్టియే వర్ణవ్యవస్థ జరుగుచుండెడిదని శ్రీమద్భాగవతములో వ్రాయబడినది. అప్పటి కాలమునకు స్త్రీలు శూద్రులు వేదము చదువుటలేదు. కాని వేదాంత విజ్ఞానమును శౌనకాది మహాబుఘులకు కలుగచేయుటకు శ్రీమద్భాగవతము మొదలగు పురాణములను చెప్పినవాడు శూద్రుడగు నూతమహర్షియే. శ్రీమద్భాగవత సప్తమస్కంధములో ధర్మరాజునకు నారదుడు ఈ క్రిందివి సర్వవర్ణముల ధర్మములై యున్నవని బోధించెను:—

“సకల వర్ణంబుల జనులకు సత్యంబును, (Truth) దయయును, (Love) నుపవాసాది తపంబును, (Thapas) శౌచంబును, సైరణయు, సదసద్వివేకంబును, మనోనియమంబును, బహిరింద్రియ జయంబును, (Self control) హింసలేమియు, (Nonviolence) బ్రహ్మచర్యంబును, (Brahmacharya) దానంబును, (Self sacrifice) యథోచిత జపంబును, సంతోషంబును, మార్దవంబును సమదర్శనంబును (Human equality) మహాజన సేవయు, (Service to country and humanity) గాఢమృదులయిన కోరికలు మానుటయు, నిష్కలక్రియలు విడుచుటయు, మితభాషిత్యంబును, దేహంబుగాని తన్ను వెడక కొనుటయు, నన్నోదకంబులు ప్రాణులకుం బంచియిచ్చుటయు,

ప్రస్తుత కాలమున మరల ఉత్కృష్టమైన బ్రహ్మ
జ్ఞాన పద్ధతిని మన భారతీయ యువకులకును, యువతులకును

కును విద్యగరపుట ఎట్లు ? మరల మన జాతిని ఉన్నతస్థితి
 తెచ్చుట ఎట్లు ? అనునదియే ప్రస్తుత ప్రధాన జాతీయ విద్యా
 సమస్య. శ్రీ దయానంద సరస్వతీ స్వాములవారు వర్ణ భేదమును
 లేకుండ బాలురకు వేరుగను, బాలికలకు వేరుగను, గురుకు
 శ్రమములను స్థాపించి బ్రహ్మచర్యాశ్రమ పద్ధతినే విద్య
 గరపుటకు ఏర్పాటు చేసినారు. శ్రీ వివేకానంద స్వామివా
 “మరల గురుకులవాసమున మన బాలురును, బాలికలు
 విద్యాభ్యాసముచేసి బ్రహ్మచర్యాశ్రమమును నడుపుట అత
 సరమై యున్నది. విద్యావిధానములో ప్రస్తుత కాల
 కవసరమైన మార్పులను చేసికొనిచున్నాము. ప్రస్తుత ప్ర
 ప్రకృతిశాస్త్ర విజ్ఞానమును కూడ మనము తీసికొనవలె
 ఇంగ్లీషుభాషను కూడ మన పిల్లలకు నేర్పవచ్చును. ఇప్పు
 విశ్వవిద్యాలయములలో గుమాస్తాలుగ పనిచేయు విద్య
 మాత్రమిచ్చుచున్నారు. దానివలన ప్రయోజనమేమి
 లేదు. భోజన సంపాదనకు అవసరమైన వృత్తి విద్యలనుక
 మనము నేర్పవలెను. దేశములోని అందరి జనులలోను
 యైన విద్యావ్యాపకము చేయవలెను. విదార్థుల యొక్క
 విద్యార్థినుల యొక్కయు శారీర మానసిక పటిమ
 పాటు నైతిక ఆధ్యాత్మిక తేజస్సునుకూడ కలుగచేయవలె
 అప్పుడే భారతీజాతి ప్రపంచములోని స్వతంత్ర జాతు
 ఉత్తమ స్థానమును పొందగలదు.” అని చెప్పియున్నా
 ఇకముందు మనము స్థాపించెడి జాతీయ విద్యావిధాన
 సమస్త వర్ణముల వారికిని హిందూ, మహమ్మదీయ, క్రై
 భేదములేక అందరు భారతీయులకును వినియోగపడునదై యు

లెను. భారతజాతిలంతయు పైకి లేవవలెను. కావున మన
 క్షణాయుకులును, విద్యావంతులును, జాతీయ విద్యాశాలల
 మజమానులును ఎటుల బ్రహ్మచర్యమును భారతీయ యువ
 నులలో స్థాపించవలెనో మిగుల ఆతృతతోను, శ్రద్ధతోను
 బోధించవలసి యున్నది.]

7. అహం వృక్షస్యరేరివా ధర్మస్వపవిత్రో వాజినీవ
 న్వమృతమస్మి. తైత్తిరీయ. 4. 4. 4.

నాయొక్క అహం అనెడి (అహంకారమనెడి) వృక్ష
 ము నశింపజేయువాడను అగుదునుగాక! నేను మిక్కిలి పవిత్రుడనై
 భోక్తయుగు పరమాత్మకు అనుభవనీయ మగువాడను
 పదును గాక! (నేను మిక్కిలి పవిత్రుడనై ధర్మస్వరూపుడగు
 మాత్మ సృష్టిచేయుటలోగల ఉద్దేశ్యమగు ధర్మసంస్థాపన
 క్షములో సమిధను అగుదునుగాక! అనగ భగవంతునికి
 పూర్ణముగ ఆత్మార్పణము గావించెదను గాక!)

May I destroy the tree of my own Aham (self-importance)
 y I become absolutely pure and renounce myself com-
 ely in the cause of God (which is the establishment of
 rma) May I become a worthy instrument in His hands
 worthy offering for that great yagr (sacrifice).

[షరా:—ఈ గొప్పమంత్రమున కిది శ్రీ రామాను
 ాయ్యలవారు (విశిష్టాద్వైత స్థాపకులు) గావించిన అర్థము.]

8. య స్వవిజ్ఞానవా న్భవత్యమనస్క స్సదాఽశుచిః
 నన తత్పద మాప్నోతి సగంసారం చాధిగచ్ఛతి.

కఠ. పృ. తృ. 7.

ఎవడు ఎల్లప్పుడు అశుచియై స్వాధీనపడని మనస్సు కలవాడగునో వాడు జ్ఞానహీనుడగును. వాడు ఆ పరమపదమును పొందడు. దుఃఖపూరితమైన సంసారమునే పొందును.

Whosoever is always impure and has no control over his mind, he becomes devoid of true knowledge. He cannot attain Bliss. He is only immersed in grief.

9. యస్తు విజ్ఞానవాన్భవతి, సమనస్క స్సదా శుచిః

సతు తత్పద మాప్నోతి, యస్మాద్భూయో న జాయతే
కఠ. పృ. తృ. 8.

ఎవరైతే యెల్లప్పుడు పవిత్రుడై వశ్యపడిన మనస్సు కలవాడగునో వాడు జ్ఞానవంతుడగును. ఏది కలిగినయెడల పునర్జన్మము లుండవో అట్టి పరమపదమును వాడు పొందుచున్నాడు.

Whosoever is always pure and self-controlled he alone can attain true knowledge. He can attain that blissful state in which there will be no births and deaths.

[షరాః—మనఃపారిశుద్ధ్యము, ఇంద్రియ నిగ్రహము, ఈశ్వరునిచేరు ఆధ్యాత్మిక జీవితమునకు ప్రథమ ఆవశ్యకములని ఉపనిషత్తులు చెప్పుచున్నవి.]

10. పరాచః కామా ననుయన్తి బాలా

స్తే మృత్యోర్న్యన్తి వితతస్య పాశమ్ - కఠ. ద్వి. పృ. 2
న సాంపరాయః ప్రతిభాతి బాలం

ప్రమాద్యంతం విత్తమోహేన మూఢమ్

అయం లోకో నాస్తి పర ఇతి మానీ

పునః పున ర్వశ మాపద్యతే మే. - కఠ. పృ. ద్వి. 6.

అల్పజ్ఞులు విషయ కామోపభోగములలో నిమగ్నులై; అంతటను వ్యాపించియున్న మృత్యుపాశమును పొందుచు న్నారు. ధనమోహముయొక్క వలలోపడిన మూఢుడగు అవివేకికి శ్రేయస్సాధనమగు ఉత్తమమార్గము మనస్సున కెక్కదు. అతడు ఈ కనపడుచున్నదే లోకము, ఇంతకన్న మరియొకటిలేదు, అని తలచుచున్నాడు. మరల మరల నా అధీనమును (నరకమును) పొందుచున్నాడు. అని యమధర్మరాజు సచి కేతునితో చెప్పెను.

Yama said to Nachiketa:—

(Unwise) Ignorant people are immersed in sensual pleasures and attain chains of Death which is pervading all round. The stupid and ignorant man who is greedy for wealth (whose object in life is only the acquisition of wealth) cannot think of the noble path that leads to Bliss. To him this world is everything and he cannot conceive of anything beyond the pleasures of this world. So he comes again and again under my control i. e. to hell.

11. సర్వేవేదా యత్సద మామనన్తి

తపాగ్ంసి సర్వాణి చ యద్వదన్తి

యదిచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి

తత్త్రైపదగ్ం సంగ్రహేణ బ్రహ్మేషామిత్యేత్.

కత. పృ. ద్వ. 15.

సమస్త వేదములు ఎవనిని గమ్యస్థానమని చెప్పుచున్నవో సర్వతపస్సులును ఎవనిగూర్చి చేయబడుచున్నవో బ్రహ్మచర్యవ్రతము లన్నియు ఎవనిని కోరి ఆచరించబడుచున్నవో, ఆ గమ్యస్థానమును గూర్చి నీకు సంగ్రహముగా చెప్పుచున్నాను. ఆపరమాత్మకు “ఓం” అని పేరు.

The goal which all Vedas proclaim, whom all Tapas leads to and desiring whom all Brahmacharya is observed—I tell briefly to you that He is “Om”.

12. ప్రాణవో ధనుశ్శరో హ్యతాత్తా
బ్రహ్మ తల్లక్ష్మ్య ముచ్యతే.

మణ్డ. ద్వి. ద్వి. 4

ఓమిత్యేవం ధ్యాయథాత్మానం
స్వస్తి వః పారాయ తమసః పరస్తాత్.

మణ్డ. ద్వి. ద్వి. 5.

(ప్రాణవము) ఓంకారము ధనుస్సు, జీవుడే బాణము,
పరబ్రహ్మమే లక్ష్యము, అని చెప్పబడుచున్నది.

అంధకారమున కావలి యొడ్డున నున్న గమ్యస్థానమును
చేరుటకు గాను పరమాత్మను “ఓం” అని ధ్యానముచేయుడు.
మీకు సమస్త శుభములు కలుగును.

[Pranava] “Om” is said to be the bow, Jeevaatma [individual soul] is called the arrow and Paramaatma the target.

In order to reach the goal which is on the further shore beyond darkness, meditate on God as “Om”. All blessings will be showered on you.

[వరా:—ప్రాణవము యొక్క ప్రాధాన్యము మాం
దూర్యోపనిషత్తులో ప్రత్యేకముగా చెప్పబడినది. ఓం అనునది
అకారము, ఉకారము, మకారము, ఈ మూటిని ఏకముచేయు
నాదరూపమగు అర్థమాత్ర, అను నాలుగు పాదములుగలది.
“అ”కారము మేలుకొనియున్న జాగ్రదవస్థలో నున్న మాన
వునికి (జీవాత్మకు) జ్ఞానమునొసంగువాడు, జాగ్రదవస్థకు
ప్రభువు. “ఉ” కారము స్వప్నావస్థకు ప్రభువు. జీవునికి

స్వప్నావస్థకు సంబంధించిన జ్ఞానము నొనంగువాడు. “మ”
కారము సుషుప్త్యవస్థలో జీవునికి పరమానందము నొనంగు
వాడు. “నాదరూపము” సుషుప్తి కానిది, మేల్కొన్నదికానిది,
స్వప్నము లేనిదిఅగు (తురీయ) యోగావస్థలో (అత్యంత
మైన మనోనిగ్రహముచేసి కేవలము ఈశ్వరునిమీద మనను
నిల్పుటవలన ప్రపంచమును తన శరీరమును మరచిపోవుచుండెడి
యోగనమాధిలో) జీవునికి పరమానందము నొసంగువాడు,
నగు పరమాత్మయొక్క నాలుగు స్వరూపములు కలిసి “ఓం”
అను ప్రాణవము అయిన దని ఆ యుపనిషత్తు వర్ణించుచున్నది.
అట్టి పరమాత్మ “ప్రపంచోపశమం శాంతం శివ మద్వైతం”
అని చెప్పబడినది అతడే తెలియబడవలసినవాడు. అతనిని
వానుదేవుడని పిలుతురు. సుషుప్త్యవస్థలో జీవుడు తాత్కాలిక
ముగా పరబ్రహ్మములో నైక్యముజేంది ఆయనలో విశ్రాంతి
చుచు బ్రహ్మానందమును అనుభవించుచుండునని బృహదారణ్య
కోపనిషత్తులో చెప్పబడియున్నది.]

13. సహోవాచ సవా అరే పత్యుః కామాయ పతిః

ప్రియో భవతి, ఆత్మనస్తు కామాయ

పతిః ప్రియో భవతి; సవా అరే జాయాయై

కామాయ జాయా ప్రియా భవతి, ఆత్మనస్తు

కామాయ జాయాప్రియా భవతి; సవాఅరే

పుత్రాణాం కామాయ పుత్రాః ప్రియా

భవన్తి ఆత్మనస్తుకామాయపుత్రాః ప్రియాభవన్తి;

.....సవా అరే భూతానాం

కామాయ భూతాని ప్రియాణి భవంతి, ఆత్మ
 నస్తు కామాయ భూతాని ప్రియాణి భవంతి;
 .....ఆత్మావా అరే ద్విష్టవ్యః శోత
 వ్యో, మంతవ్యో నిధిధ్యాసితవ్యో మైత్రేయి
 ఆత్మని ఖల్వరే దృష్టే శ్రుతే మతే విజ్ఞాత
 ఇదం సర్వం విదితమ్.

బృహదారణ్యక. 4-5-8.

యాజ్ఞవల్క్యుడు తన భార్యయగు మైత్రేయితో నిటుల
 చెప్పెను. ప్రియురాలా! భార్య భర్తను ప్రేమించుట భర్త
 కొరకుకాదు. భర్త భార్యను ప్రేమించుట భార్యకొరకు కాదు.
 తమ ఆత్మోన్నతికై ప్రేమించుచున్నారు. పుత్రులను తల్లి
 దండ్రులు ప్రేమించుట పుత్రుల కొరకుగాదు. తమ యొక్క
 ఆత్మోన్నతికొరకై ప్రేమించుచున్నారు. మనము భూతములను
 ప్రేమించుట వాటి కొరకుగాదు. మన ఆత్మోన్నతికొరకై
 ప్రేమించుచున్నాము. (మానవుని హృదయములో ప్రేమ అను
 నద్గుణము నాటబడియున్నది. దానికి దయ అనికూడ పేరు.
 అతడు తన దారాపుత్రాదులను పొరుగువారిని ప్రేమించుట
 మూలముగా నా సద్గుణములను వృద్ధి చేసికొననియెడల
 ఆతికష్టతనము నొందుచున్నాడు. కుటుంబముయొక్కయు,
 ఇరుగు పొరుగు వారియొక్కయు, ప్రేమ, లోకమును విశ్వ
 మును ప్రేమించుటను నేర్చుకొనుటకు ముఖ్యమైనమెట్టు. భగ
 వంతుడు ప్రేమస్వరూపుడు గనుక ఆయనను పొందుటకు
 మాత్ర ప్రేమమును మావషకోటిని సమస్తభూతములను విశ్వ
 మును ప్రేమించుట అవసరమైయున్నది.) నాప్రియురాలైన
 మైత్రేయి! పరమాత్మను గూర్చి వినవలెను. ధ్యానమనన

ములను చేయవలెను. వినుటవలనను ధ్యానమననముల వలనను ఆయనను తెలిసికొనినపుడు పైన చెప్పబడిన దంతయు పూర్తిగా తెలియును.

Yaagnavalkya said to his wife Maitreyi :—It is not for the sake of the husband, my dear, that he is loved, but for the sake of one's own soul, that he is loved. It is not for the sake of the wife, my dear, that she is loved, but for the sake of one's own soul that she is loved. It is not for the sake of sons, my dear, that they are loved but for the sake of one's own soul that they are loved. It is not for the sake of beings that they are loved but for the sake of one's own soul that they are loved. [If man does not develop the divine virtue of love that is implanted in him by loving his wife, children and neighbours, he becomes degraded. Domestic and neighbourly love is a step in the direction of developing universal love which is necessary for the realisation of God who is love itself]. The supreme self, my dear Maitreyi, should be realised, should be heard of, reflected and meditated upon. When the self is being realised, reflected and meditated upon, all this is known.

[షరా:—ఏకాదశోపనిషత్తులలో కెల్ల బృహదారణ్యకోపనిషత్తు గొప్పదని శ్రీ శంకరాచార్యులవారు దాని ప్రత్యేక వ్యాఖ్యానమును వ్రాసినారు. అసలు స్వభావములో జీవేశ్వరుల యేకత్వమునుగూర్చి అది ప్రధానముగ చెప్పినది. కొన్ని శతాబ్దములకు పిమ్మట “నేను నాతండ్రి యొకటే” నని ఏసుక్రీస్తు ప్రభువు చెప్పినాడు. యాజ్ఞవల్క్య మహాముని మహావిద్వాంసురాలగు తన భార్యయైన మైత్రేయికిని జీవన్ముక్తుడైన జనక మహారాజునకును జేసిన అద్వైత తత్వ బోధయే ఈ ఉపనిషత్తులో ప్రధానభాగము నాకోరంచుచున్నది.]

14. ప్రియ మిత్యేన దుపాసీత.

బృహదారణ్యక, 4-1-3.

ఆయనను 'ప్రేమ' యని (ప్రేమస్వరూపుడుగా) ఉపాసించవలెను.

God should be worshipped as 'Love'.

15. తదేత త్రేయః పుతాత్, ప్రేయో విత్తాత్,
ప్రేయోఽన్యస్మా త్వర్వస్మాత్ అన్తరతరం
యదయమాత్మా నయోఽన్యమాత్మనః
ప్రియం బ్రహ్మణం బ్రూయాత్
ప్రియం రోత్యుతీతి ఈశ్వరోహ తథై వస్యాత్
ఆత్మాన మేవ ప్రియ ముపాసీత,
న య ఆత్మానమేవ ప్రియ ముపాస్తే
నహన్యప్రియింప్రమా యుకం భవతి.

బృహదారణ్యక. 2-4-8

పరమాత్మ మనకు పుత్రినికన్న ప్రియమైనవాడు. ధనముకన్న ప్రియమైనవాడు. ఇతరమైన దేనికంటెను ప్రియమైనవాడు. మన హృదయములోపల నున్నాడు. పరమాత్మ కంటె దేనినైనను ప్రియముగా నెంచువానితో అన్నిటికంటె పరమాత్మనే ప్రియముగా నెంచువాడు "నీవు ప్రియముగా నెంచునది నాశమగును, అనగా మరణించును" అని చెప్పినచో అటుల చెప్పుట కతనికి అర్హత కలదు. నిజముగా నటుల జరుగును. పరమాత్మనే మిక్కిలి ప్రియతమమైనవానిగా ఉపాసించవలెను. పరమాత్మనే ప్రియమైనవానిగా నుపాసించువాని ఇతర ప్రియమైనవేమియు మరణించునవి కావు.

The Parabrahma is dearer than a son, dearer than wealth, dearer than everything else and is innermost. Should a person holding Brahman as dearer say to one, calling anything else dearer than Brahman, "what you hold dearer will die" he is certainly competent to say so, it will indeed come true. One should meditate upon Brahman alone as dear. Of him who meditates upon Brahman alone as dear the, dear ones are not mortal.

[షరా:— భక్తుడు భగవంతుని తనకు తండ్రి యనియు తల్లియనియు ప్రేమించును. శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస భగవంతుని తల్లియని యుపాసించి యున్నాడు. ఏనుక్రీస్తు ప్రభువు భగవంతుని తండ్రిగ నుపాసించినాడు. భగవంతుని ప్రేమించుటయనగా ఆయనను శుష్కస్తోత్రము చేయుటగాదు. ప్రతిదినము భగవంతుని ధ్యానించుట వలనను ఆయనయొక్క కళ్యాణగుణములను వర్ణించి మననము చేయుటవలనను ఆ కళ్యాణగుణములలో కొన్నియైనను మానవులలో నలవడుట కును మానవులలో హృదయపాఠశుద్ధ్యము వృద్ధిచెందుటకును మనశ్శాంతి, మనోధైర్యము ఆనందము కలుగుటకును తోడ్పడ గలదు. కాని చేయవలసినపని యేమనగా ఆయనకు ప్రియమైన మానవకోటిని మాతృదేశములోని ప్రజలను ప్రేమించి వారి కష్టములనే తమవిగా నెంచి తన్నివారణకై వారికి సేవ చేయవలయును. ద్వేషమునకు హృదయమున నెచ్చటను తావుండ గూడదు. ధర్మనంధాపన శార్యమును చేయుటలో ధర్మమునకు వ్యతిరేకపక్షమున నున్నవారితో పోట్లాడవలసివచ్చినను వారిని ద్వేషించకుండగనే పోరాడవలెను. వారు అధర్మమును విడిచి మంచి మార్గమునకు రావలెననియే అనుక్షణము తోరికయై యుండవలెను. వ్యతిరేకించునది ప్రతిఘటిం

చునది అధర్మము మాత్రమే. మానవులమీద ద్వేషముండ కూడదు. నీకు అపకారము చేసినవారిని సయితము ప్రేమించుము అని ఉపనిషత్సూతము.]

1.6. తదమృత మభయం.

ఛాందోగ్య - అష్ట-శ్లోకము. 1

ఏష ఉ ఏవవామనీ రేష హి సర్వాణి వామాని
నయతి సర్వాణి వామాని నయతి య ఏవం వేద.

ఛాందోగ్య - చతుర్థ, పంచదశ. 2

ఏత ద్విదు రమృతా స్తే భవంతి. అథేతరే దుఃఖమే
వాపి యంతి.

బృహదారణ్యక. 4-4-14.

ఈ పరమాత్మయే అమృతము. సమస్త భయములను పోగొట్టునది. (ఈ పరమాత్మ నుపాసించువారికి దుఃఖముండదు. ఆనందమే కలుగును. దేనిని గూర్చి గాని భయముండదు. మంచిదైర్యము కలుగును. దైర్యముతో ధర్మపక్షమున పోరాడగలరు.)

ఈ పరమపురుషుడు (ఆశ్రితులకు) భక్తులకు శ్రేయస్సు కలుగజేయువాడు. వీడేకదా సమస్త కళ్యాణములను పొందించువాడు. దీని నిట్లు తెలిసికొనువాడు సమస్త శోభనములను పొందును. (పరమేశ్వరుడు తనతో కూడ నున్నాడు. తనకు నర్పవిధములను సహాయము చేయును. తన జీవితావసరములను సమకూర్చును. తనను మంచిమార్గమున నడపును. కష్టములు లేకుండ చేయును. కష్టము లొకవేళ వచ్చినను అవి అన్నియు తనమేలుకొర కేలను విశ్వాసముతోను దైర్యముతోను

క్రమమున తన విధ్యుక్త ధర్మములను నెరవేర్చు గలడు.) పరమేశ్వరుని తెలిసికొన్నవారు అమృతత్వమును పొందుదురు. ఇతరులు (పరమాత్మను తెలిసికొననివారికి) దుఃఖమే కలుగును.

Paramaatma is Bliss and gives protection from fear. There will be no grief to the devotee. He will only have joy. He will have no fear about anything. He will be very courageous. He can fight with great courage for the right cause).

It is this great God that causes good to the devotees. It is He that showers all blessings on them. He who realises God will get all blessings. (The devotee can discharge his duties with courage under the faith that God is with him and helps him in all ways, that he will supply him with all the necessities of life and guide him in a proper path, that by the grace of God he will be free from all difficulties, and that even if difficulties come they will be only for his good).

Those who realise Parabrahma attain eternal Bliss. Those who don't realise Him get only misery.

17. జ్ఞానప్రసాదేన విశుద్ధసత్త్వ, స్తతస్తుతం వశ్యతే
నిష్కలం ధ్యాయమానః.

ముణ్ణక. తృ. పృ. 8.

నిరవయవమైన సర్వేశ్వరుని ధ్యానించువాడు, పరమాత్మ యొక్క అనుగ్రహముచేత పరిశుద్ధమైన అంతఃకరము కలవాడై విష్ణుట ఆ పరమాత్మను చూచుచున్నాడు.

He who meditates upon God will become purified and attains mental purity by His grace. Then he will realise God fully.

[షరాః—ఇది పాపాత్ములకు మంచిమార్గమునకు రానిన దని పిలుపు. పాపముల కలవాటుపడినవారు నిరాశ భవనక్కరలేదు. వారు పశ్చాత్తప్తులై ఈశ్వరధ్యానమును

అభ్యసించినచో ఈశ్వరుని అనుగ్రహమువలన క్రిమము
పరిశుద్ధులై పాపచింత లన్నియు నశించి మనఃపరిశుద్ధుడ
నొందుదురు. పిన్నుట మంచి భక్తులై, జ్ఞానులై, కర్మద
గులై ఈశ్వరుని పొందుదురు. దుర్గుణముల కలవడినవా
బాగుపడి ఉత్తమమార్గమునకు వచ్చి పరిశుద్ధులై బ్రహ్మజ్ఞా
మును పొందవలయు ననియే ఈశ్వరోద్దేశ్యము. బాగుపడవ
లయునని వ్రాయుత్పించువారికి ఈశ్వరసహాయము కలుగును.

18. మహాంతం విభు మాత్మానం
మత్వా ధీరో న శోచతి.

కఠ. ద్వి. ౪౩.

ఉత్కృష్టుడును సర్వవ్యాపియును అగు వరమేశ్వ
భ్యానించి జ్ఞానియైనవాడు దుఃఖరహితు డగుచున్నాడు.

The wise man becomes free from all grief by meditating
upon the great all-pervading God.

19. యుజ్జతే మన ఉత యుజ్జతే ధియో
విప్రీవిప్రస్య మహతో విపశ్చితః
విహోత్రాదధే వయునా విశేక
ఇన్మహీదేవస్య సవితుః పరిష్టుతిః

శ్వేతాశ్వతర 1-౧౫

జ్ఞానులగువారు తమ ఇంద్రియములను బిగబట్టి మును
స్సును బుద్ధిని లోబరచుకొని భ్యానమును సమాధిని అభ్యాస
నము చేతురు. సర్వవ్యాపియై అనంతుడై సర్వజ్ఞుడై స్వయముః
ప్రకాశుడై తమ హృదయములలోనున్న పరమాత్మయొక్క
మహిమ ఉత్కృష్టమైనది. (ఆ మహిమ వారు చూతురు.)

The wise restrain their senses and control their minds, intellect and practise meditation and concentration. That is the glory of the all-pervading, Infinite, all-knowing, all-illuminous Paramaatma who resides in their hearts. (They realise that glory).

అం యోగమితి మన్యంతే స్థిరా మిన్ద్రియధారణామ్
అప్రమత్తస్తదా భవతి యోగోహి ప్రభవాప్యయా.
కఠ. ద్వి. శ్లో 11

నిశ్చలమైన ఇంద్రియధారణమును యోగమని తలం
చి, అది కలిగినపుడు మనుజుడు ప్రమాదములేనివాఁడగు
ను. యోగము మనసు నిలకడలేనపుడు పోవును.

Firm control of the senses and fixing the mind on Para-
ma is known as Yoga. Then the Yogi becomes free from
vagaries of mind. Yoga will be lost by want of steadiness
mind or inefficient control of the mind.

సత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ
యోవేద నిహితం గుహయాం
పరమే వ్యోమ సాక్షు తే సర్వాన్కమా
స్థనా బ్రహ్మణా విపశ్చి తేతి.

తైత్తిరీయ. బ్రహ్మవల్లి. ప్రథమ. 1

ఆ పరమాత్మ ఎట్టి మార్పును చెందని శాశ్వతసత్యము,
సత్యము, అనంతమునై యున్నది. ఏయుపాసకుడు ఆ పరమ
పుని తన హృదయగుహయందుకూడ నున్నటుల చూచు
నట్లొ ఆ యుపాసకుడు సర్వజ్ఞుడైన పరమేశ్వరుని సహ
చలన సమస్తమైన ఉత్తమ కోరికలను అనుభవించు
ను. మరియు పరమేశ్వరుని చేరుచున్నాడు.

Paramaatma is Truth, Intelligence and Infinitude. That
he who sees Him also in the cavity of his own heart

realises all his noble desires by the help of the Omniscient Lord and also attains Him;

22. సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ తజ్జలానితి
శాస్త్ర ఉపాసీత.

ఛాందోగ్య. తృతీయ. చతుర్థశ్ 1.

ఈ విశ్వమంతయు పరమాత్మలోనుండి వచ్చినది, పరమాత్మవలన పోషింపబడుచున్నది, తిరిగి లయమై పరమాత్మలో కేరేరును, పరమాత్మ దీని యంతటిలో వ్యాపించియున్నాడు. ఇది యావత్తు బ్రహ్మాత్మకమే, అని శాంతమనస్కుడై ఇంద్రియనిగ్రహము శలిగి భక్తు దుపాసింపవలెను.

The devotee with control of passion and in a perfectly calm mind should practice meditation that this whole universe has come out of God, is maintained by Him and will finally be dissolved again into Him and that God is pervading the whole universe and that everything has God as its soul.

23. యస్మిన్ సర్వాణి భూతాని

ఆత్మైవాభూ ద్విజానతః

తత్రోకో మోహః కశ్చోక

ఏకత్వ మనుపశ్యతః.

ఈశావాస్య. 7.

విశ్వముయొక్క ఏకత్వమును గ్రహించి సర్వభూతములను తన ఆత్మవలెనే చూచుకొనువారికి భ్రమ యెక్కడిది? దుఃఖ మెక్కడిది?

What delusion, what sorrow is there for the wise man, who sees the unity in existence and perceives all beings as his own self.

24. యస్తు సర్వాణి భూతాని

ఆత్మన్యేవానుపశ్యతి

nt వర్తమానేషు చాత్మానం
తతో నవిజగుష్పతే.

ఈశావాస్య. 6.

ఎవరైతే పరమాత్మయందే నమస్తభూతములను జూచు
న్నాడో, నమస్తభూతములయందును పరమాత్మను జూచు
1. న్నాడో అట్టివాడు ఏ భూతమును తనకన్న తక్కువగా
రక్షాడడు.

2. He, who sees all beings in Paramaatma and Paramaatma
all beings will not look down upon anything with contempt
as inferior to himself.

3. [మరా:—జీవన్ముక్తుడైన పురుషుడు తనను యావత్తు
స్వముతో ఐక్యపరచుకొనును అను ఆదర్శమును బోధించు
శ్రీమద్భాగవతములో నొక చక్కని కథ యివ్వబడినది.
వేదవ్యాసులవారి కుమారుడగు శుకమహర్షి చిన్న
మునుంచియు బ్రహ్మజ్ఞానియై జితేంద్రియుడై కామేచ్ఛ
త్తిగాలేక యావజ్జీవము బ్రహ్మచారిగానే యుండెను. ఆయన
స్వము నంతటితోను తనను ఐక్యతచేసికొనిన జీవన్ముక్తుడు.
దినము ఆయనను వెదకుటకై వేదవ్యాసులవారు బయలు
దేరి 'ఓహో కుమార' యని పిలువగానే చుట్టునున్న వృక్షము
న్నయు శుకమహర్షితో తన్మయత్వమును చెందినవియై 'ఓ'
ని బదులుచెప్పినవి. శ్రీమద్భాగవతము ప్రథమస్కంధ
లో బమ్మెర పోతన్నగారు యిటుల వ్రాసిరి:—

ముడై యెవ్వడు ముక్తకర్మచయుడై సన్యాసియై యొంటిబో
మహాభీతి నొహోకుమార! యనుచు వ్యాసుండుచీరంగ వృ
క్షములు దన్మయత్వ ప్రతిధ్వనులుచక్కంజేసి మున్నట్టిభూ
మయుక్త మొక్కెదబాదరాయణితపోధన్యాగ్రణి ధీమణి

ఈ శుకమహర్షి యే శ్రీమద్భాగవతమునంతను పరీక్షిస్తూ హారాజునకు బోధించిన మహాజ్ఞాని. ఇట్టి ఆదర్శములను ఉపనిషత్తులు బోధించుచుండ మానవులలో ఎక్కువ తక్కువ భేదము లేకుండు నుండగలవు? అట్టి భేదభావమును, అందువలన కలిగెడి అహంకారభావమును రూపుమాపి సర్వమానవ సమానత్వమును స్థాపించవలసియున్నది.]

25. విద్యయా కరోతి శ్రద్ధయోపనిషదా తదేవ
వీర్యవత్తరం భవతీతి ఖిలు.

ఛాంద్యోగ్య. పృ. పృ. 10.

తెలివితోడను శ్రద్ధతోడను బ్రహ్మజ్ఞానముతోడను చేయబడు ఏ మంచికార్యమైనను లేక నేవయైనను వీర్యవత్తరమగును.

Any good deed or service performed with intelligence, devotion and true knowledge of 'God' will be productive of great results.

26. కుర్వన్నే వేహకర్మాణి
జీవీషే చ్చతగ్ం సమాః
వీవం త్వయి నాన్యధేతోఽస్తి
నకర్మ లిప్యతే సరే.

ఈశావాస్య. 2.

ఈజగత్తునందు మంచికర్మలను చేయుటకొరకే, అనగా సంఘమునకును, దేశమునకును, మానవజాతికిని, సర్వభూతములకును సేవాధర్మమును నిర్వర్తించుటకొరకే, మానవుని ఆయుః పరిమాణమగు నూరు సంవత్సరములు పూర్తిగ జీవించి యుండవలెనని నీవు కోరదగియున్నది. అటుల గానిచో నది

వ్యర్థపుజన్ము. ఈ సేవాధర్మము నీయం దుంచబడినది. ఇంతకన్న మార్గాంతరము నీకు లేదు. నీవు ఫలాపేక్ష రహితముగా భగవదర్పణముగా నీ విధియని తలచి సేవాధర్మమును నిర్వహించినయెడల నీవుచేసిన కర్మలన్నియును నిన్ను పునర్జన్మమునకై బంధించునవిగాక నీకు జనన మరణ చక్రమునుండి విముక్తి శాశ్వతానందము కలుగును.

It will be proper on your part to desire to live for the full one hundred years which is the span of human life only for the purpose of performing good deeds, that is for the purpose of doing service to society, country, humanity and all living beings. Otherwise, the life you lead will be a useless one. This duty of service is placed on you. There is no other Path for you. Then the works you do as offerings to God, without attachment to the fruits thereof in a selfless manner, and as a matter of duty, will not bind you down to the next birth but will free you from the cycle of births and deaths and make you attain eternal bliss.

[షరా:—ఈ మహామంత్రము మానవుని జీవిత పరమావధిని శాసించుచున్నది. ఇది సర్వమానవుల ధర్మము. ఇదియే భగవద్గీతలో విస్తరించి చెప్పబడిన నిష్కామకర్మ. త్యాగము (Renunciation) సేవ (Service) భారతజాతికి ఆర్థము లని శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు చెప్పియున్నారు ఈశ్వర సేవ అనగ మాతృదేశమునకును సర్వమానవకోటికిని సర్వభూతములకును సేవ చేయుటయే అయియున్నది.]

27. వేదాపామేతం పురుషం మహాంతం

ఆదిత్యవర్ణం తమసఃపరస్తాత్

తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి

నాన్యఃపన్థా విద్యతేఽయనాయ.

శ్వేతాశ్వతర 3-8

శ్వేతాశ్వతరమహాముషి ఇటుల ప్రకటించినాడు. అంభ
కారమును దాటి తేజస్సునకు స్థానమై స్వయంప్రకాశమాను
డుగ నున్న పరమపురుషుని నేను పొందినాను. ఆయనను
పొందుటవలననే ఏ పురమాడైనను మృత్యువును గాటగలడు.
ఈ దుఃఖభూయిష్టమైన జననమరణ చక్రమునుండి తరించు
టకు ఆయనను పొందుటతప్ప వేరు మార్గములేదు.

The Maharshi Swetaaswatara has declared thus :—

I have realised the Paramapurusha, the self illuminous and omniscient who is beyond all darkness and ignorance. Any person who wants to conquer death can only do so by attaining Him. In order to become free from the cycle of births and deaths which are full of sorrow there is no other way except attaining Him.

[షరా:—మోక్షమనగా పరమాత్మను పొంది శాశ్వ
తానందమును అనుభవించుట యని మనము తెలిసికొని
యున్నాము. మోక్షమును పొందిన జీవాత్మ పరమాత్మ
యనెడి వీరయొక్క వివిధ శ్రుతులలో నొక శ్రుతియై పర
మాత్మతో కలసియే తన మధురగానమును వినిపించునని బృహ
గారణ్య కోపనిషత్తు 4-5-10 లో యాజ్ఞవల్క్యుడు తన భార్య
యగు మైత్రేయితో చెప్పెను. అప్పుడు పరమేశ్వరుడు గావిం
చుచున్న కార్యములో భాగస్వామి యగును. కాని పరమాత్మ
యొక్క ఇచ్ఛాప్రకారము ముక్తులైన జీవాత్మలు అనేకలోక
ములలో సంచరించుచు భర్తృసంస్థాపనవిధిని నిర్వహించుచు
తమ వ్యక్తిత్వమును కలిగియే యుందురు. (తైత్తిరీయ; ఛాం
దోగ్య) ఇట్టివారిని అపతారపురుషులని పిలచెదరు. ఈశ్వ
రాధాధనయొక్క యుద్దేశ్యము మోక్షమునొందుటకే. ఈశ్వ

దునివలె అయినగాని ఈశ్వరునిలో చేరుటకు జీవాత్మకు అర్హత కలుగనేరదు, మోక్షము కలుగదు, ఆపీణయొక్క మధుర శ్రుతులలో నొకశ్రుతిగాకపోయినచో మధురగానమునివ్వక అపశబ్దము పలుకును మధురశ్రుతియైనపుడే దానిని వీణలొ భాగముగా తీసికొనెదరు. గావున ఈశ్వరారాధనముపలన జీవాత్మ పరమాత్మవలె కావలెను అపఃపూర్ణుడైన మానవుడు పరిపూర్ణుడైన ఈశ్వరునివలె నగుటకే ఈశ్వరారాధనము సాధనమైయున్నది. సుతమైన స్థితిలోనుండి అనంతమైన స్థితిని పొందుట (from finite to infinitude) అపభూయిష్ఠమైన అపరిపూర్ణత్వమునుండి పరిపూర్ణత్వమును పొందుట - (from imperfect to perfect) మానవత్వమునుండి ఈశ్వరత్వమును పొందుట (from human to divine) ఇదియే మానవజీవితము యొక్క పరమావధి. "Be ye perfect as your Father in Heaven is" 'నా సంప్రదియగు భగవంతునివలె మీరుకూడ పరిపూర్ణత్వమును పొందుడు' అని ఏసుక్రీస్తు ప్రభువు కూడ చెప్పియున్నాడు. ఈశ్వరారాధనమునందు (1) పై. నె. 26, 24 ర్థములలో చెప్పబడినటుల యావత్తు విశ్వము పరమేశ్వరునున్నది, యావత్తు విశ్వములో పరమేశ్వరు డున్నాడు జ్ఞానము. అందువలన సర్వమానవులను సమస్త భూతములనువలెనే చూచుకొనుట, వారి కష్టములనుతన విగతే భావతన్నివారణకై కృషిసలుపుట. (2) పై. నె. 13, 14, 1 మంత్రములలో చెప్పబడినటుల పరమేశ్వరుడు ప్రేమస్వరూపుని యుపాసించి మూర్త్యదేశమును సర్వమానవులను భూతములను ప్రేమించి వారి కష్టముల నివారణకై

పడుట. (3) పై నె 19, 20 ర్ల మంత్రములలో చెప్పబడినటుల యోగసమాధిలో పరమాత్మ మీద యావత్తు మనస్సును ధారణముచేసి ఆయనను తన హృదయములో దర్శించుచుండుట. యోగసమాధి చాలించగనే అత్యంత మైన తేజస్సుతో ఆత్మశక్తితో దేశోద్ధరణమునకు ప్రపంచోద్ధరణమునకు పూనుకొనుట. (4) పై 25, 26 ర్ల మంత్రములలో చెప్పబడినటుల సేవాతత్పరతను పొంది సంఘోద్ధరణ దేశోద్ధరణ లోకోద్ధరణ కార్యములలో నిమగ్నుడగుట. (5) పై నె 7 రు మంత్రములో చెప్పబడినటుల పరమాత్మయొక్క ధర్మసంస్థాపనయజ్ఞము నందు సమిధయై ఆత్మార్పణము గావించుట. అందుకు కావలసిన వైరాగ్యము త్యాగము - ఇవన్నియు ఈశ్వరారాధనముయొక్క భాగములై యున్నవి. శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు చెప్పినటుల జ్ఞాన యోగము, భక్తియోగము, రాజయోగము, కర్మయోగములు, మరికొందరు చెప్పినటుల భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యములు ఈశ్వరారాధనముయొక్క వివిధభాగములై యున్నవి. పరస్మిన్ నివలె నగుట యనగా సేమూడవపాఠములో చెప్పబడిన మేశ్వరుని గుణములగు ఆత్మశక్తి, పరిశుద్ధత, సత్యము, ధర్మము, విజ్ఞానము, ఆనందములను పరిపూర్ణముగా పొందుట. ఇందుకు బ్రహ్మచర్యము గొప్ప సాధనము. పైవిధముగా శ్రద్ధతోను విశ్వాసముతోను ఈశ్వరారాధనము చేయ యత్నించినకొలదియు మానవుడు పై మెట్ల కెక్కి ఈశ్వర సహాయముచే పరిపూర్ణత్వమును పొందును. శ్రీమధుసూదన నరస్య తులవారు చెప్పినటుల భ్రమరము ఒక కీటకమును తెచ్చి తన

వలెనే చేసినటుల ప్రేమస్వరూపుడైన పరమాత్మ నిజమైన భక్తునికి చేయూతనిచ్చి పైకెత్తి తన వలెనే అగునట్లు చేయును.]

28-(1) పరమం సామ్యముపైతి. మ. తృ. పృథమ కి.
సముక్తజీవుఁడు పరమేశ్వరునితో మానుడగును.

The liberated soul attains equality with God.

(2) స యథా వీణాయై వాద్యమానాయై
నవాహ్యో ఇచ్చిబ్దో ఇచ్చిక్షుయాద్
గ్రహణాయ వీణాయైనుగ్రహ
ణేన-వీణావాదస్యవా-శబ్దో గృహీతః

బృహదారణ్యక 4-5-10

వీణాగానము చేయునపుడు దాని వివిధప్రత్యేకశ్రుతులను వేరువేరుగ తెలిసికొనజాలము. అవన్నియు ఆ వీణాగానములో కలసిపోవును. వీణయొక్క వివిధ వాయిద్యములు మొత్తపుగానములో చేరిపోవును. (ఇటులనే ముక్తుడైన జీవాత్మ ఈశ్వరు డనెడి వీణాగానములో నొక శ్రుతి యగుచున్నాడ)

As when a Veena is played on, one cannot distinguish its various particular notes, but they are included in the general note of the Veena or in the general sound produced by different kinds of playing (so the liberated soul becomes a note in the harmonious music of the Veena, namely God).

(3) సః స్వరః ధృవతి

తన్య సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి.

ఛాందోగ్య. సప్తమ. పంచవిం.

ముక్తజీవుడు ఈశ్వరత్వమును పొందుచున్నాడు.
స్వతంత్రుడై పరమాత్మయొక్క యుద్దేశ్యమైన భక్తస

కొరకు ముక్తజీవుడు సమస్త లోకములలోను సంచరించుచున్నాడు.

The liberated soul attains the perfection of Godhood. He moves about, with absolute freedom, in all the worlds for the purpose of establishing Dharma (righteousness.)

అద్వైతానుసంధానము

[పరా:—జీవుడు సరమాత్మయను మండుచున్న అగ్ని నుండి వచ్చిన నిశ్చరశ్శయినీచు మరల నా యగ్ని లోనే చేరునఁ యు వెనుకట దివి పరము నెఱి రు మంత్రముతో చెప్పబడినది. ఈమంత్రముతో ఈశ్వరానివలె అయిన జీవాత్మ మరల ఈశ్వరుని పొందుచున్నదనియు, ఈశ్వరత్వమును పొందుచున్నదనియు చెప్పబడినది. ప్రత్యేకముగ వచ్చిన నిశ్చరశ్శ మరల మండుచున్న అగ్నిలో భాగమైనది. ఇట్టి స్థితిలోనికి (జీవుడు) మానవుడు పచ్చుటకు ఈపాఠముతో చెప్పబడిన విధముగా ఈశ్వరా-రాధనను చేయవలెను. అనగా మానవుడు ఈపాఠముతో చెప్పబడిన విధముగా జితేంద్రియుడై హృదయపారిశుద్ధ్యమునుపొంది పాపరహితుడై ఇందులో చెప్ప సిన శిక్షణములను పొంది ఉపాసనలను గావించి అత్యంతమైన తననను మానవసేవను చేసి ధర్మసంస్థాపనకొర కఖండమైన స్వర్గమునుగెలిసి ఈశ్వరునియొక్క సమస్త సద్గుణములలో పరి పూర్ణత్వమును పొంది జ్ఞానానందస్వరూపుడుగ కావలెను. ఇట్టి స్థితిలోనికి వచ్చినవాడే 'అహం బ్రహ్మస్మి' 'శివోహం' 'నేనే పరబ్రహ్మము' అని తలచుటకు, 'చెప్పుటకు' అర్హతకల వాడగుచున్నాడు. ఇట్టి స్థితిని పొందినవాడు జీవస్మక్తుడు. ఇందుకొరకు మానవుడు సర్వదా కృషిసలుచవలెను. "బ్రహ్మ

వారి, యితి, గృహస్థం దేవ్యదేసీయు, చిత్తంబు పరిపక్వంబు గాక అద్వైతానుసంధానంబు చేసినయెడల మూఢుండగును” అని శ్రీమద్భాగవతము సప్తమస్కంధములో నారదుడు ధర్మ రాజునకు చెప్పినదానిలో కలదు. ప్రపంచములో పుట్టిన ఆత్మ్యుత్తమ ఆధ్యాత్మిక, నైతిక మేధావి (Great spiritual and moral genius) యగు శ్రీ శంకరాచార్యులవారి అద్వైత తత్త్వమును, ‘మాయ’ (భ్రాంతి) సిద్ధాంతమును, కర్మసిద్ధాంతమును, తెలియని అపార్థములచే అచేమందినమూఢులు పాదుచేసి “సర్వము భూయః, పాపపుణ్యములు భ్రాంతి, ఇది ఇది ఒకటే నుంచినెట్లు అంతా బ్రహ్మమే, అంతా ప్రారబ్ధకర్మమే, మనము చేయుగలది ఏమియు లేదు” అనువకాటలను ప్రయోగించుచు, ప్రజలను నిస్సహాయులుగను అనీతిపరులుగను గావించి ఉత్కృష్టమైన వేదాంతముయొక్క గౌరవమును చెడగొట్టుచున్నారు. అట్టి వారిని మూఢులని స్వార్థపరులని మౌనగాండ్రని ప్రజలు గ్రహించవలెను.]

అ జ ప పా త ము

మౌనవధర్మములు (Duties of Man)

1. యః ఛందసా మృషభో విశ్వరూప
నమేంద్రో మేధయా స్పృహోతు
శరీరం మే విచర్షణమ్
జిహ్వమే మధునుత్తమా, కర్ణాభ్యాం భూరి విశ్రవమ్,
తైత్తిరీయః కష. చతుర్థ. 1,

వేదమంత్రము లెవనిని . పరమపురుషుడని తెలుపుచున్నవో, ఎవరు శక్తుల న్యాయమైన కోరికలను దీర్చునో, అట్టి పరమాత్మ నాకు బుద్ధిబలమును ప్రసాదించునుగాక.

నా శరీరము బలారోగ్యములు గలదియై ప్రకాశించునుగాక; నా నాలుక మధురవాక్కుగా నుండునుగాక; నా చెవులెల్ల ప్లవకును యోగ్యమైన వాటినే వినుచుండునుగాక.

May He who is the most excellent in the sacred hymns and He who is the Supreme Lord that fulfils all the proper desires of the devotees grant me intellectual vigour.

May my body shine in health and strength, may my speech be sweet and gentle, may my ears always listen to good things.

[షరా:—శరీరమును దృఢముగాను ఆరోగ్యముగను ఉంచుకోవలసినదని, బుద్ధిబలమును బాగుగా వృద్ధిచేసికొని జ్ఞానమును సంపాదించవలెనని, ఇంద్రియనిగ్రహము కలిగి యోగ్యమైన ప్రవర్తన కలిగియుండవలెనని, చెడునంగతులు గనకుండ ఎల్లప్లవకును యోగ్యమైన వాటిని, ఉపయోగ్యమైన వాటినే వినుచుండవలెనని, ఇతరులతో చేయు సంభాషణ ఎరుషముగా నుండక బహుమర్యాదకరమైనదిగ నుండవలెనని ఉపనిషత్తులు పదేపదే చెప్పుచున్నవి. శరీరమునకు ఆరోగ్యమును బలమును ఆయుర్వృద్ధిని కలుగజేయుటకు మిగుల ముఖ్యమైనవి (ఉపవ్రంతములు) మంచి ఆహారము, నరియైనదిగ, బ్రహ్మచర్యములని చరకసంహిత సూత్రస్థానము ఏకాదశాధ్యాయమునందు చెప్పబడినది. (త్రయ ఉపవ్రంతా నైతి ఆహారః స్యస్నో బ్రహ్మచర్యమితి.)]

2. మాతృదేవో భవ; పితృదేవో భవ;
ఆచార్యదేవో భవ; అతిథిదేవో భవ;

తైత్తిరీయ, శిక్ష. ఏ కాండ. 3

తల్లిని, తండ్రిని, గురువును, అతిథిని దైవమువలె
భారవించవలెను.

Treat your mother, father, preceptor, and guest (like God)
with the utmost respect.

3. యా న్యనవద్యాని కర్మాణి; తాని నేవితవ్యాని; నో
ఇతరాణి; తైత్తిరీయశిక్ష, ఏ కాండ 4

ఏపనులు నింద్యములుకావో ఆ పనులు చేయదగినవి.
ఇతరములు ఆచరింపదగినవి కావు.

Those acts which are irreproachable alone are to be
performed and not others.

4. అన్నం నపరిచక్షీత; తద్వృతమ్;

తైత్తిరీయ శ్లో. అష్ట.

అన్నం బహుకుర్వీత; తద్వృతమ్;

తైత్తిరీయ శ్లో. నవమ

అన్నమును పారవేయకూడదు. అది వ్రేతముగా
భావించవలెను.

అన్నమును వృద్ధిచేసి బహుజనోపయుక్తముగా
చేయుము, ఇది వ్రేతముగా భావించవలెను.

You should not throw away food. This should be observed
as a pious rule.

You should increase the production of food and make it
available to many. That should be observed as a pious rule

5. కకంఠన వసతౌ ప్రాశ్నాచక్షితః తద్వతమ్;
తస్మా ద్యమో కయోచ విధయో బహ్వాం పాప్ను
యాత్ తైత్తిరీయ. భృగు. దశమ.

స్పృహమునకు వచ్చిన యే అతిథినిగాని నిరాకరించ
గూడదు. అది వితముగా భావించవలెను. అందువలన బహు
జనోపయుక్తముగా చేయుటకై ఏదోఒక (న్యాయమైన) పద్ధతి
మీద నవస్పృహనని అర్హమును న. పాదించ వలెను.

You should not reject any person who seeks hospitality
at your house. That should be observed as a pious rule.
Therefore you should acquire food plentifully by all (proper)
means to be used for the benefit of many.

[ప్రథా:- యై నానై దే మంత్రీణాం యుద్దేశము
మన చుట్టునున్న సాక్షులమునా నీ కుగాని తిండిలేక మలముల
మాడకూడదు. భోజనము లేక పన్ను పడుకూడదు. ఆస్నము
లేక చావకూడదు. ఇది మన భారతీయ సామరీకత యొక్క
పునాదులలో నొకటి.]

6 ఈశావాస్య మిదగ్ం సర్వం
యత్కించ జగత్సా జగత్
తేన త్యక్తేన భుజ్జీధా
మా గృధః కస్యస్మి ద్ధనమ్.

ఈశావాస్య 1.

ఈ మారీపోవుచుండెడి సర్వముగల్గు దానికి నియామకు
డును ప్రభువును కలసి ఈశ్వరునిచేత వ్యాపించబడి యున్నది.
జగత్తుయొక్క పౌలి చిన్న భాగము కూడ ఆయనచేత వ్యాపిం
చబడి యున్నది. (కావున జగత్తులోని ప్రతి వస్తువు ఆయనదే.
నీ స్వాధీనములోని ఆ స్తికూడ ఆయనదే.) కావున నీకు లభిం

ఆత్మిని త్యాగబుద్ధితో మాత్రము అనుభవించవలెను. (అంతవరకు అవసరమో అంత మాత్ర మనుభవింపగలిగిన దానిని సరోపకారమునకై వినియోగించును.) అతడు చెందిన దానినికై ఎన్నడును ఆశించకుము.

The whole changing universe is pervaded by Iswara who is Lord and Controller and every small part of it is pervaded by Him. (Therefore everything in the universe belongs to Him. The property that is in your possession also belongs to Him.) Therefore you should only enjoy in a spirit of sacrifice. (Enjoy only to the extent that is absolutely necessary for you. Use the rest for the good of others.) Never enjoy that which belongs to another.

[మరొకటి:—ఈ మంత్రముయొక్క యుద్దేశ్యము 'సర్వే సుఖినోభవన్తు' అయియున్నది. మానవులు తోడిమానవులు, మానవసంఘములు తోడి మానవసంఘములను, మానవులు తోడిమానవజాతులను, అణగదొక్కి వారి స్వత్వము, ఆత్మిని, సంపదను అపహరించుటకు యత్నించకూడదని ఈ మంత్రము శాసించుచున్నది. అట్లు అపహరించవలెననుమాటను విడిచి పెట్టినయెడల సర్వమానవులును, మానవములును, మానవజాతులును సుఖవంతు లగుదురు. లోక శాంతి, ప్రేమ, సోదరత్వము వర్ధిల్లును. ఇంతేగాక వులు తమకు లభించిన ఆత్మికతాము (బ్రహ్మీలమని) ధర్మమని మాత్రమే యని తలచి తమ అవసరములకు నీనది పోగా మిగిలిన దానిని దేశమునకు మానవజాతికి రక్షణ చేయుట కుపయోగించవలెనని కూడ యీ మంత్రము చెప్పుచున్నది.]

7 స్త్రోతో హిరణ్యస్య సురాం పిబగ్శ్చ గురోస్తల్ప
 మావసః బ్రహ్మహాచ ఏతే పతన్తి
 చత్వారః పంచమ శ్చాచరగ్ స్తైరితి.

ఛాందోగ్యపంచమ. ౬౪వ

బంగారము దొంగిలించినవాడు, సురాపానము చే
 వాడు, గురుభార్యతో వ్యభిచారము చేయువాడు, బ్రహ్మ
 యైన వానిని హత్యచేయువాడు, ఈ నలుగురును మహా
 కులు. వారితో నహవాసము చేయువాడు కూడ అయి
 పాతకుడు. ఈ అయిదుగురికి పంచమహాపాతకు లని పేరు.

He who steals gold, he who drinks toddy and liquor,
 who commits adultery with his preceptor's wife and he who
 kills a good and holy person—these four are the great
 sinners. He who associates with any of these four is the
 sinner. These are called the "Five great sinners."

[షరాః—ఇందులో నాలుగు చెడు పనులు బహు
 గొప్ప పాప కృత్యములని చెప్పబడినవి. సురాపానమును చే
 వాడు వివేకము సంతము నశించి ఎట్టి యితర పాపకృత్య
 లను చేయుటకు వెనుతీయుడు. గనుక ఇది మహాపాతకము. ఈ
 విద్యనిచ్చిన గురువుయొక్క భార్య తనకు తల్లివంటిది. ఆ
 వంటి గురువత్నితోనే సంగమము చేసినవాని ఇంద్రియ
 త్యమునకు మేరయండదు. కామమునకు అతడు పూర్తిగా
 దైవోపాయనాడు- గనుక ఇది పరిమిత మహాపాతకము. బ్రహ్మ
 జ్ఞానియై ఎవరికిని అపకారము చేయక ఇతరుల కుపకార
 చేయుటయందే కాలము గడుపు పుణ్యాత్ముని చంపినవా
 ఎవరిని హింసించుటకును హత్యచేయుటకును సందేహింపకు
 అతని దోషమునకు మేరలేదు. గనుక ఇదికూడ మహాపా

మొదటి మహాపాతకమైన దొంగతనములో బంగార
మాత్రము చేర్చుటలో చాల అర్థము కలదు. ఒకమాన
విడిలేక మలమలమాడుచు దగ్గరగా కనుపడిన అన్నమును
తర భోజ్యములనుగాని దొంగిలించి తిన్నచో బియ్యమును
చేరించి పస్తుపడుకొనియున్న తన దారాపుత్రులకు పెట్టి
దానిని నేరముగ నెంచక శిక్షించక విడిచిపెట్టవలెనని
శాస్త్రే త్రంబులఁజొచ్చి ఉదదపూరణ మాత్రంబు దొంగిలిం
దని దండింపక విడిచిపెట్టవలెనని నారదుడు ధర్మరాజున
శించినట్లు శ్రీ మహాభాగవతము సప్తమస్కంధములో
డి. అటులగాక బంగారమును దొంగిలించుచున్నవాడు
దాచుకొని కొంత ఆస్తిగ మార్చుకోవలెనని యుద్దే
వాడు. బంగారముయొక్క దొంగతనమనగా ఇతరుల
అపహరించుటయై యున్నది. ఇదికూడదని పైన చెప్ప
నది (ఈశావాస్య మిదగ్గం సర్వం) అను మంత్ర
శాసించబడి యున్నది.

తచేత దేవైషా దైవో వాగనువదతిస్తన

యిత్సుర్ “ద” “ద” “ద” ఇతి

దామ్యత దత్త దయధ్ త్రమితి తచేతత్రయం శిక్షత్
దమం దానం దయామితి.

బృహదారణ్యక 5-2-3

“ద” “ద” “ద” అని మూడు మార్లు ఈశ్వరవాణి
ములోనుండి పలికినది. అనగ ‘ఇందియనిగ్రహముకలిగి
నుడు. త్యాగముచేయుదు. దయకలిగి యుండుడు’ అని;
వ్రతి వారును దానము అనగా త్యాగము, దమము

అనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము, దయఅనగా ప్రేమ, అనుమూసద్గుణములను బాగుగా అభ్యసింపవలెను.

That very thing is repeated by the heavenly voice to cloud as 'Da,' 'Da,' 'Da,' control yourself; 'Give and have compassion'. Therefore, every one should practice the three virtues, self control, self sacrifice and love.

9. శ్రద్ధయా దేయం; అశ్రద్ధయాఽ దేయం;
శ్రియా దేయం; హిరియా దేయం;
భియా దేయం; సంవిదా దేయం;

తైత్తిరీయ శిక్ష, ఏ కాండశ

దానము చేయునపుడు శ్రద్ధగా చేయవలెను. అశ్రద్ధగా చేయ గూడదు. సంతోషముగాను, అడకువతోను భయభక్తుతోను, సంకల్ప పూర్వకముగాను దానము చేయవలెను.

Gifts must be made with diligence but never in a careless manner. When you make a gift you must do it with pleasure, humility, fear and willingness.

10. అథ య త్తపో దాన మ్భార్యన నుహింసా
సత్యవచన మితి తా అస్య దక్షిణాః.

ఛాందోగ్య తృతీయ సప్తధ్య

తపస్సు, త్యాగము, అందరియందును ననుభావము అహింస, సత్యము, అనునవియే ఈ యజ్ఞమునకు దక్షిణలు.

Tapas (concentrated meditation), self sacrifice, treating all alike, non-violence and truth are the only offerings in the yagna (sacrifice.)

[మరా:—దీనినిగూర్చి పై అంశముల పాఠము 1 నుంత్రములలో చెప్పబడిన మరాను చూడుము.]

11. సత్యమేవ జయతే, నాన్యతం,
సత్యమే జయించును. అసత్యము జయించదు.

ముణ్డక తృ. పృ. 6

- Truth alone will triumph. Untruth will never succeed.
12. సత్యంవద, ధర్మంచర. తైత్తిరీయ శ్లో. ఏకాదశ 1.

సత్యము పలుకుము. ధర్మముగా ప్రవర్తించుము.

Be truthful ; Let your conduct be righteous.

13. తచ్ఛ్రేయో రూప మత్యస్యజిత ధర్మం తస్మా
ద్ధర్మా త్పరం నాస్తి అధో అబలీయాన్
బలీయాన్స తా శంసతే ధర్మేణ
యోవై సధర్మః సత్యం వై తత్.

బృహదారణ్యక 1-4-14.

ధర్మము అను ఉత్కృష్టమైన రూపమును ఆయన
సరమపురుషుడు) దాల్చెను. ధర్మము కన్న గొప్పది లేనేలేదు.
సపక్షమున ధర్మముగల బలహీనుడు ఎంతటి బలవంతుడైన
నోడించగలడు. ధర్మమే సత్యము.

He (Paramaatma) projected that excellent form of His,
namely Dharma (righteousness and justice). There is nothing
higher than Dharma. Even a weak man can defeat a
mighty person with the weapon of Dharma. Dharma is truth.

14. సత్యా స్సప్రమదితివ్యం, ధర్మా స్సప్రమదితవ్యం
కుశలా స్సప్రమదితివ్యం, భూత్యై నప్రమదివ్యం.

తైత్తిరీయ. శ్లో. ఏకాదశ. 2.

సత్యమునుండి తప్పిపోకుము ధర్మనిర్వహణము నుండి
వృషోకుము. యోగ్యమైన కార్యములనుండి తప్పిపోకుము.
లోపకార కార్యములనుండి తప్పిపోకుము.

Do not swerve from truth. Do not swerve from duty.
Do not swerve from righteous conduct. Do not swerve from
doing good to others.

15. ఋతంచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
సత్యంచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
తపశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
దమశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
అగ్నిహోత్రంచ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ
అతిథయశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
మానుషంచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
ప్రజాచ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
ప్రజనశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ
ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ

తైత్తిరీయ, ౩.౬. నవమ 1.

ధర్మమునుగూర్చి బాగుగ దెలిసికొని ఆచరించును.
ఇతరులకు బోధించవలెను.

సత్యమును గూర్చి	”
తపస్సును గూర్చి	”
ఇంద్రియ నిగ్రహమును గూర్చి	”
మనః పారిశుద్ధ్యమును గూర్చి	”
జ్ఞాన్ని మంచినమయములందు ప్రత్యేకముగ	
చేయుఅగ్నిహోత్రమును గూర్చి	”
నిత్యాగ్నిహోత్రమును గూర్చి	”
అతిథిని గౌరవించుటను గూర్చి	”

సిరిసంపదలకు, ప్రపంచ వ్యవహారములకు

కావలసిన విద్యలను గూర్చి ఇరులకు బోధించవలెను

పిల్లల పెంపకమును గూర్చి

”

ధర్మపత్నికి సంబంధించిన ధర్మములనుగూర్చి

”

కుటుంబధర్మములను గూర్చి

”

You should learn properly and act up to it, and preach to others about Dharma

” Truth

” Thapas

” Self control

” Mental purity

” Performing oblations in fire on auspicious occasions

” Performing oblations in fire every-day

” Hospitality

” Sciences necessary for prosperity and worldly affairs

” Bringing up children

” Your duties to your wife,

” Your duties as a house-holder.

[షరా:—1. ఇంద్రాదిదేవతల వీర్యార్థము గాక పరబ్రహ్మము నపేక్షించి అగ్నిహోత్రములో హోమము చేయుట కూడ నొక ఆరాధనావిధానముగా మున్దకోపనిషత్తు ప్ర. ద్వి. 1) లో చెప్పబడియున్నది. సాధారణముగ ఈర్వరాధన మానసికముగనే చేయుట ఉపనిషత్తులలో చెప్పబడియున్నది. ఏ కాదకోపనిషత్తులలో నెచటను విశ్వరాధనము చెప్పబడియుండలేదు. ఛాందోగ్యోపనిషత్తు త్రయోవింశితిండు ములో కూడ గృహస్థాశ్రమమునందు అగ్నిహోత్రములో

పరమాత్మ నుద్దేశించి హోమము చేయుటనుగూర్చి చెప్పబడినది.

2. మానవులకు ధర్మార్థకామమోక్షములను చతుర్విధ పురుషార్థములను కలుగజేయు నుద్దేశించిన మహామంత్రమిది. “మానుషం చ” అని చెప్పుటలో ధనసంపాదనకు కావలసిన వ్యవసాయము, వర్తకము, పరిశ్రమలు మొదలగు వృత్తివిద్యలు వైద్య, శిల్ప, ఇంజనీయరింగు, ప్రకృతి శాస్త్రములు, జ్యోతిష రాజకీయాధిక శాస్త్రములు, పరిపాలనా విధానము, సైనిక శిక్షణము, ధర్మశాస్త్రము మొదలగు పై 16 పాఠముయొక్క 16 మంత్రము క్రింది సూత్రాలో బ్రహ్మచర్యాశ్రమములో చదువు విద్యలన్నియు ఇమిడియున్నవి. గృహస్థశ్రమములో అవసరమైనవాటి నన్నిటిని ఎక్కువగా నేర్చుకొనుచు అనుష్ఠించుచు ఇతరులకు బోధించుచుండవలెనని చెప్పబడినది. వీటి వలన గృహస్థు మంచిజ్ఞానసంపాదనము చేసి జ్ఞానవ్యాపకము చేయుచు ద్రవ్య మార్జించి చక్కగా కుటుంబనిర్వహణము చేయును. భోగము, త్యాగము రెండును అతని ధర్మములు. తాను సంపన్నుడై జాతీయ ధనమును పెంపొందింపజేయును. తాను ధార్మికుడై దేశములోని ధార్మికబుద్ధిని వృద్ధిచేయును. ఖద్దరుగృహపరిశ్రమలవలన స్త్రీలుకూడ కుటుంబ ఆదాయమును వృద్ధిచేసిరి. భారత జాతీయ జీవనమునకు పునాది సంస్థ (Social Unit), కుటుంబమైయున్నది గాని వ్యక్తకాదు. అందువల్ల వివాహము మత ధర్మమైయున్నది. గాని కండ్రాక్టు కాదు. కుటుంబములోని భార్యార్థ ర్త లిరువురును ప్రేమకలిగి సుఖముగా నుండవలెను. ఒకరినొకరు ఇంద్రియలోలత్వమునకును,

స్వార్థపరత్వమునకును కేవలము ధనకాంక్షకును లాగక ఉభయులును, విద్యావంతులై, జ్ఞానవంతులై, జితేంద్రియులై, త్యాగశీలులై, దేశసేవాసిరతులై, ధర్మాచరణమునందు పరస్పర సహాయులై, మోక్షానకులై యుండవలెను. భోగముతో పాటు త్యాగము కలిగియుండవలెను. నీ ఆస్తిని త్యాగబుద్ధితో అనుభవింపుము, ఇతరులదానికొరకు ఆశించకు మని చెప్పబడియున్నది. సంతానముకొరకు మాత్రమే సంభోగము చేయవలెనుగాని కామేచ్ఛను వృద్ధిపొందించుకొనకూడదను ఆదర్శము నిధిగా చెప్పబడినది. ఇటుల చేయుటకూడ బ్రహ్మచర్యవ్రతమనియే చెప్పబడుచున్నది. మంచి పుత్రులను పుత్రికలను కనిబాగుగా పెంచి దేశమునకు మేలు చేయవలెను. భార్యభర్తలెంతయోగ్యులైన పారి పుత్రులును, పుత్రికలును అంతయోగ్యులగుదురు. కావుననే ఈ మంత్రములో భర్తవత్సితో పిలువల కాపురము చేయవలెనో, సంతానము నెటుల కనిపెంచవలెనో, కుటుంబము నెటుల వృద్ధిచేసికొనవలెనో, ఇంటికి వచ్చిన అతిథుల నెటుల గౌరవించవలెనో, (ప్రజాచ, ప్రజాచక్ర, ప్రజాతిశ్చ, అతిథయశ్చ, స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ) తెలిసికొని ఆచరించుచు ఇతరులకు బోధ చేయవలెను అని శాసించబడినది ఇతర ఆశ్రమములకంటె కూడ గృహస్థాశ్రమము చాల ముఖ్యమైనది. ఆదర్శప్రాయమైన గృహస్థు ఆ కాలములో జనకముహూర్తము, బ్రహ్మచర్యాశ్రమమునుండి సరాసరిగాను, గృహస్థాశ్రమము నుండియు, సన్న్యాసాశ్రమమును స్వీకరించి మాచిత్యము దేశ సేవలోను మాసవసేవలోను కాలముగడిపు యతులను పోషించుట గృహస్థయొక్క ధర్మము. గురుకలాశ్రమములను residential universities) స్థాపించి నడుపుచున్న ఆచార్యులను

పోషించువిధికూడ ప్రభుత్వముతోపాటు గృహస్థులమీద
నున్నది. [నమస్తయేన జాతీయప్రతిష్ఠాపనలను త్యాగశీలురను
గృహస్థులు పోషించవలసి యున్నది.]

16. ఉత్తిష్ఠత జాగ్రత

ప్రాప్య వరాన్నిబోధత.

కఠ. పృ. తృ. 14

లేవండి, మేలుకోండి, సరియైన బోధను పొంది గమ్య
స్థానమును జేరండి.

Arise, awake, being properly enlightened, attain the goal.

శాంతిమంత్రము

ఓమ్ ఆప్యాయన్తు మమాజ్ఞాని, వాక్ష్వాణశ్చక్షుశ్చోత్తరీ

మధోబలమింద్రియాణి చ నర్వాణి, సర్వం బ్రహ్మపనిషదం
నూఽహం బ్రహ్మనిరాకుర్యాం, మామాబ్రహ్మనిరాకరో
దనిరాకరణమ్, స్వరాకరణం మేఽస్తు
తదాత్మనిరతేయ ఉపనిషత్సుధర్మా, స్తేమయినన్తు తేమయి సన్తు
కేనోపనిషత్, శాంతి మంత్రము.

ఓం శాన్తి శాన్తి శాన్తి

నా అంగములు నాకు ప్రాణము కన్నులు చెవులు
అజేవిధముగ నా యొక్క అన్ని ఇంద్రియములు బలము,
నా స్వభావనిర్వహణము నకుగాను శక్తి మంతములై యుండును
గాక. సర్వమును ఉపనిషత్తులలో ప్రతిపాదించబడినట్లు బ్రహ్మ
త్వకమే. నేను ఈశ్వరుని వదలిపెట్టను. ఆయన నన్ను త్యజిం
చడు. నేను ఈశ్వరుని, ఈశ్వరుడు నన్ను వదలిపెట్టకుండెదము

గాక. వరమాత్మానక్తులకు ఉపనిషత్తులలో ఏ ధర్మములు (నుగుణములు) చెప్పబడియున్నవో అవి నాయందుండునుగాక, అవి నాయందుండునుగాక.

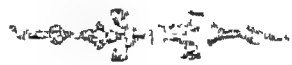
ఓం శాంతి శాంతి శాంతి.

May my limbs, speech, life, eyes and ears and similarly all my senses and vitality increase in strength and make me fully fit to discharge my Dharma properly. All is Parabrahma as described in the Upanishads. I shall never give up God. He will never forsake me. May both of us (God and my self) not be separated from one another. May all the virtues prescribed by the Upanishads for seekers after God reside in me. May they reside in me.

Om; Peace; Peace; Peace:

అనుబంధము 1

స్త్రీల ఉన్నతస్థితి

ఉపనిషత్తుల కాలమున స్త్రీలకు సర్వవిధములను పురుషులతోపాటు సమానముగ హక్కు భాధ్యతలు గౌరవప్రతిపత్తి ప్రబలియుండెను. ఆనంగణిని ఋజువు చేయుటకు ఈశ్రింది మంత్రములను ఇవ్వడమైనది.

1. నవేనై వరేమే తస్మాదేకాకీ న రమతే; స
ద్వితీయమైచ్ఛత్! సహైతావానాస
యథా స్త్రీపునూంసౌ సంపరిప్రక్తౌ
న ఇమమేవాత్మానం ద్వేధాపాత
యత్ తతః పతిశ్చపత్నీచా భవతామ్
తస్మా దిద మర్థ బృగల మివ ఖి ఇతిహా
స్మాహ యాజ్ఞవల్క్యః తస్మాదయ మా
కాశః స్త్రీయా పూర్వత ఏన; తాం సమ
భవత్ తతోమనుష్యా అజాయంత.

బృహదారణ్యక. 1-4-3

“(ప్రథమ) పురుషుడు సుఖముగా నుండలేదు. ఒంటరిగా నుండువారికి సుఖములేదు. తనకు సహచారిణి కావలెనని కోరెను. శరీరమును పెద్దదిగచేసి భార్యాభర్తలు కాగిలిండుకొని యొకటిగానున్నటుల నృప్తించుకొనెను. అంతట ఆ పెద్ద శరీరమును రెండు సమభాగములుగా విభజించెను. అందులో

నుండి భార్యాభర్త లిరువు రుచ్చవిల్లిరి. శాబట్టి ఈశ్వరము (పురుషుని శరీరము) తనలో సగభాగమే. రెండు సమచెక్కలుగా చీల్చబడిన బటాణిగింజయొక్క ఒక చెక్కవలె సగభాగమై యున్నది. మిగిలిన సగభాగము (వివాహమాడి) భార్యను తెచ్చుకొన్నప్పుడే పూర్తియగును. అప్పుడాయన ఆమెతో కలిసిపోయి యేకమగుదురు. వారిద్దరి సంయోగమునుండి మానవులు జన్మించిరి, అని యాజ్ఞవల్క్యమహర్షి చెప్పెను.” ఈ మంత్రమువలన పురుషుడు స్త్రీ ఒకే శరీరములోని సగభాగములనియు సమానదాకు బాధ్యతలు కలవారనియు తెలుసుచున్నది. భారతవంశముయొక్క ఆదర్శము అర్ధనారీశ్వరుడగు ఈశ్వరుడు. ఆయన తన భార్యయగు పార్వతిని (శక్తిని) సగభాగముగ చేసికొనియున్నాడు. ఉపనిషత్తులు గృహస్థశ్రీమమును ప్రశంసించుచున్నవి. వివాహము కాకముందు పురుషుడు సుఖముగా నుండడు, తనలో సగముగానే యుండును. ఈ కొరతను తీసివేసి తాను పూర్తియగుటకుగాను వివాహమాడి భార్యను తెచ్చుకొనును, అని శ్రీ శంకరాచార్యులవారే తమ భాష్యములో వ్రాసినారు. “నీ భార్యయందును పిల్లలయందును ప్రేమ నీ యాత్మోన్నతికి తోడ్పడును. నీలో ప్రేమ అను సద్గుణము వృద్ధియై దేశమును మానవకోటిని, సర్వనిశ్చయమును ప్రేమించుటకు దారి తీయును.” అని బృహదారణ్యకోపనిషత్తు చెప్పినది. సుఖమైనట్టియు శాంతియుతమైనట్టియు ప్రేమపూరితమైనట్టియు ఆత్మోన్నతికి తోడ్పడునట్టియు కటుంబము భారతజాతీయ జీవనమునకు ప్రథమపునాది (Unit) గా చేయబడినది. అందువల్లనే ఖద్గరుకును గృహపరిశ్రమలకును

మన దేశములో నెల్లప్పుడును పోముఖ్య మివ్వబడుచున్నది. అంతేకాని శాస్త్రుత సోవియట్ రష్యాలోవలె భారతజాతీయ జీవనమునకు పునాది వ్యక్తి (Individual) కాదు. అందువల్ల భారతవర్షములో వివాహము మతభర్తయై యున్నది. భార్యా భర్తల సంబంధము పవిత్రము. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు తెగించు కొనునదికాదు. వారినంతానమునకు వారసత్వపుహక్కు గలదు. సోవియటురష్యాలో వివాహము ఒక పురుషుని మధ్యను ఒక స్త్రీ మధ్యను కంట్రాక్టు అయియున్నది. ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు ఏ కారణము చేప్పకుండగనే నారిలో నెవరి కోరికయూడినను ఆ కంట్రాక్టును రద్దుపరచుకొనవచ్చును. అది స్వేచ్ఛ అని వారనెదరు. సాంఘిక అరాచకమని మన మనెదము. వారికి పుట్టిన సంతానమునకు వారసత్వపు హక్కులేదు. గావున అచట వివాహపు కంట్రాక్టుకూడ ప్రభుత్వ రిజిస్టరులో నమోదు చేయించుకొనకుండగనే స్త్రీ పురుషులు కలసి కాపురముచేసి పిల్లలను కనుటకూడ దోషముగా నెంచబడుటలేదు. ఇట్టి దానిని భారతవర్షము అంగీకరింపజాలదు. మన దేశములో గృహస్థాశ్రమములో కూడ భార్యా భర్త లిరువురును బ్రహ్మచర్యవిధులను నిర్వర్తించుచు ధర్మ సంస్థాపనా యజ్ఞములో భాగస్వాములై మంచినంతానమును కని చక్కగా పెంచి దేశమున కిచ్చి కృతార్థులు కావలెను. సంతానము కొరకే భార్యతో సంభోగము చేయవలెను కాని ఆమెను పురుషుడు తన ఇంద్రియ లోలత్వమునకును తనివితీరని కామేచ్ఛను తీర్చుకొనుటకును పనిముట్టుగా చేసికొనరాదని బ్రహ్మచర్యవిధులను గృహస్థాశ్రమములోకూడ ఉపని

వత్తులు విధించినవి. అమృతముకొరకు నముద్రమథనము చేయుటలో ముందుగా హాటాహాలము (ఘోరవిషము) వుట్టి లోకములను దహించుచుండెను. దేవతలు మానవులు అందరు ఆ హాటాహాలమును మ్రింగి లోకములను రక్షించవలెనని శివుని ప్రార్థించిరి. శివుడు ఈ ధర్మ సంస్థాపనా కార్యము చేయుటకై యీ ఘోరవిషమును మ్రింగుదునా యని తన సగభాగమును పార్వతియొక్క అనుమతిని అడిగెను. ఆమె ఇట్టి మహాయజ్ఞము నందు తనభర్త కెట్టియాపదవచ్చినను నరేనని యెంచి ఆ విషమును మ్రింగి లోకములను రక్షించుట ధర్మమని ఆయనకు గట్టిగా ప్రోత్సాహమిచ్చినది. “మ్రింగెడువాడు విభుండని, మ్రింగెడిదియు గరళమనుచు, మేలని ప్రజక్షన్, మ్రింగుమనే సర్వమంగళ” అని ప్రోతన్నగాడు శ్రీమద్భాగవతములో వ్రాసినారు. ఆయన దానిని మ్రింగెను. ఈ విషము తన కడుపు లోనికి పోయినచో అక్కడ నున్న లోకములు కాలిపోవునని యెంచి దానిని తన కంఠమునందే యుంచుకొనెను. ఆయనకు గరళకంఠుడని పేరువచ్చినది. ఇంతకన్న భార్యా భర్తల ఆదర్శప్రాయమైన ధర్మసంస్థాపనకొరకు త్యాగము ఏని యుండగలదు? సర్వమానవులకు త్యాగముయొక్క యుత్కృష్టతను తెలుపుటకు గాను ఈ కథ శ్రీమద్భాగవతముయొక్క అప్రమసక్తంధమునందు చెప్పబడినది.

ఇంకొకటి యేమనగా తన మిగిలిన సగభాగమును ఒక భార్యను వివాహమాడి పూర్తి చేసికొని యుండ--- ఒక పురుషుడు తనకొక భార్య యుండగా రెండవభార్యను తెచ్చుకొనుట

చేయరాదు నని శాస్త్రము. “ఒక పత్ని,

ఒకమాట, ఒక బాణము" అని త్యాగరాయలవారు స్తోత్రము చేసిన ఏకపత్నీ వ్రతస్తుడును, సత్యసంధుడును, మహాశూరుడును అగు శ్రీరామచంద్రమూర్తి భారతదేశమునకు పరమపూజ్యుడయిన ఆదర్శమూర్తి. కాని కొన్ని కఠిన పరిస్థితులలో ననగా విడిచివేయుట, క్రౌర్యము, వ్యభిచారములను దుర్గుణములు కలుగుటవలన వివాహముయొక్క మత ధర్మము నాశనమైనపుడు మాత్రము, అందువలన బాధపడుచున్న పురుషునకై నను స్త్రీకై నను వివాహ విచ్ఛేదపు మాక్కు కలుగజేయుచు శాసనము గావించుట సమంజసమై యున్నది. ఈ మాక్కు ప్రాచీనభారతదేశములో నుండినటుల పరాశర స్మృతి చదివిన తెలియగలదు. దానిని తీసివేసి స్త్రీకి అన్యాయముచేసి, పురుషుడు తానుమాత్రము పెక్కుమంది భార్యలను వివాహమాడసాగెను. భార్య బ్రతికియుండగ పైకారణములచే న్యాయాధిపతివద్ద వివాహవిచ్ఛేదపు తీర్పు పొందనిది పురుషుడు రెండవభార్యను వివాహమాడు చెడు ఆచారమును నిషేధించుచు వెంటనే శాసనము గావింపబడవలెను. ఉపనిషత్తులకు చాలకాలమునకు స్త్రీ అస్వతంత్రురాలను స్వధాంతము స్వార్థపరులగు పురుషులచే వ్యాపింప చేయబడి స్త్రీలకుగల సమాన ప్రతిపత్తి చాలవరకు తగ్గినది. స్త్రీలకు వేదము చదువుటకు అధికారమును తీసివేసినారు. ఆ స్త్రీయందు గల మాక్కులను చాలగ తగ్గించినారు. ఇపుడు మరల స్త్రీలకు పురుషులతో రాచకీయ సాంఘిక మత విషయము లందును ఆ స్త్రీహక్కుల యందును సమాన ప్రతిపత్తి కలుగవలెను. అటుల కలుగజేయుటకు దేశములో ఉపనిషద్ధర్మముల వ్యాప్తి

ము ఎంతయో తోడ్పడగలదు. ఉపనిషత్తుల ప్రకారము స్త్రీలు పురుషులు కూడ జీవాత్మలే గనుక వమానులు. సహస్రతంత్రము గలవారు.

2. మాతృదేవోభవః పితృదేవోభవః ఆచార్యదేవోభవః
లింగదేవోభవః; తైత్తిర్య బ్రహ్మసూత్రం ని.

ఈ మంత్రములో తండ్రి కంటెను, ఆచార్యుని కంటెను, ముందుగా తల్లిని దేవతవలె పూజించి గౌరవించవలెనని చెప్పి యున్నారు.

3. (అ) నయ ఇచ్ఛేత్సుతోమే శుక్లోజాయే, వేద మనుబృహిత సర్వమా యురి యాదితి, తాతాదనం చాచ యిత్యా సర్విష్కన్త మశ్నీయాతామ్; ఈశ్వరా జనయితే. బృహదారణ్యకం ని. 4-14.

ఎవరైతే తనకు అండమై నట్టియు పూర్తియగు ఆయుర్దాయము కలిగినట్టియు మంచి వండితుడైనట్టియు కుమారుడు కావలెనని కోరునో ఆయన ఆయున భోగ్యు, పాల్యో వండిన అన్నములో మంచి వెన్న కలిపి భజించుచును అటువంటి కుమారుడు వారికి కలుగును.

He, who wishes that his son should be born with a full term of life should eat and drink in milk and he and his wife should eat it with sanctified food. Then they will be able to produce such a son.

(అ) ఆధము ఇచ్ఛేద్ మాతా పే సుశిశూ వారే, సర్వమాయురియాదితి, తాతాదనం చాచయిత్యా సర్విష్కన్త మశ్నీయాతామ్; ఈశ్వరా జనయితే. బృహదారణ్యకం ని. 4-14.

అటులనే తనకు మంచిపండితురాలైనట్టియు సంపూర్ణమగు ఆయుర్దాయము కలుగునట్టియు కూతురు కావలెనని కోరువాడు సువ్యులతో వండిన అన్నమును మంచి వెన్నను కలిపి తన భార్యతోనహా భుజించవలెను. అపుడు వారికట్టి కుమార్తె కలుగును.

He who wishes that a daughter should be born to him who would be a scholar and attain a full term of life should have rice cooked with sesamum and he and his wife should eat it with clarified butter. Then they would be able to produce such a daughter.

ఈ రెండు మంత్రములవల్ల అప్పటివారు పండితులగు కుమారులనేగాక పండితురాండ్రగు కుమార్తెలనుగూడ కనవలెనని ఎంత అతురత చూపుచుండిరో విశేషమగుచున్నది. సంఘమునందు, గృహమందు కుమారులకు కుమార్తెలకు నమానవిద్య, సమానగౌరవము కలిగియున్నవచట నిర్వివాదాంశము.

4. గార్గి:—

ఈమె వచకుడు అను విద్వాంసుని కూతురు. బ్రహ్మచారిణి. బ్రహ్మజ్ఞాని. అతిగొప్ప విద్వాంసురాలు. ఉపనిషత్తులలో కెల్ల ఋషిమైనదని శ్రీ శంకరాచార్యులవారిచే నెంచబడిన బృహదారణ్యకోపనిషత్తులో చాల భాగము జనకమహారాజమొక్క దర్బారులో జరిగిన పండిత సమావేశములందు యాజ్ఞవల్క్యుఁడు పరబ్రహ్మతత్వమును గూర్చి చేసిన వాదోపవాదములతో నిండియున్నది. జనకమహారాజు వెయ్యి గోవుల వందెము పెట్టెను. యాజ్ఞవల్క్యుఁడు నోడించవలెనని అనేకమంది పండితు లాసభలో అనేక ప్రశ్నలను వేసినను,

వాటి కన్నిటికి సరియైన జవాబులు ఆయన చెప్పి సభాపూజ్యులయ్యెను. ఆ సమయముననే గార్గి కూడ లేచి కొన్ని ప్రశ్నలు యాజ్ఞవల్క్యుని వేసెను.

ఆమె ఇటుల చెప్పెను. “పూజ్యులగు పండితులారా! నేను యాజ్ఞవల్క్యుని రెండు ప్రశ్నలు అడుగబోవుచున్నాను. ఆయన వాటికి సరియైన జవాబులు చెప్పినచో, పరబ్రహ్మమును గూర్చి నిర్వచించుటలో మీ రెవరును ఆయనను ఓడించలేరు. అడుగుదునా” అనెను.

“ఓ గార్గీ! అడుగుము” అని సభికులు చెప్పిరి. ఆమె యాజ్ఞవల్క్యుని జూచి, యాజ్ఞవల్క్య! నేను నిన్ను రెండు కఠినమైన ప్రశ్నలు అడిగెదను. వాటికి ప్రత్యుత్తర మిమ్ము” అనెను.

“అటులనే అడుగుము, జవాబు చెప్పెదను” అని యాజ్ఞవల్క్యుడు బదులు చెప్పెను.

అందుమీద ఆమె కొన్ని చిక్కుగా నుండే ప్రశ్నలను పరమాత్మ తత్వమును గూర్చి వేసెను.

వాటి కన్నింటికి యాజ్ఞవల్క్యుడు చక్కగా జవాబు చెప్పెను.

అందుమీద ఆమె పండితులవంక జూచి “పూజ్యులారా! పరబ్రహ్మజ్ఞానులారా! మీ రాయనకు (యాజ్ఞవల్క్యునికి) సమస్కారము చేసి వదలివేసినచో, మీ విద్యప్రపంచములు ఎప్పటికిని పరమాత్మ తత్వమును గూర్చి సరిగ్గా నిర్వచించుటలో మీ రెవరును ఆయనను గెలువజాలరు” అని చెప్పెను. ఆమె అంతటితో మానము వహించెను.

బృహదారణ్యక 3-8-1 మొదలు 12 వరకుగల మంత్రములు.

యాజ్ఞవల్క్యుడు ఆనభలో గెలిచి వెయ్యిగోవుల బహుమానమును జనకమహారాజునుండి పొందెను.

5. మైత్రేయి—

యాజ్ఞవల్క్యు ఋషియొక్క భార్య మైత్రేయి, గొప్ప విద్వాంసురాలు. పరబ్రహ్మతత్వమును గూర్చి బ్రహ్మజ్ఞానియు జీవన్ముక్తుడునగు తన భర్త (యాజ్ఞవల్క్యుని)తో చర్చలు సలుపుచుండెను.

బృహదారణ్యక, 4-5-1.

ఒక దినమున గృహస్థాశ్రమమును విడిచివేసి అడవులకు పోయి తపస్సు చేయవలెనని యాజ్ఞవల్క్యుడు సంకల్పించి, తన భార్యయైన మైత్రేయిని పిలిచి “నేనీ ఆశ్రమమును వదలి వేసి, వానప్రస్థ - సన్యాస ఆశ్రమమును అవలంబించ దలచి వాను. నాకు గల ఆస్తిని తీసికొనుము. నేను నీతో ఇదివరకు గల సంబంధమును వదలుకొనుచున్నాను. అని చెప్పెను. అందుమీద మైత్రేయి ధనముతో కూడిన ప్రపంచమంతయు కు లభించినను నాకేమి లాభము? అందువలన నాకు శాశ్వతానందము కలుగు మోక్షము లభించునా? అని అడిగెను. “నిజమే ధనమువలన ఎవరికిని పరమపదము లభించదు. నీవు కూడ అందరి ధనవంతులతోపాటు ప్రాపంచిక వస్తువులను బాగుగా కలిగియుండువు.” అని ఆయన బదులు చెప్పెను. “అట్లులై నచో మీ ఆస్తి నా కక్కరలేదు. నాకు శాశ్వత ఆనందము కలుగచేయుగల పరమపదవికే మార్గము

చూపి పొందు. అని ఆమె చెప్పెను. “ప్రియురాలా ! నీవు ఇదివరకే నాకత్యంత ప్రీయురాలవు. ఇప్పుడు నీవు కోరినది నా కెంతో సంతోషమును కలుగజేసినది. అయితే శ్రద్ధగా కూర్చొనుము. నేను నీకు పరమాత్మను గూర్చి బోధించెదను. నేను నీకు చెప్పుచున్నదానిని నీవు బాగ్రీత్యగా మననము చేయుము. అని ఆయన చెప్పెను. ఆమెను కూర్చొనబెట్టి ఆమెకు ఉత్కృష్టమైన బ్రహ్మజ్ఞానము నుపదేశించెను. ఆమె అనేక సందేహము లడిగెను. వాటి కన్నింటికిని తగిన ప్రత్యుత్తరము లిచ్చి ఆమెకు సందేహములను నివృత్తి చేసెను. ఆమెకు ఆయన చేసిన బోధలు బృహదారణ్యకోపనిషత్తు 4 అధ్యాయములోని 5 వ భాగమునం దున్నవి. ఆమెకు సందేహములేని బ్రహ్మజ్ఞానమును కలుగజేసి ఆయన వనములకు తపస్సుకు వెళ్ళెను. ఆయన జీవన్ముక్తుడు. ఆమె కూడ జీవన్ముక్తురాలయ్యెను.

మైత్రీయికి యాజ్ఞవల్క్యుడు చేసిన ఉపదేశములకు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు తమ ఉపనిషద్భాష్యమునందా చాల ప్రాముఖ్యము నిచ్చియున్నారు.

అనుబంధము 2

చాతుర్వర్ణములు

బృహదారణ్యకోపనిషత్తు పుట్టునాటికి చాతుర్వర్ణములు ఏర్పడినవి. అది జీవన్ముక్తుడైన జనకమహారాజుకాలము. మహాభారతమునందలి అరణ్యపర్వముయొక్క చతుర్థాశ్వాసములో చెప్పబడిన కసాయివృత్తివలన జీవించుచు, జీవన్ముక్తుడై, కాశికుడను బ్రాహ్మణునికి బ్రాహ్మజ్ఞానమును ఉపదేశము చేసిన, ధర్మవ్యాధుని కథ కూడ జనకమహారాజుయొక్క కాలమునకు, ఆయన రాజధానికి, సంబంధించినదే. బ్రాహ్మజ్ఞానమునకు, జీవన్ముక్తికి, మోక్షమునకు, వర్ణముతో పనిలేదని ఆ కథవలన స్పష్టమవుచున్నది. అప్పుడు వర్ణములు కేవల వృత్తుల విభజనకు సంబంధించియుండెను. అన్నివృత్తులకు సమానగౌరవముండెను. అన్ని వృత్తులవల్లను సుఖముగా కుటుంబపోషణము జరుగుచుండెను. అనవసరమైన పోటీని తీసివేయుటకై వర్ణవిభజన ఏర్పరచబడి వంశపారం పర్యమైన వృత్తియొక్క అవలంబనము ప్రోత్సహించబడినది.

బృహదారణ్యకోపనిషత్తు 1 అధ్యాయము, 4వ బ్రాహ్మణములో వర్ణములను గూర్చి ఇటుల చెప్పబడినది:—

“ప్రప్రీధమమున ఇన్నివర్ణములులేవు. అంతయు పరిబ్రాహ్మణమయమే గనుక మోసపులందఱను బ్రాహ్మణులనియే పిలువబడిరి. పరిబ్రాహ్మణమునకు పని జరుగుటకు ఇది సరిగా కన

పడక, తనలోనుండియే క్షత్రియత్వమును సృష్టించెను. దేవతలలో అగ్ని బ్రాహ్మణుడుగనే యున్నాడు. దేవతలలో ఇంద్రుడు, వరుణుడు, చంద్రుడు, సూర్యుడు, వర్జన్యుడు, యముడు, మృత్యువు, ఇషాన, వీరు క్షత్రియులుగ నేర్పడిరి. మానవులలో కూడ క్షత్రియులకన్న ఎవరును అధికులులేరు. రాజనూయి యాగములో క్షత్రియుని, పైన కూర్చొనపెట్టి తాను క్రింద కూర్చొని, బ్రాహ్మణుడు క్షత్రియుని పూజించును. కాని బ్రాహ్మణుని క్షత్రియుడు అగౌరవముగ చూడరాదు.

ఇంతటితో పరబ్రహ్మమునకు తృప్తికలుగలేదు. అంతట తనలో నుండియే వైశ్యుని సృష్టించెను. వసువులు, రుద్రులు, ఆదిత్యులు, విశ్వదేవతలు, మరుత్తులు దేవతలలో వైశ్యులు ద్రవి్యమును సంపాదించుటయే పనిగా గలవారు కావలసివచ్చినందున మానవులలో కూడ వైశ్యులేర్పడిరి.

ఇంతటితోను పనిపూర్తిగాక పరబ్రహ్మము తనలో నుండియే శూద్రులను సృష్టించెను. పుషాను అని శూద్రునకు పేరు. అందరిని పోషించుభూమి (ధరిత్ర) పుషాను అయి యున్నది. పుషానులనగ అందరిని పోషించువారని అర్థము.

ఈ విధముగా పరబ్రహ్మయే బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను నాలుగువర్ణము లాయెను. ఇదియు చాలక పరబ్రహ్మము సర్వోత్కృష్టమైన దగు ధర్మమును సృష్టించెను. ధర్మమువల్ల ప్రజలనుపాలించుచు క్షత్రియుడనబడుచున్నాడు. ధర్మముకన్న ఎక్కువదైన దేమియులేదు. ధర్మముద్వారా బలహీనుడు బలవంతుని జయించగలడు. ధర్మమే సత్యము."

బృహదారణ్యక. అ 1. బ్రా 4. శుంత్రములు 11 మొ 15 వరకు.

ఇందువలన వృత్తి విభజనకై బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు నాటికి చాతుర్వర్ణము లేర్పడెనని తెలియగలదు. అన్నియు పరబ్రహ్మముయొక్క భాగమేగనుక, ఎక్కువ తక్కువ భావములు బొత్తుగ లేకుండెను. వేదము చదువుటకేగాక యితరులకు వేదమును చెప్పుటకును బ్రహ్మచర్యాశ్రమ శిక్షావిధానమును పొందుటకును బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులతోపాటు శూద్రులకు కూడ సమాన అధికార ముండెనని పైన కవ పాఠము నెఱిచు మంత్రము క్రింద వ్రాసిన షరాలో చూపియుంటిమి. చాతుర్వర్ణములు గుణకర్మలవల్లనే ఏర్పడినవి కాని పుట్టుకవల్ల కావని, తరువాత చాలకాలమునకు వచ్చిన భగవద్గీతలో కూడ చెప్పబడి యున్నది. “జాతి (పుట్టుక) మాత్రంబున పురుషునికి వర్ణంబు నిర్దేశింపబనిలేదు. శమ దమాది వర్ణలక్షణ వ్యవహారంబుల గనవలెను” అని శ్రీమద్భాగవత నస్తమస్కంధములో నారదుడు ధర్మరాజునకు చెప్పినటుల గలదు. కాని అటుపిమ్మట గతించిన వేలసంవత్సరములలో అప్పటి సాంఘిక, ఆర్థిక, వృత్తి కట్టుబాట్లు శిథిలములై పోయినవి. పరదేశములనుండి పారిశ్రామిక సరుకులు దిగి అన్ని స్వదేశ వృత్తులను నశింపజేసిన కాలములో ఏ వృత్తి వల్లను కడుపునిండ భోజనము దొరుకుటలేదు. వర్ణవివక్షత కేవలము పుట్టుకను బట్టి ఎంచుకొన బడుచున్నది. ఎక్కువ తక్కువల భావము, అహంకారములు పెరిగినవి. స్త్రీలు శూద్రులు వేదము చదువకూడ దన్నారు. కానిద్విజులలోకూడ నెవరును చదువుట లేదు. వేదము చదవని ద్విజులు శూద్రులగుమరనిమనుస్మృతిలో వ్రాయబడినది. గావున అందరును శూద్రులేయైనారు.

కాని పుట్టుకవల్ల మాత్రము ద్విజులు ఎక్కువవారమని అనుకొనుచున్నారు. ఇది అక్రమము. వర్ణవ్యవస్థలో అరాజకము కలిగినది. ఇంతేగాక వర్ణములు అనేక విధములుగవందలకు వందలుగ చీలినవి. దేశమునకెట్టి లాభముకలుగ చేయకపోగ మిగుల అరిష్టదాయకములుగ నున్నవి. వీటినన్నిటిని ఐక్యపరచి గుణకర్మ విభాగమునుబట్టి మరల చాతుర్వర్ణములుగ సంఘమును విభజించుట దుస్సాధ్యమైనపని. మన దేశములో వర్ణములను నమ్మని నూతన మతములు, సంస్కరణ మతములు అనేకము వచ్చినవి. మనమందరము మానవసమానత్వమును, ప్రజాపాలనను రాజకీయముగను ఆర్థికముగను కోరుచున్నాము. వంశపారంపర్యముగ ఒకే వృత్తిని అవలంబించవలెనని ఎవరిని నిర్బంధించజాలము. నవీన ప్రపంచ పరిస్థితులలో వృత్తులయొక్క ఆర్థిక విలువలు పాతకాలమునుండి నేడు పూర్తిగా మారినవి. కావున వర్ణవివక్షతను వెంటనే పూర్తిగ దీసివేయుటకంటె మార్గాంతరములేదు. వర్ణభేదములు పోయినంత మాత్రమున ఆశ్రమములు పోగూడదు. వర్ణములు కేవలము సాంఘికమైనవి. వృత్తులకు సంబంధించినవి. ఆశ్రమములటుల గాక ఆధ్యాత్మిక జీవనమునకు సంబంధించి శాశ్వతమగు విలువగలవి. సర్వవర్ణములవారును ఆశ్రమధర్మములను అనుష్ఠించుటవలన చాల లాభముకలుగగలను. వాటిని నిలువబెట్టుట చాల అవసరము. సర్వవర్ణముల వారి ధర్మముల శ్రీమహాభాగవతము సప్తమస్కంధములో చెప్పబడిన దానిని పై రి పాఠము నె రి రు మంత్రము క్రిందవ్రాసిన షరాలో నుదహరించితిమి. వాటిని అందరును శ్రద్ధగా అనుష్ఠించుట ముఖ్యమైయున్నది.

“మానవుడు తన సహజ స్వభామును, తన ప్రకృతిని అనగా తనజాతిని కార్యరూపమున కనవర్చుటకే, ప్రథమమున జాతి పుట్టెను. ఆ విధమున కొన్ని వేల సంవత్సరము లుండెను. నవీన గ్రంథములలో కూడ జాతులమధ్య భోజన ప్రతిభోజనములు నిషేధింప బడలేదు. ప్రాతగ్రంథములలో వేటిలో గూడ అంతర్జాతీయ వినాహములు నిషేధింపబడి యుండలేదు. వర్ణవ్యవస్థ చాలగ నుపయోగపడినది. కాని ప్రస్తుతపు కుల భేదములు నిజమైన వర్ణవ్యవస్థకావు. నిజమైన వర్ణవ్యవస్థ పోయి ఉత్తమకులములు, తక్కువ కులములు అని అహంకార పూరితమైన భేదములు కలుగుటవలన భరతవర్షము పతనమైనది. ఈ కులభేదములను కొట్టివేయుడు. పూర్వపు జాతియొక్క వద్దతిని అనగా వ్యక్తులయొక్క సహజమైన వ్యక్తిత్వమును పునరుద్ధరించుడు” అని శ్రీ వివేకానందస్వామివారు భరతవర్షములో పనిచేయు మార్గము, అను ఉపన్యాసములో (A plan of Work for India) చెప్పి యున్నారు.

ఉపనిషత్తులు చాతుర్వర్ణములనుగూర్చి మాత్రమే వ్రాసినవిగాని పంచమ వర్ణమున్నటుల నెచ్చటను చెప్పియుండదు. పిమ్మట అనేక శతాబ్దములకు హిందుదేశములో పంచమ వర్ణమునునది ఏర్పడి వారిని అంటరానివారిగా నెంచి దూరముగానుంచు చెడు ఆచారము ఏర్పడినది. అంటరాని తనమును పోగొట్టవలెనని బుద్ధభగవానుడును శ్రీ రామానుజుల వారును ప్రయత్నము చేసియుండిరి. శ్రీ స్వామిదయానంద సరస్వతి, శ్రీ రాజారామమోహనరాయలు కూడ ప్రయత్నించిరి. శ్రీ వివేకానందస్వామివారు అన్నశ్యాతావిశాచ

మును బహు కఠినముగా ఖండించియున్నారు. మహాత్మాగాంధీ అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు సర్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. ఆయన నలహపైన నితర భారతీయనాయకులు కూడ తమ రాజకీయ కార్యక్రమములో అస్పృశ్యతా నివారణము నొక భాగముగ చేర్చుకొనియున్నారు. ఈ దురాచారము అతిత్వరితముగనే హిందూదేశమునుండి పూర్తిగ తొలగిపోగల నూచనలు కన్నట్టుచున్నవి. దానిని తక్షణము రూపుమాపుట ప్రతిభారతీయుని కర్తవ్యమై యున్నది.

“మన ప్రార్థనలలో ప్రతిదినము భగవంతుడు మన అందరియొక్క తండ్రియని అంగీకరించు మన జీవితముయొక్క ప్రవర్తనములో ప్రతి మానవుని మన సోదరుడుగ భావించనిచో నేమిలాభము? భరతవర్ష మా! నీవ్యక్తిత్వమును గొల్పోయి ఇతరులను నీచముగా అనుకరించుట వలనను ఇతరుల మీద ఆధారపడుట వలనను, మరల నాగరికతయొక్కయు గొప్పదనముయొక్కయు ఉన్నతమైన శిఖరములను ఎక్కలేవు. ఓభారతీయుడా! నీ స్త్రీత్వముయొక్క ఆదర్శములు నీతా సావిత్రి దమయంతులై యున్నారని మరువకుము. నీవు పూజనీయు భగవంతుడు అష్టేశ్వర్యము లుండియు వాటినిన్నిటిని త్యజించి బూడిద పూసికొనిన త్యాగులలోకెల్ల త్యాగియు ఉమానాథుడునగు పరమశివుడని మరచిపోకుము. వివాహము, నీధనము, నీ ప్రాణము, నీయొక్క యింద్రియశోలత్వమును తృప్తిపరచుట కొరకును నీ స్వంతసుఖము కొరకును కాదని మరచిపోకుము. పరమాత్మయొక్క యజ్ఞవాటికయందు ఒక సమిధగా త్యాగము చేయుటకే నీవు

పుట్టినావని మరచిపోకుము. తక్కువ జాతులని యెంచబడు వారు, అజ్ఞానులైనవారు, పేదవారు, నిరక్షరకుత్సులు, చెప్పలు కుట్టువారు, పాకీవారు, నీయొక్క రక్తములో రక్తము, నీమాంసములో మాంసము, నీకు సోదరులని మరచిపోకుము. ధీరుడా! ధైర్యము నవలంబింపుము. నీవు భారతీయుడవని గర్వపడుము. నేను భారతీయుడను, ప్రతి భారతీయుడు నా సోదరుడు అని గర్వముతో ప్రకటించుము. అజ్ఞానుడైన భారతీయుడు, పేదవాడైన భారతీయుడు, చింపిరిగుడ్డలలో నున్న భారతీయుడు, బ్రాహ్మణ భారతీయుడు, పంచముడగు భారతీయుడు నా సోదరుడు అని చెప్పుము” అని శ్రీ స్వామి వివేకానందులవారు (Modern India) నవీన భరత వర్షమును వ్యాసములో నుద్బోధన చేసియున్నారు. హిందువులు ముసల్మానులు క్రైస్తవులు పారసీలు సిక్కులు అందరును నా సోదరులని చెప్పుము.

ఓం తత్సత్.

